

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbíri go có mì Màtéyò

Tà-ká-tà gítí rẹngbó Jézù

¹ Nìno a tà-ká-tà gítí rẹngbó bà jò Jézù tí Bìndi-Mbíri, tí 'vii mì Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìriyèlì, tí 'vii mì Àbìráámò tí mbe jò ọa ndâ Ìzìriyèlì 'dáá gî.

² Nìno a rẹ ndâ ká gù Jézù mbe 'bità 'do tí Àbìráámò yee tí Dàvidè:

Àbìráámò ká jò Ìzákò,

Ìzákò gii jò Jàkóbè,

Jàkóbè gii jò ndâ Júdàà ta ndâ ná'vindí wó.

³ Júdàà gii jò ndâ Pèrézì ta Zérà mítí Tàmàrà,

Pèrézì gii jò Èzìrónì,

Èzìrónì gii jò Rámù,

⁴ Rámù gii jò Àmìnàdábì,

Àmìnàdábì gii jò Nàsónì,

Nàsónì gii jò Sàlìmónì,

⁵ Sàlìmónì gii jò Bòwázì mítí Rà'ábù,

Bòwázì gii jò Òbédì mítí Rútà,

Òbédì gii jò Jésì,

⁶ bìndi Jésì gii jò Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìriyèlì.

Ñinó a ɾè ndâ gù Jézù mbe 'bità 'do tí Dàvidè yee tí o bà kaa ndâ Ìzìriyéli tí ndâ zà-za gó 'do 'bá mì ndú ya tí gí Bàbìlóniyà:

Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìriyéli gii jò Sólómònì mítí nawù wó Ùráyà,

⁷ Sólómònì gii jò Rèyòbòwámù,

Rèyòbòwámù gii jò Àbíjà,

Àbíjà gii jò Ásà,

⁸ Ásà gii jò Yòsàfàtì,

Yòsàfàtì gii jò Yòrá mù,

Yòrá mù gii jò Ùzáyà,

⁹ Ùzáyà gii jò Yòtámù,

Yòtámù gii jò Áázì,

Áázì gii jò Èzìkíyà,

¹⁰ Èzìkíyà gii jò Mánásè,

Mánásè gii jò Àmónì,

Àmónì gii jò Yòsíyà,

¹¹ Yòsíyà gii jò ndâ Jèkòníyà ta ndâ ná'vindí wó.

'Do bà-i-nò à gii kaa ndâ Ìzìriyéli tí ndâ zà-za gó ya tí gí Bàbìlóniyà.

¹² Ñinó a ɾè ndâ gù Jézù mbe 'bità 'do tí o bà kaa ndâ Ìzìriyéli tí ndâ zà-za gó 'do 'bá mì ndú ya tí gí Bàbìlóniyà yee tí o bà jò Jézù:

Jèkòníyà gii jò Sèlìtiyéli si ndú Bàbìlóniyà,

bìndi Sèlìtiyéli gii jò Zèrùbàbélè,

¹³ Zèrùbàbélè gii jò Àbìyúdì,

Àbìyúdì gii jò Èlìyàkìmì,

Èlìyàkìmì gii jò Àzòrì,

¹⁴ Àzòrì gii jò Zàdókì,

Zàdókì gii jò Àkímì,

Àkímì gii jò Èliyúdì,

¹⁵ Èliyúdì gii jò Èliyázàrà,

Èliyázàrà gii jò Mátàní,

Mátàní gii jò Jàkóbè,

¹⁶ bìndi Jàkóbè gii jò Jùzépè nó mbe kò Màríyà tí nawu Jézù nó tí Bìndi-Mbíri nò.

¹⁷ Muu ndâ gù Jézù mbe 'bità 'do tí Àbìráámò tí bu ndâ Ìzìriyéì 'dáá gî, yee tí Dàvídè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìriyéì a bà 'dòkò bà jò tí tabà muu'bì-nje nà'ò. 'Do tí Dàvídè yee tí o bà kaa ndâ Ìzìriyéì tí ndâ zà-za gó ya tí gí Bàbìlóniyà 'dáá gî a bà 'dòkò bà jò tí tabà muu'bì-nje nà'ò. 'Do tí o bà kaa ndâ Ìzìriyéì tí ndâ zà-za gó ya tí gí Bàbìlóniyà yee tí o bà jò Jézù 'dáá gî a ndâ 'dakò muu'bì-nje nà'ò.

Bà jò Jézù tí Bìndi-Mbíri

¹⁸ Rèngbó bà jò Jézù tí Bìndi-Mbíri éno. Ta o tí nò Jùzépè 'vee káa có tí Màríyà tí nawu Jézù tí Bìndi-Mbíri jéé gî, káa ndú toko bà sili ta yí lá. Káa kùro bà ko yí gí 'bá, Màríyà gii tè nakáyì ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri gí. ¹⁹ Jùzépè mà gii nò éno, yí gii bàkà có bà dele ndi ndâ i mì wó 'do tàkò Màríyà gbí 'dê có á tàbèngii, tacó yí a tó 'dakò, káa go bà te nò á ro Màríyà mí kùro ndâ 'duù tí wó wálá. ²⁰ Káa si yí kù koṛo ṛa có tí nò, basìlì mì Mbíri gii gí gí muu wó gbí riì, bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, «Jùzépè, 'viì mì Dàvídè, cì gúku tí bà kò Màríyà tí nawù lo lá. Tacó 'viì tí nò gbí yì wó nò a 'viì mì Bèri-mi-Mbíri. ²¹ Yí bà jò a

'viì-'dakò, bìndi wò bà gbì rẹ wó tí Jézù, tacó yí bà 'vala ndâ 'duù mì yo 'do gbí ndâ vò i mì ndú.»

²² I tí nò bàkà tí 'dáá ká tacó wàa có tí nó náa Mbírì táánò tuu ta 'bí mbe 'dòkò có mì wó máa,

²³ «'Bí ngbutu 'vinî bà gii tè nakáyì,

yí bà jò 'viì tí nò tí 'viì-'dakò,

náa áá bà gbì rẹ wó tí Èmànùwélé (gbí máa:

Mbírì ta ndoo) nó» 'ví dù tí tí yúco.

²⁴ Jùzépè mà gii ziya 'do tí rì, yí gii ko Màríyà gí 'bá go có tí nó náa basìlì mì Mbírì 'dè ji yí gbí rii nô. ²⁵ Káa ndú toko bà sili ta yí lá. Bìndi Màríyà gii jò 'viì mì wó, tí 'viì-'dakò, bìndi Jùzépè gii gbì rẹ wó tí Jézù.

2

À jò Jézù mí gbí gbata Bétèlèmè á gbí to Jùdéyà

¹ Ta o tí nò, gbolò gba Jùdéyà a Èródè. Mà gii zeke'o, ndâ 'bí 'dakò tí ndâ mbe 'di gbí-o, tí ndâ mbe kù pà-có ndâ i ta ndâ yii, gii nò yii tí nó mbe túbà o bà jò Jézù nó co gî, bìndi ndú gii njè nó ya gí Jèrùzàlèmè, kù 'vee ndâ 'duù, ² máa, «Dó 'viì tí nó tí gbolò gba mì ndâ Jùdéyà nó ngò? Tacó ze nò yii mì wó sì ze 'bá mì ze á Wàá, káa ze gii gí tacó bà ùlù yí.»

³ Èródè tí gbolò gba mì ndâ Jùdéyà mà gii 'di có tí nò, líkí'o gii cee 'do tí wó gî. Gúku bà 'di có tí nò delè gii zèè ndâ 'duù Jèrùzàlèmè 'dáá gî.

⁴ Èródè bà-i-nò gii kili ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì ta ndâ kpo-kpò 'duù mbe 'di gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà 'dáá gî, bìndi yí gii 'vee ndú, máa, «À cu mí gbí

wáràgà mì Mbírì máa, àá bà jò Bìndi-Mbírì mí ngò?»

⁵ Káa ndú gii 'visì có ji yí, máa, «Áá bà jò yí mí gbí gbata Bétèlèmè, go có tí nó náa Míkà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì cu mí gbí wáràgà mì wó táánò sàa, máa,

⁶ <Káa wò tí Bétèlèmè á gbí to mì Júdàa, wò me 'dé to á kùro ndâ gba kòtí Júdàa lá, tacó gba tí nó náa yí bà gii dù tí mbe kpolo tí ndâ 'duù mì ye tí ndâ Ìzìrìyélì nó bà gí 'do mì lo.> »

⁷ Èródè mâ gii 'di có tí nò, yí gii tè'é tí ndâ mbe 'di gbí-o tí nó mbe gí 'do Wáá nó tàbèngii, bìndi yí gii 'vee ndú gítí kpédélé o bà òò yii tí nó mì ndú. ⁸ Bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, ndú ya gí bà pà bàndò tí nó náa à jò 'vii tí nó mítí á Bétèlèmè nò, ndú má 'de gí, ndú 'ví dele ndi ndú gí gí bà 'dè có ji yì. Tacó wàa, yì 'ví ya gí bà ùlù yí delè.

⁹ Ndâ mbe 'di gbí-o tí nó mâ gii 'di có tí nó náa Èródè 'dè ji ndú nò gí, ndú gii njè nó 'do Jèrùzàlèmè kù ya gí Bétèlèmè. Ndú mâ gii di kpokèjì, yii tí nó mbe kù tubà kpokèjì ji ndú nó gii co ndi wó káká'i mí kùro ndú kù tubà kpokèjì ji ndú. Yii tí nó gii ko ndú yee Bétèlèmè, bìndi yí gii rò tíyò á 'vii ta muu bàndò tí nó ta dó Jézù tí nò. ¹⁰ Líkí'o bà òò yii tí nó gii bàkà ndú ngé ndii gí. ¹¹ Ndú mâ gii rì gí tà'i, ndú gii 'de ndâ 'vii tí nó ta nawu wó Màríyà. Ndú bà-i-nò gii kucuku muungbó ndú mí kùro dó 'vii tí nó, bìndi ndú gii ùlù yí go bà ùlù Mbírì. Bìndi ndú gii njaanga gbí ndâ ká'i mì ndú, ndú gii je ndâ i-nambeè 'do

tí dâ'bì, ta dì, ta banga pò i bà ònòkò bàà jì 'vii tí nò.

¹² Káa ta kùro o bà dele ndi ndú gí 'bá mì ndú, Mbírì gii kpo-gbì-tà-tù ndú gbí rii, máa, ndú 'ví dele co mì Èródè lá. Tacó éno, ndú gii waa to 'do tí Èródè co tí 'bí kpokèjì.

¹³ Ndâ mbe 'di gbí-o tí nò mâ gii njè nó gí, basìlì mì Mbírì gii 'dè có jì Jùzépè gbí rii, máa, «A gí yaa, wò 'ví kaa ndâ 'vii tí nò ta nawu wó, wàa wò 'ví fa ngèlè ta ndú ya gí Másìrì. Yo 'ví dù ta ndú kà yee tí o tí nó náa ye bà tè'é tí lo. Tacó Èródè kù pà kpokèjì bà 'de 'vii tí nò, wàa yì 'ví zi yí gí.»

¹⁴ Jùzépè mâ gii ziya 'do tí rì, yí gii kaa ndâ Jézù ta nawu wó Màrìyà, yí gii zèè kpokèjì Másìrì ta ndú ta bèbìlì tí nò, go có tí nò náa basìlì mì Mbírì 'dè jì yí gbí rii nò. ¹⁵ Ndú gii dù á Másìrì yee tí o bà cì Èródè. I tí nò bàkà tí jé ká go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì ta rẹ wó a Òsíyà 'dè sàà, éno máa, Mbírì máa, «Ye tè'é tí 'vii mì ye 'do Másìrì,» nò.

¹⁶ Èródè mâ gii 'di gbí ni gí máa, ndâ mbe 'di gbí-o tí nò mbe gí 'do Wàá nò eendi yì gí, tàkòcò wó gii kpolo ngé ndii gí. Tacó éno, yí gii 'dè có jì ndâ àsìkèrì mì wó, máa, ndú ya gí bà ziki ndâ dó 'vii-'dakò gbí gbata Bètèlèmè ta ndâ to tí nó dê-dê seè Bètèlèmè nó 'dáá gí. Máa, ndú 'bità 'do tí ndâ délékè dó 'vii yee tí ndâ ònò ta ndoò tí ndú sósò'ò, nò. Èródè 'deke o tí nò 'vii ta o tí nó náa ndâ mbe 'di gbí-o tí nó mbe gí 'do Wàá nó 'deke jì yí máa ndâ yì 'bità bà òò yii tí nò gbí nò. ¹⁷ Na i tí nò náa Èródè bàkà nò gí ká jé go có

tí nó náa Jèrèmiyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà táánò, máa,

¹⁸ «À 'di kòcò 'duù gí gbí gbata Rámà,

'duù tí nò kù wa gbí, ta bà tò kù ngéé gí yaà.

A niì tí nó tí Ràkélè nó ká kù wa ndâ 'viì mì wó. Bà yìi yí kpo ndâ 'duù gí,

tacó ndâ 'viì mì wó miì 'dáá gí,» nô.

¹⁹ Bìndi bà cì Èródè, basilì mì Mbírì gii 'dè có jì Jùzépè káká'i gbí rii, si yí Másiìrì, ²⁰ máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví kaa ndâ 'viì tí nò ta nawu wó, wò 'ví dele ta ndú ya gí 'bá mì yo ndâ Ìzìriyéli. Tacó 'duù tí nó táánò mbe kù jè ta bà zi yí nó cì gí.»

²¹ Jùzépè mà gii ziya 'do tí rì gí, yí gii kaa ndâ Jézù ta nawu wó Màriyà, bìndi yí gii dele ta ndú ya gí 'bá mì ndú ndâ Ìzìriyéli. ²² Káa si ndú kálásê á kpokèjì, yí mà gii 'di có máa, a Àrikálàwù tí 'bí 'viì mì Èródè ká le bèrè bìndi bu wó á Jùdéyà, gúku bà ya gí Jùdéyà gii bàkà yí gí. Káa Mbírì gii 'dè có jì yí gbí rii, máa, yí ya gí Jùdéyà lá. ²³ Tacó éno, yí gii ya a i gí gbí gbata Názàrètì á gbí to Gàliléyà, si 'dóó 'bá mì ndú Jùdéyà mí to, go có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà gí, máa, ndâ 'duù bà gii gbi 'bí ngú rè mí muu wó, máa, «Jézù Názàrètì» nô.

3

Jòvànì gbí kángáá nga ngoò

¹ Ta o tí nó si Jézù kuu Názàrètì nó, 'bí 'dakò ta rè wó a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gii co gí gbí kángáá nga ngoò, á gbí to Jùdéyà kù kò-kò jì

ndâ 'duù, ² máa, «Yo 'visì muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo, tacó kùro o bà gí Gba-gbíri kpónó dooko gí.»

³ 'Dakò tí nó tí Jòvànì nò a 'duù tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò kù 'dè có ji ndâ 'duù gítí wó, máa,

«Kòcò 'bí 'duù kù tò kù gbí kángáá nga ngoò, máa,
 <Yo 'viindi kpokèjì mì Mbe tí yo,
 yo bàkà kpokèjì mì wó jáá,> » nò.

⁴ 'Dakò tí nó tí Jòvànì nò táánò kù yuu a bònogo náa à gò 'do tí se tí jémèlè, yí gii ẹre mí ẹ̀'è wó a wú'dè kù. Ndâ i-zó-zò mì wó táánò káa ndâ kòròngbò ta lí. ⁵ Ndâ 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó tàbè'dè Jòròdánìyà 'do gbí gbata Jèrùzàlémè, ta ndâ sè ndâ 'bí to á gbí Jùdèyà 'dáá gí, ta ndâ 'duù 'do gbí ndâ to yì Jòròdánìyà 'dáá gí. ⁶ Káa si yí kù caka tí ndú á tà ngo gbí pù Jòròdánìyà, ndú gii yù gbí ndâ vò i mì ndú gí sè.

⁷ Káa ta 'bí o gbaànjé, Jòvànì gii nò ndâ 'bí ọ Jùdèyà tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà, náa à kù nì mítí ndú a ndâ Fàrìzèyò ta ndâ 'bí ọ Jùdèyà ọnìno mbe ùnje gítí 'válá bìndi ku lá, náa à kù nì mítí ndú a ndâ Sàdùkáyò nó kaa gí gí mì wó tacó bà caka tí ndú. Káa yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ndí yo ndâ 'viì-kpoo! A 'di ká 'dè có ji yo máa yo fa ngèlè 'do tí kpo-tàkòcò tí nó mì Mbíri á kèjì nó? ⁸ Yo bàkà tó i tacó bà túbà máa, yo 'visì muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo gí. ⁹ Yo si bà koṛo có máa, <Ze a ndâ 'viì mì Àbìráámò,> nò mí to. Tacó go bà 'visì ndâ díí tí nó náa yo kù nò nò tí ndâ 'viì ji Àbìráámò má kuu tí Mbíri á gí

bìndi yo, yí bà bàkà gî. ¹⁰ Kpêti ká éno, à kpónó tee kàngó mítí teè ndâ mû gî; àá kèjì gí bà daaka ndâ mû ñinó mbe ñi cèe ndo mû lá nó 'dáá gî gí to, wàa à 'ví doo ndú ta wu. ¹¹ Ye kû caka tí yo ta ngo, tacó bà tùbà máa, yo 'visi muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo gî, gî. Káa wotí tí 'duù tí nó bà gii gí gí tàkò ye nó ndii ye gî, náa à kpêti káa vòó bà dù tí mbe kû njaanga támà 'do tí kò wó ye bà 'vii tí wálá. Yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèri-mi-Mbíri; yí delè kèjì gí bà caka tí yo ta wu. ¹² Yí kpónó zèè pidíí mì wó mí 'bì wó gbí wàkpèè, tacó bà taa gbí cù mì wó gî. Yí bà kili cèe ñi cù mì wó mí gbí gálá, bìndi yí bà gii doo ndâ póró cù, ta zè cù ta wu búduú gî.»

Bà caka tí Jézù

¹³ Gbí ndâ o tí nó si Jòvànì kû caka tí ndâ 'duù á tàbè'dè Jòròdáníyà nó, Jézù gii ñè nó 'do Gàliléyà ya gí mì wó tacó yí 'ví caka tí yì. ¹⁴ Káa Jòvànì gii bàkà bà 'visi muu Jézù 'do tí có tí nó, ta bà 'dè có ji yí, máa, «Áá kùtàá a wò ká bà caka tí ye, káa à kpónó gii dù ndii a wò ká gii gí gí mì ye máa ye caka tí lo!»

¹⁵ Káa Jézù gii 'visi có ji Jòvànì, máa, «Ndà si mítí ñinó mì ye nó kpónó. À ñikì máa ndà bàkà go có mì Mbíri.» Jòvànì mà gii 'di có tí nó, yí gii lò muu gii ji Jézù gî.

¹⁶ Bìndi yí gii caka tí Jézù. Káa Jézù mà gii co gí sè 'do tà ngo á bìndi bà caka tí wó mì Jòvànì, yí ngé gii ñò njekèjì tàrì njaanga tí gí. Bìndi yí gii ñò Bèri-mi-Mbíri kû gí gí muu wó go kùlè nó.

¹⁷ Bìndi yí gii 'di kòcò 'duù kû 'dè có 'do gbíri

máa, «Nìno a 'dóo kpóló-kpolo 'viì mì ye náa tàkòcò ye peteke gítí wó ngé ndii gî ká nô.»

4

Jézù gbí kángáá nga ngoò

¹ Bèri-mì-Mbíri gii a tàmuu Jézù á bìnidi bà caka tí wó mì Jòvànì ya tí gí gbí kángáá nga ngoò, tacó wàa Gba-vò-i 'ví tala yí. ² Jézù gii dù gbí kángáá nga ngoò kù kònò go co gbí go ɾi, co gbí bèbilì, ta sili zi'duù-só. ³ Gba-vò-i mà gii nò máa, bà cee 'do mì Jézù ta go gî, gî, yí gii gí gí mì Jézù. Bìnidi yí gii tala yí, máa, «Wò dú má káa 'viì mì Mbíri, 'dè có ji ndâ díí tí nò máa ndú 'visì tí ndú tí ndâ kù kô.»

⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji Gba-vò-i, máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, <'Duù kù 'vala me ká ta kù kô cuki lá, yí kù 'vala a i ta có nìno mbe co 'do gbí nje Mbíri,> nô.»

⁵ Bìnidi Gba-vò-i gii te Jézù 'do gbí kángáá nga ngoò ya tí gí gbí gbata Jèrùzàlémè, yí gii te yí ngé dé'veléé mí pí 'bá-Mbíri. ⁶ Bìnidi yí gii 'dè có ji yí, máa, «Wò dú má káa 'viì mì Mbíri, o gí to, tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, <Mbíri bà tuu ndâ basìli gí bà lì 'bì ndú mí tà tí lo, tacó wò má 'dò kò lo mí to, díí 'ví kpò kò lo lá.> »

⁷ Káa Jézù gii 'visì có ji Gba-vò-i, máa, «À delè ngbá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, <Wò 'ví tala Mbíri mì lo tí Mbe tí lo lá.> »

⁸ Bìnidi nìno, Gba-vò-i gii te Jézù 'do muu 'bá-Mbíri, yí gii 'dò ta yí ya gí pí 'bí cèe njà gú. Bìnidi

yí gii túbà ndâ kpo-kpò bándò á muu to tí nó 'dáá gî, ta ndâ ña ndâ banga i tí nó náa à gbí ndú nó 'dáá gî ji yí. ⁹ Jézù má gii ñò ndú gî, Gba-vò-i gii 'dè có ji yí, máa, «Ye bà je ndâ i tí nó 'dáá gî náa wò kù ñò ñò ji wò tí ndâ ñìndi lo, náa wò má kucuku muungbó lo mí kùro ye, wàa wò 'ví ùlù ye gî, ñò.»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji Gba-vò-i, máa «Ya 'do tí ye gî, ndí lo Gba-vò-i, tacó à delè ngbá cu mí gbí wàràgà mì Mbíri máa,

<Ùlù káa gbèe Mbíri mì lo tí Mbe tí lo.

Wò delè 'ví bàkà ká go có mì wó cuki.> »

¹¹ 'Do bà-i-ñò, Gba-vò-i gii ñjè nó 'do tí Jézù gî. Bìndi ndâ basìlì mì Mbíri gii kaa gí kù kpolo tí wó.

Jézù 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri ji ndâ 'duù gbí to Gàliléyà

¹² Ta 'bí o gbaànjé bìndi o bà caka tí Jézù mì Jòvànì, Èródè tí gbolò gba mì ndâ Jùdéyà gii zèè Jòvànì mí gbí zàà. Jézù má gii 'di có máa à zèè Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù mí gbí zàà gî, yí gii dele ndi wó 'do gbí to Jùdéyà ya gí gbí to Gàliléyà.

¹³ Bìndi yí gii 'dòkò 'do gbí gbata Názàrètì ya gí Kàpàrànwùmù tí 'bí gbata á yì kápá Gàliléyà, gbí òkò tí ndâ kòtí Zèbùlúnì ta kòtí Nàfitálì, ¹⁴ go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè sàà gî, máa,

¹⁵ «Ndâ 'duù kòtí Zèbùlúnì, ta ndâ 'duù kòtí Nàfitálì,
ta ndâ 'duù mbe sì 'bá tí kpokèjì gbolò ngo,
ta ndâ mbe sì 'bá me 'dú tìto Jòròdàniyà,

ta ndâ 'duù ñìnó mbe 'dó-'do mbe gí ta 'bá
gí Gàliléyà,

¹⁶ tí ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù 'vala gbí
'dí'di'o nó,
kpónó 'dáá ñò gbolò ngba'o gí.

Ndú táánò 'dáá gí kù 'vala gbí vò i,
káa Mbíri kpónó je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì
ndú gí,» nò.

¹⁷ 'Do tí o tí nò, Jézù gí 'bità bà ma có ji ndâ
'duù, máa, «Yo 'visì muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo,
tacó kùro o bà gí Gba-gbíri kpónó dooko gí.»

Jézù tè'é tí ndâ kpédélé mbe tala có mì wó nà'ò

¹⁸ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nò nó ta yì kápá
Gàliléyà, yí gí ñò ndâ 'bí 'dakò sósò'ò ta ná'vindí
wó, tí ndâ mbe gò ngo, ndâ Sìmonè náa à kù nì
mítí wó a Piyétòrò ta ná'vindí wó Àndèréyà, kù
'va mbu. ¹⁹ Bìndi yí gí 'dè có ji ndú, máa, «Yo gí
gí tàkò ye, wàa ye 'ví bàkà yo tí ndâ mbe pà ndâ
'duù ji Mbíri á bìndi bà pà ndâ sè.» ²⁰ Ndú só
ngé bà-i-nò gí kaa ndâ mbu mì ndú 'do 'bì ndú
mí to, bìndi ndú gí ñè nó ya gí bà 'bità nèté bà
ru ndi Jézù.

²¹ Jézù mâ gí yèè gí kùro 'do tí bàndò bà 'de
ndâ Sìmonè ta Àndèréyà nò, yí gí ñò ndâ 'bí
'dakò káká'i sósò'ò ta ná'vindí wó. Ndâ Jákòmò
ta ná'vindí wó Jòvànì tí ndâ 'viì mì 'bí 'dakò ta rè
wó a Zèbidéyò, kù ẹre gbí ndâ mbu mì ndú gbí
gbâ ta ndâ bu ndú. Bìndi Jézù mâ gí tè'é tí ndú,
²² ndú gí jee ndâ mbu mì ndú mí gbí gbâ ji bu
ndú, bìndi ndú delè gí kaa ya gí gbí nèté bà ru
ndi Jézù.

23 Bìndi bà tè'è tí ndâ Sìmónè ta Àndèréyà, ta ndâ Jákòmò ta Jòvànì mì Jézù, yí gii dù kù nò cèe gbí ndâ gbata gbí to Gàliléyà 'dáá gî, kù nìbà i ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì, delè ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbírì tí gba ji ndú. Delè ta bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ña ndâ nò'o ta ndâ ña ndâ sé'i 'dáá gî. 24 Rè wó gii wu to ya me 'dú cee gbí ndâ to á Síriyà 'dáá gî. Tacó éno, ndâ 'duù gii kaa ndâ mbe nò'o, ta ndâ 'duù ñinó mbe kù ci céle sé gbí dii ndú nó, ta ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó, ta ndâ mbe bê, ta ndâ 'duù ñinó mbe gbele've gî nó gí tí ji yí bìndi yí, gii 'vala ndú 'dáá gî. 25 Ndâ 'duù ta o tí nò me mbè gii kaa kù ru ndi wó 'do gbí ndâ to me mbè, 'do Gàliléyà, 'do tí 'bí wúngbó to ta ndâ gbata tí muu'bi, náa à kù nì mítí a Ndâ-gbata-muu'bi, 'do tito Jòròdáníyà, 'do Jèrùzàlémè, delè 'do gbí sè ndâ 'bí to Jùdéyà 'dáá gî.

5

Jézù nìbà i ji ndâ 'duù pí gú

1 Ta o tí nò, ndâ 'duù kili me mbè. Jézù mâ gii ñò ndú, yí gii ñjè nó ya gí bà ki tí wó to pí gú ta kpéetí wó. Ndâ mbe tala có mì wó gii kaa ya gí tàkò wó pí gú kà. 2 Bìndi yí gii 'bìtá bà nìbà i ji ndú, máa,

3 «Ndâ mbe ñò tí ndú ni tí ndâ mbe yê kùro Mbírì gí, a ndâ mbe tó pá,
tacó ñinò a ña ndâ 'duù mì Mbírì.

- 4 Ndâ mbe kû kònò sé'i gbí njembí ndú gítí ndâ i ñìnó náa ndú bàkà mbe kû bèè ọo Mbírì á muu to tí nó a ndâ mbe tó pá, tacó Mbírì bà yìi ndú gî.
- 5 Ndâ mbe 'dê njembí a ndâ mbe tó pá, tacó a ndú ká bà 'de ndâ tó i tí nó náa Mbírì ci ndâ 'duù mì wó gítí nò.
- 6 Ndâ mbe kû kònò go, delè mbe kû gee go ngo tacó bà co tí jáá kpokèjì mì Mbírì ta o 'dáá gî a ndâ mbe tó pá, tacó Mbírì bà je ndâ i ñìnó ta go ndú gbí njembí ndú nó jì ndú gî.
- 7 Ndâ mbe si có gítí ndâ vò i tí nó náa ndâ 'bí ka ndú bàkà gítí ndú nó mí to a ndâ mbe tó pá, tacó Mbírì bà si có gítí ndâ vò i mì ndú delè mí to gî.
- 8 Ndâ mbe dù tí ndâ bòò mì Mbírì ta njembí ndú gbaànjé a ndâ mbe tó pá, tacó a ndú ká bà ọò Mbírì.
- 9 Ndâ mbe dù tí ndâ mbe jukì gbí òkò tí ndâ 'duù a ndâ mbe tó pá, tacó ẹ̀rè ndú bà ìù a ndâ 'viì mì Mbírì.
- 10 Ndâ 'duù ñìnó náa à kû mèèkè'i tí ndú á muu có bà bàkà ndâ i ñìnó mbe ñìkì tí Mbírì nó a ndâ mbe tó pá, tacó ñìnò a ndâ bòò-gba mì Mbírì.
- 11 «À tí yo a tó pá, ta o tí nó náa ndâ 'duù má kû ọo ndi yo, à tí yo delè a tó pá ta o tí nó náa ndú má kû mèèkè'i tí yo, ta bà 'dè ndâ zu có ta nderè ndú wálá mítí yo á muu ye, 12 yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, yo delè 'ví dù ta pétékè tàkòcò yo,

tacó Mbířì bà ko mboo ndâ vò i tí nò náa á kú me mítí yo nò jì yo ta gbolò tó i. Delè tacó áá táánò kú mèèkè'i tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì á kùřo bà jò yo ká go ŋa ñìnò náa à kú me ta yo nò.

Ndâ zi ta ngba'o

¹³ «Yo go zi gbí mbí zi mì ndâ 'duù á muu to tí nò. Káa gò ngo zi má cì cee 'do gbí tẹ zi gí, à kú te tẹ zi nò yee ká gí 'dè, tacó kpokèjì bà dele ta gó zi gí gbí káká'i wálá. ¹⁴ Yo delè go ngba'o kùřo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. Yo delè go 'bá náa à bì mí pí gú, náa ndâ 'duù 'dáá gí kú ñò . ¹⁵ Ndâ 'duù má òlò wu ta 'dí'di'o mí tà'i, ndú 'bu i mí řo ngba wu lá. Ndú si ká ngbàà, tacó bà ñò ta ndâ i tà'i 'dáá gí. ¹⁶ Má éno, yo tù ngba yo ta bà bàkà tó i go ngba wu mí kùřo ndâ 'duù 'dáá gí. Tacó ndú má ñò ndâ tó i tí nó náa yo kú bàkà nó, ndú 'ví ùlù Bu yo á gbířì.

Jézù 'dè có jì ndâ 'duù gítí có mì Mòze

¹⁷ «Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo kú kořo có éno máa, ye gí tacó bà njaanga miři yo 'do gbí ndâ có mì Mòze, ta ndâ i ñìnó náa ndâ mbe 'dòkò có mí Mbířì táánò ñìbà ndú jì ndâ 'duù nò. Káa ñìnò me nderè bà gí ye gbaànjé ká nò lá. Ye gí a i tacó wàa ndâ có mì Mòze, ta ndâ i ñìnó 'dáá náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì ñìbà ndú jì ndâ 'duù nó 'ví dù tí tí yúcó. ¹⁸ Yo te mí gbí muu yo, máa, ndâ to tí nó ta tàřì má ká kuu bándò mì ndú, ndâ i bà bàkà tí go ndâ có mì Mòze ta ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì gbaànjé gbaànjé 'dáá gí. ¹⁹ Má éno, 'bí 'duù má biya bà 'di kpètí káa 'bí làmbu có gbaànjé cuki 'do gbí òkò tí ndâ có tí nò, bìndi yí gí ñìbà ŋa kpokèjì tí nò jì ndâ 'bí 'duù,

'duù tí nò bà dù tí táángbà 'duù gbí òkò tí ndâ bòò-gba mì Mbírì wálá. Káa 'duù má 'di ndâ có tí nò 'dáá gí ta bà mò 'bí gí nje seè máa, <Nìnò a làmbu có,> nò lá, bìndi yí gù nìbà ndú jì ndâ 'bí ka wó, 'duù tí nò bà dù tí gbolò 'duù kùro ndâ 'duù mì Mbírì. ²⁰ Yo koro muu yo delè máa, 'duù má dù ta go bà bàkà ndâ i nìno mbe nìkì tí Mbírì nó me gbolò ndii ndâ mbe 'di gbí-o tí ndâ mbe kù kpolo tí tàkù mì yo tí ndâ Jùdèyà nò lá, 'duù tí nò jé gí bà dù tí 'duù mì Mbírì wálá.

Có gítì bà ò kòlòwò

²¹ «Yo 'di có tí nó náa Mòze táánò 'dè jì ndâ ká gù ndoo, máa, <Yo 'ví zi 'duù lá,> nó gí; káa 'duù má zi ku, ndâ gba bà waa có ku mítì wó delè. ²² Káa ye kù 'dè có jì yo, máa, 'bí 'duù má ò kòlòwò gítì 'bí ka wó, Mbírì bà 'vee gbí nje wó ta 'bí wúnò o gítì nderè kòlòwò tí nò. 'Bí 'duù delè má go 'bí ka wó máa yí a nònókó tí gbà'dá sínò, yí kù yuu a miṛi wó ta kpéétì wó gí gbí wu á bàndò mì ndâ wò 'duù á bìndi ku mì wó. ²³ Má ènò, wò má kù je i-'bì lo jì Mbírì, káa mbí lo gù 'va tí máa, nderè kòlòwò mì 'bí 'duù ta wò kuu, ²⁴ te i-cí-ci tí nò mí to, bìndi wò 'ví ya gí mì 'duù nò. Yo máa 'viindi gbí òkò tí yo ta yí gí, wò 'ví gù ya ta i tí nò. ²⁵ Có má gbí òkò tí yo ta 'bí 'duù káa yí gù 'dè có máa yì bà ya gí bà kpi ngbàngà tí lo jì gba, à nìkì máa yo 'dè có tí nò cee 'do gbí òkò tí yo ta kpéétì yo ta yì só, si yo yee kùro ndâ gba kálásê. Tàcò yí má tù wò jì ndâ gba gí, ndâ gba bà je wò jì ndâ àsikèrì, bìndi ndú bà te wò á mí gbí zàà. ²⁶ Gbí éno máa, wò bà dù gbí zàà

yee tí o tí nó náa wò sì có tí nó náa a waa mítí lo
nò 'dáá gî.

Có gítí bà bàkà bangbaya

²⁷ «Yo 'di có tí nó náa Mòze táánò 'dè ji ndâ ká
gù ndoo, máa, <Yo 'ví bàkà bangbaya lá,> nó gî.

²⁸ Káa ye kpónó kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duù má
zeke'o tí niì, bìndi yí giì tee njembí wó gá'dáá
mítí wó, gbí éno máa, yí zingbà ta niì tí nò gbí
njembí wó gî. ²⁹ À máa ɾo lo ñinó gbí kù'bì nó

ká eendi lo gítí bà bàkà vò i, aaka ɾo lo tí nò 'do
gbí kù kélè, wò 'ví 'va gí 'dè. À ñikì a bà bè gbí
'bí bà to tí lo gbaànjé á co tí bà 'va wò mì Mbírì
ta kábà diì lo mí gbí vò bàndò á bìndi ku mì lo.

³⁰ À máa 'bì lo kù'bì ka kù si wò 'ví bàkà vò i, da
'bì lo tí nò 'va gí 'dè. À ñikì a bà bè gbí 'bí 'bì
lo gbaànjé á co tí bà ya ta kábà diì lo gí gbí vò
bàndò á bìndi ku mì lo.

Có gítí bà njè niì

³¹ «Mòze delè táánò 'dè có ji ndâ ká gù ndoo,
máa, <Duù má bà njè niì mì wó, yí 'ví cu nderè
bà njè tí ndú mí gbí wáràgà wàa yí 'ví je mí 'bì
niì tí nò.> ³² Káa ye kpónó kù 'dè có ji yo, máa,

'bí 'duù má nje niì mì wó á muu 'bí tende có á
bìndi có bà zingbà 'dakò, yí njaanga ji niì nò a
kpokèjì bà zingbà 'dakò. Káa 'bí 'duù má giì kò
niì tí nò á bìndi wó, 'duù tí nò kù zi a ngbà ta niì
tí nò.

Có gítí bà see tí 'duù

³³ «Ndâ ká gù ndoo delè táánò 'dè ji ndoo gî,
máa, <Duù 'ví see tí wó ji Mbírì ta 'vèrè lá. Máa,
wò tí 'duù má see tí lo ji Mbírì máa wò bà bàkà

'bí i, kózò tí lo 'ví bàkà ká go po ngo nje lo nò.>
³⁴ Káa ye kpónó kù 'dè có jí yo, máa, yo 'ví see tí yo ngé gí lá. Yo see tí yo, máa, <Go gbířì> lá, tacó gbířì a bàndò bà te jàlàmbà mì Mbířì tí gba.
³⁵ Yo 'ví see tí yo, máa, <Go to tí nó,> nò lá, tacó to tí nó a bàndò bà kaa kò Mbířì mí pí . Yo 'ví see tí yo, máa, <Go Jèrùzàlémè> lá, tacó Jèrùzàlémè a gbolò gbata mì Gbolò Gba. ³⁶ Yo delè 'ví si bà see tí yo, máa, <Go muu ye> nò mí to, tacó wotí mì yo gítí bà si 'bí ñì se muu yo gbaànjé 'ví dù tí béé-bè , wàa 'bí 'ví tù undù nò wálá. Má éno, ye kù 'dè có jí yo máa, gbí nderè bà see tí yo wálá.
³⁷ Wò tí 'duù má bàkà i gí, 'dè káa có máa wò bàkà gí. Káa à tà má éno lá, wò delè 'ví 'dè káa có máa wò bàkà wálá cuki. Tacó 'bí ña có mbe jò ògbù ndii ñìnò gí, gí a i 'do mì Vò-'duù-tí-nò.

Có gítí bà kèèndè wò i

³⁸ «'Bí có káká'i náa ndâ ká gù ndoo delè táánò 'dè jí ndoo a ñìnó, máa, <Rò ta rò, wàa tì ta tì.>
³⁹ Káa ye kù 'dè có jí yo máa, yo 'ví ko mboo wò i ta wò i lá. 'Duù má gbì gbí tù lo ñìnó gbí kù'bì nó, wò 'ví 'visì tù lo ñìnó gbí gálì nó jí yí, wàa yí 'ví gbì delè. ⁴⁰ 'Duù delè má kpì ngbàngà tí lo jí ndâ gba, máa wò ja ndò bòngò tí nó náa wò kù yuu mì gbímbí lo á tà bòngò nó jí yí, ja 'dóó wòkò bòngò tí nó náa wò kù yuu mì pí ndò bòngò tí nó nó jí yí gí tàkò ndò ñìnò kpèkù. ⁴¹ 'Bí 'duù delè kpétí má zèè wò gítí có gba tí wó, máa wò te ká'i mì yí ya tí gàà éno, te , wò 'ví ko ta yí ndii to tí nó náa yí ñì jí wò nò gí. ⁴² 'Bí 'duù mbe zì i 'do tí lo sàà kùro gí, má yù i 'do tí lo, je i tí nó náa yí yù nò jí yí. Káa 'bí 'duù delè mbe biya bà

wùù i ji wò sàà kùro gî, má gî tacó bà wùù i 'do mì lo, wò 'ví biya lá.

Có gítí bà bàkà tó i ji ndâ mbe bàkà vò i ji ndoo

⁴³ «Ndâ ká gù ndoo táánò 'dè có máa, ndoo 'ví zè ndâ mbe bàkà tó i ji ndoo nìkì maa, wàa ndoo 'ví sogo ndâ mbe bàkà vò i ta ndoo. ⁴⁴ Káa ye kpónó kù 'dè có ji yo, máa, yo delè 'ví zè ndâ mbe bàkà vò i ta yo nìkì go bà zè ndâ mbe bàkà tó i ji yo. Yo delè 'ví 'deke tí yo ji Mbírì máa yí 'ví bàkà nambeè ji ndâ mbe kù mèèkè'i tí yo. ⁴⁵ Yo kpolo tí có tí nó náa ye kù 'dè ji yo nô, tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ mbe bàkà tó i go i mì Bu yo Mbírì á gbírì, tí mbe si ɾi kù co ta ngba wó ji ndâ tó 'duù ta ndâ vò 'duù, delè mbe si mù kù nì mí gbí nǵi mì ndâ tó 'duù ta ndâ vò 'duù 'vii ká 'vii. ⁴⁶ Káa yo má zè nìkì maa káa ndâ 'duù ñinó mbe kù zè yo nìkì maa nó cuki, nderè bà bàkà tó i mì Mbírì ji yo 'ví dù a yè? Ñìnò me gbèe ɲa i tí nó náa ndâ 'duù ñinó náa a kù 'dè máa ndú a ndâ vò 'duù nó kù bàkà lá? ⁴⁷ Yo delè má 'vee káa 'bì ndâ nambe yo cuki, 'bè gbí òkò tí yo ta ndâ 'bí ɲa tende ɲa ndâ 'duù 'ví dù a yè?

⁴⁸ «Má éno, yo dù ta tó muu yo, tacó Bu yo á gbírì a 'duù ñinó ta tó muu wó!

6

Jézù kpo-gbì-tà-tù ndâ 'duù máa ndú 'ví kò-kò ta bà bàkà tó i lá

¹ «Yo kpolo tí yo, máa yo 'ví gbaa tí yo ta o tí nó náa yo má kù bàkà tó i ta ɾè mì Mbírì nó ji ndâ 'duù tacó wàa ndú 'ví ɲò yo, nò lá. Yo má

bàkà ènò, Bu yo tí Mbírì á gbírì bà ko mboo ndá tó i tí nó náa yo bàkà nó jì yo wálá.

² «Má ènò, yo má kù konì ndá mbe yê, yo 'ví si bà kò-kò tí jì ndá 'duù mí to. Yo delè 'ví gbaa tí yo tí go ña i mì ndá mbe bàkà nambeè-ro náa ndú kù bàkà ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá 'duù, delè ta ndi tí ndá kpokèjì, tacó bà tù ngba ndú wàa ndá 'duù 'ví wu ta gbí ndá yì, nó lá. Yo kpolo tí yo, máa 'bí tó i náa ndú káká'i gí bà 'de 'do mì Mbírì gí tàkò ndá i mì ndú náa ndú bàkà nò á bìndi bà wu gbí ndú mì ndá 'duù á muu to tí nó, nó wálá. ³ Yo má kù konì ndá mbe yê, yo 'ví bàkà gbí kóó, tacó wàa, à kpétí káa ndá kpóló-kpolo kómbe yo, ndú 'ví ò lá. ⁴ Yo konì ndá mbe yê mí tàbèngì, tacó Bu yo tí mbe kù ò ndá i tí nó náa yo kù bàkà ta kpéétí yo á tàbèngì nó 'ví ko ta mboo tàkò ndú jì yo.

Gítì bà 'deke tí jì Mbírì

⁵ «Ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo jì Mbírì nó, yo 'ví si bà koṛo có bà bàkà go ña i mì ndá mbe nambeè-ro, náa ndú kù rò tíyò á kùro ndá 'duù ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì, delè ta ndi tí ndá bà njèè ndá kpokèjì náa ndá 'duù kù 'va có tí me mbè tacó wàa ndú 'ví ò ndá yì, nó lá. Yo te mí gbí muu yo máa, tó i náa ndú bà 'de gbí ña bà 'deke tí ndú nò káa bà wu gbí ndú mì ndá 'duù á muu to tí nó cuki. ⁶ Ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo á jì Mbírì nó, yo 'ví yèè ndi yo á gí ndi 'do gbí òkò tí ndá 'duù ta kpéétí yo, wàa yo 'ví 'deke tí yo jì Bu yo tí nó náa yo ò yí ta ṛo yo lá nò, bìndi Bu yo tí mbe kù ò ndá i tí nó náa à kù bàkà ndú gbí

kóó nó, bà ko mboo bà 'deke tí yo nò ji yo. ⁷ Yo delè 'ví si bà 'deke tí yo ta bà 'vanda mbè có cúú-cu-cù ta gbí wálá go i mì ña ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbířì ni lá, nó mí to. Tacó ndâ ña ndâ 'duù tí nô kú kořo có máa, Mbířì kú sè tù wó tí bà 'deke tí ndâ yì tacó ndâ yì ni bà 'vanda có ngé má. Káa, à me éno là. ⁸ Yo mèlè ndi ndú lá. Tacó yo tà kpétí má zi tí yo ta bà 'vanda mbè có lá, Bu yo tí Mbířì ñò ña i tí nó mbe 'vii ta yo nó ni sàà á kùro o bà 'deke tí yo nò gí. ⁹ Má éno, yo 'ví 'deke tí yo ká go éno máa,

⟨Bu ze mbe kú dù gbířì,
à ùlù rẹ lo.

¹⁰ Gí gí bà dù tì gba.

À 'ví bàkà go có mì lo á muu to tí nó,
á go ñinó gbířì.

¹¹ Je i-zó-zò mì ze náa ze kú zò ta řì 'dáá gí nó wúnó ji ze.

¹² Wò delè 'ví si có gítí ndâ vò i mì ze mí to go ñinó náa ze si ta có gítí ndâ vò i mì ndâ 'bí ka ze mí to gí nô.

¹³ Wò delè 'ví si ze mí gbí ndâ i ñinó mbe kú eendi ze gítí vò i nó lá.

Káa wò 'ví ja ze á 'do 'bì Vò-'duù-tí-nò gí.⟩

¹⁴ «Yo má si có gítí ndâ vò i ñinó náa ndâ 'bí 'duù bàkà mítí yo nó mí to gí, Bu yo tí nó á gbířì nó bà si có gítí ndâ vò i ñindi yo mí to delè gí.

¹⁵ Káa yo má biya bà si có gítí ndâ vò i ñindi ndâ 'bí ka yo mí to gí, Bu yo bà si có gítí ndâ vò i ñindi yo mí to delè wálá.

Có gítí bà kònò go

16 «Ta o tí nó náa yo má kù kònò go tacó bà 'deke tí yo ji Mbířì nó, yo 'ví volo gbíro yo go ɲa i mì ndâ mbe nambeè-ro, nó lá. Ndú kù kpili gbíro ndú, tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ɲò tí ni éno máa, ndâ yì kù kònò go. Yo te mí gbí muu yo, máa, ndú 'de i tàkò nèté mì ndú gî. 17 Ta o tí nó náa yo má kù kònò go nó, yo 'ví te banga ta bà 'viindi se muu yo, ta bà toɾo bàà mí gbíro yo, 18 tacó wàa, à káa Bu yo tí mbe kù ɲò ndâ i ɲinó mbe kù bàkà tí gbí kóó nó cuki ká 'ví ɲò ni . Bìndi Bu yo tí mbe ɲò ndâ i ɲinó 'dáá náa à kù bàkà ndú tàbèngì nó bà je tó i ji yo.

Bà koɾo có kpolo ma gítí ndâ i muu to tí nó

19 «Yo si bà koɾo có kpolo ma ká gítí bà bì gálá, wàa yo 'ví kili ndâ i mì yo mí gbí mí muu to tí nó cuki mí to. Tacó ndâ ki, ta ndâ sù, ta ngbàza bà mì ndâ i tí nò gî. Ndâ mbe ngbà delè bà ngbà ndâ 'bí gî. 20 À ñikì go éno máa, yo je mbí yo kpolo a i gítí bà bì ndâ gálá bà kili ndâ i mì yo a i mí gbířì, tí bàndò tí nó náa ndâ i gbì ngbàza tí lá, ndâ ki mbe kù da i, ta ndâ sù mbe kù pìi i, ta ndâ 'duù mbe kù ngbà i delè á kà wálá nó. 21 Tacó njembí 'duù ta o 'dáá gî kù dù ká tí bàndò ɲinó ta ndâ i mì wó kù dù tí nó.

Ro 'duù a kùpò mì dìi wó

22 «Ro 'duù a kùpò mì dìi wó. Ro 'duù má kù zeke'o ngbárángà'i, gbí éno máa, dìi wó 'dáá gî gbí ngba'o; 23 káa ro 'duù má zeke'o ñikì maa lá, dìi wó 'dáá gbí 'dí'di'o. Káa ro 'duù má yoo gî, o bà me ji yí a ñíkirí.

À gbo gbù sè á mí nje ngá sósò'ò lá

24 «'Bí 'duù jé mbe bàkà nèté ji ndâ 'duù sósò'ò ta njembí wó gbaànjé nò wálá. Yí má zè 'bí 'duù gbaànjé nìkì maa, yí bà dù ta 'bí me ta njembí wó dúú-dúú lá. Yí má kù te duù mítí 'bí 'duù gbaànjé, yí bà si 'bí ka wó tí i maa-maa wálá. Má go éno, wotí bà zèè Mbírì ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gî ta njembí lo gbaànjé delè wálá.

25 «Má éno, ye kù 'dè có ji yo, máa, njembí yo 'ví si bà mù gítí bà 'vala yo, máa, <Ze taàbé 'ví zò a yè! Ze taàbé bà njù a yè!> mí to. Yo delè 'ví tee njembí yo mítí dùi yo, máa, <Ze bà yuu a ña yè, wè!> nò lá. À dú káa yúco máa, có 'válá kpolo ndii có i-zó-zò gî, bìndi có dùi 'duù kpolo ndii có bongo gî. 26 Yo tala bà zeke káa ndâ nuù mbe kù o co gbí pípiri gi. Ndú jé rò ñi ña lá. Ndú delè jé kilí i 'do gbí ñí mí gbí gálá lá. Káa ta ña ñinò 'dáá gî, Bu yo tí nó gbírì nó kù ko ndú ta i-zó-zò. À kpónó má je 'bí 'duù gbaànjé, wàa à 'ví je 'bí nuù gbaànjé, wàa à 'ví ya gí bà mà ndú, áá bà 'de i me gbolò á i 'do gbí 'dí? 27 Káa ta ndâ bà gu tí yo tí nó 'dáá nò, ku kpónó má gí tacó bà zi 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo á kpónó mí to nò, wotí mì 'duù tí nó bà dù gítí bà 'dè có ji ku máa, yí si yí ñí'dí gi, bà dù kuu tí ?

28 «Yo delè kù mù njembí yo tacó ndâ bongo tacó yè? Yo tala káa bà zeke ndâ 'vì mù gbí jìlì gi. À tí ndú me 'bì bà gò bongo lá. 29 Káa ye kù 'dè có ji yo máa, à kpétí káa Sólómònì, tí gbolò gba táánò náa áá mì wó a ndâ banga i mbe ògbù ta ña wálá nó, yí jé yuu 'bí ña bongo ta banga tí ndii 'bí 'vì mù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'vì mù tí nó lá. 30 Káa Mbírì má te ña banga tí nó mítí

ndâ 'vì mbìlì sínò, náa à taàbé dê nó bà doo ndú ta wu 'dáá gî, gî, yí bà je mbí wó gítí bà je bongo ji yo wálá, ndâ mbe kpùrù-kpùrù njembí?

³¹ «Má éno, yo si bà mù mbí yo gítí có máa, <Ze wúnó bà zò a ña yè? Ze bà nǹù a ña yè? Ze bà 'de bongo ngòó wè?> mí to! ³² Tacó à 'dáá nò a ndâ kpóló-kpòlo ña bà koṛo có mì ndâ 'duù ñìnó mbe tee njembí ndú mítí Mbíri lá nó ká nò. Bu yo tí nó á gbíri nó ñò ña ndâ i ñìnó tí ndâ kpóló-kpòlo i tacó 'válá mì yo nó ni gî. ³³ Má éno, yo zèè kùro a có gítí bà dù tí ndâ 'duù mì Mbíri, ta có gítí bà bàkà ndâ i ñìnó mbe lè á kùro Mbíri lá nó á má kózò gî, bìndi a Mbíri ká bà wu sè ndâ i ñìnó náa yí ñò mbe 'vii ta yo nó ji yo delè. ³⁴ Má éno, yo si bà mù njembí yo gítí taàbé mí to. Tacó yo cee ta ndâ có ñìndi wúnó lá. À káa taàbé ká bà ñò 'dóó kpokèjì mì wó.

7

Bô là ngomè tí ka wó, si ñìndi wó á mítí wó

¹ «Yo 'viiki ndâ 'bí ka yo lá, tacó wàa Mbíri delè 'ví 'viiki yo lá. ² Tacó Mbíri bà 'viiki mítí yo káa cè ña bà 'viiki tí, tí nó náa yo 'viiki mítí ndâ 'bí ka yo nô. À delè bà 'vii i ji yo ká ta gbèe ká'i bà 'vii i tí nó náa yo 'vii ta i ji ndâ 'bí ka yo nô. ³ Má éno, wò kù 'dè có gítí njú-mû á tà ɾo 'bí ka lo tacó yè, káa kùsìlì-mû kuu kpùrù'vù tà ɾo lo? ⁴ Wò bà 'de nje lo kòtí 'di, wàa wò 'ví 'dè ta có ji 'bí ka lo, máa njú-mû kuu tà ɾo wó, náa kùsìlì-mû má kuu kácá tà ɾo lo? ⁵ Ja a kùsìlì-mû tí nó mbe mbi mí tà ɾo lo nó kùro má kózò gî, bìndi

wò 'ví giù òlò njú-mû 'do tà ɾo nambe lo, ta ɾo lo ngbárángà'i, ndí lo mbe nambeè-ɾo.

⁶ «Je i-Mbíri ji ndâ bô lá. Ndú bà 'visì tí ndú bà ɾo wò. Wò delè 'ví kaa banga nji wú'dè mí to á 'bá ta ndâ nguù tí lá, tacó ndú bà jaaka gbí ta to.

Yù i 'do mì Mbíri ta njembí lo gbaànjé

⁷ «Wò má yù i ta njembí lo gbaànjé, àá bà je i tí nò ji wò gí. Wò má pà i ta njembí lo gbaànjé, wò bà 'de i tí nò gí. Wò má gbà njekèji muu 'duù ta njembí lo gbaànjé, yí bà njaanga njekèji ji wò gí. ⁸ Tacó à kû je i ta o 'dáá gí ji ndâ 'duù ñinó mbe yù i nô. Ndâ mbe pà i ta o 'dáá gí kû 'de i. Bìndi à kû njaanga njekèji ta o 'dáá gí ji ndâ mbe gbà njekèji. ⁹ 'Viì mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò kpónó má wa go mítí wó, 'duù tí nò bà je kpúrú díi ji 'viì tí nò máa yí zò gí? ¹⁰ 'Viì mì 'bí 'duù gbí òkò tí yo nò kpónó má yù yâ-sè 'do tí bu wó, 'duù nò bà je yâ-kpoo ta jâ kpoo tí ji 'viì mì wó bìndi yâ-sè gí? ¹¹ Káa ndâ vò 'duù, á go yo nò, má ni bà je tó i ji ndâ 'viì mì yo gí, Bu yo tí Mbíri á gbíri bà ni bà je tó i me gbolò ndii ndâ ñinò yo nò gí ji ndâ mbe yù i 'do tí wó wálá?

¹² «Co ta ndâ 'bí ka lo ká tí ña kpokèji tí nó náa à gbí muu lo máa ndú 'ví co ta wò tí nô. Ñinò a gbí ndâ có mì Mòze, ta ndâ i tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri ñibà ndú ji ndâ 'duù nó, ká nò.

Bà ya gí 'bá mì Mbíri me có 'di lá

¹³ «Wò má ñò kpokèji gítí 'bá ɾú-ɾú-ɾú, co a i tí, kpokèji tí nó ngáá-nga-nga, náa ndâ 'duù me mbè kû 'va co tí nó bà ya ta wò gí nje ku.

14 Káa kpokèjì 'wálá a làmbu kpokèjì tí nó rú-rú-rú, ta ndâ zèèngè i tí, náa ndâ 'duù me mbè là kù pembee tí ndú pembee co tí nò.

Kiyà jò ngo lá

15 «Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ sú mbe ma có mì Mbírì. Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ tó 'duù, káa ndú a cèe ndâ zò-'boo. 16 Yo bà òò ndú ni ká 'do tí ña bà bàkà ndâ i mì ndú, go bà òò ña mú ni 'do tí ndo wó. Mú-bàà kù rì káa ndo bàà, bìndi 'belè kù rì káa rì 'belè. 17 Tó mú kù rì káa tó ndo mú. Bìndi vò mú delè kù rì káa vò ndo mú. 18 Tó mú bà rì vò ndo mú wálá, delè vò mú bà rì tó ndo mú wálá. 19 Káa àá kèjì gí bà da mú ñinó mbe kù rì vò ndo mú nó, wàa à 'ví doo ta wu. 20 Má ènò, yo bà òò ndâ sú mbe ma có mì Mbírì ni 'do tí cè ña bà bàkà ndâ i mì ndú.

21 «Yo koṛo muu yo máa, ndâ 'duù ñinó mbe kù 'dè có máa ye a mbe tí ndâ yì ta tirì nó bà yee gbírì wálá. A káa ndâ mbe kù bàkà go có mì Bu ye ká bà òò gbírì. 22 Ye kù 'dè có tí nò jì yo, tacó ndâ 'duù me mbè ta ndòngbú o wúnò bà 'vee ye gbí ngbàngà mì Mbírì, máa, <Ze táánò ma có mì Mbírì ta rẹ lo lá, mbe tí ze? Ze táánò mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rẹ lo lá? Ze táánò bàkà ndâ seṛe ta rẹ lo lá?>

23 «Bìndi ye bà 'visì có jì ndú, máa, <Ye jé táánò òò yo ni lá. Yo co 'do tí ye ngé gí kàzò, ndí yo ndâ vò 'duù.>

24 «Má ènò, 'duù ñinó mbe 'di ndâ có mì ye nò, bìndi yí gù bàkà go ndâ có mì ye náa yí 'di nò, go mbe bì 'bá ta muu tí wó, mbe bì 'bá mì wó mí pí díí. 25 Bìndi mù gù nì mítí, ngo gù ò có

tà , gbolò pípiri gii pì , káa 'bá tí nò 'va tí to lá, tacó à sè tà mí pí díí. ²⁶ Káa 'duù ònó mbe 'di ndá có mì ye nò, káa yí bàkà go ndú lá nó, go mbe ònókó mbe sè tà 'bá mì wó mí pí nji ngoò.

²⁷ Mù mâ gii nì , ngo gii ò có tà , pípiri mâ gii pì ta wotí tí , 'bá tí nò gii ki'viki gí to, 'bùrùkù gí.»

²⁸ Jézù mâ gii cee bà 'dè ndá có mì wó gí, nje ndá 'duù 'dáá gí, gii 'dèè gí. ²⁹ Tacó yí 'dè ji ndú 'dáá káa ndá wu có mbe ya gí gbí muu ndú, me ndá 'vìrì có go i mì ndá mbe 'di gbí tàkìì mì ndú nó lá.

8

Serè bà cee vò cì 'do tí 'bí 'dakò

¹ Ndá Jézù ta ndá mbè ndá 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì wó pí gú nó mâ gii kaa 'do pí gú gí gí tàbù to gí, ² 'bí 'dakò tí mbe cì gii gí gí mì wó, bìndi yí gii zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó ji yí, máa, «Go bà yuku cì tí nó tí ye nó má kuu tí lo, wotí bà si kútí ye 'ví dù ngbárángà'i kuu tí lo, buù.»

³ Jézù mâ gii 'di có tí nò náa mbe cì tí nò 'dè nò, yí gii ya'va 'bì wó ya gí bà gbala ta yí, ta bà 'dè có, máa, «Go kuu tí ye. Dù ta ngbárángà kútí lo.» À káa póó bà 'dè có tí nò mì Jézù, cì gii cee 'do tí 'dakò tí nò gí. ⁴ Bìndi Jézù gii 'dè có ji yí, máa, «'Di có tí nó náa ye kpónó bà 'dè ji wò nò. Ya kpédélé'i gí bà tùbà tí lo ji bu-Mbíri. Bìndi wò 'ví ci i ji Mbíri go có mì Mòze, tacó bà tùbà ji ndá 'duù máa cì cee 'do tí lo gí. Wò 'ví tùbà tí lo ji 'bí 'duù gbaànjé á kùro bà ya wò gí mí bu-Mbíri lá.»

Jézù 'vala bòò mì kùro ndâ àsikèrì mì ndâ Ròmánò

⁵ Jézù gii njè nó ya gí gbí gbata Kàpàránáwùmù. Mâ gii zeke'o, 'bí 'dakò tí kùro ndâ àsikèrì mì ndâ Ròmánò zi'duù-vò (100) gii gí mì wó, bindi yí gii 'deke tí wó ji yí, máa, ⁶ «Bòò mì ye gbele've mí to ta sé gbí tí wó ngé ndii gí, buù.»

⁷ Jézù mâ gii 'di có tí nò, yí gii 'visì có ji 'dakò tí nò, máa, «À nìkì ma. Ye kèjì gí bà 'vala yí.»

⁸ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji Jézù, máa, «Ye 'vii tí 'duù ònó náa wò 'ví gí gí 'bá mì ye lá, buù. 'Dè káa có ta nje lo cuki 'do tí bàndò tí nó kpónó náa wò kuu tí nò, wàa bòò mì ye bà 'de 'v alá gí. ⁹ Tacó ye a 'duù ta ndâ kpo-kpò 'duù kùro ye kuu tí, náa ye kù 'di có mì ndú. À delè kuu tí tàkò ye a ndâ àsikèrì mbe kù 'di có mì ye, náa ye má 'dè có ji 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú, máa, «Bàkà i ònó!» Yí kù bàkà ; ye má 'dè có ji 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú, máa, «Ya éno!» Yí kù ya go có tí nò. Ye má tè'é tí 'duù máa, «Gì !» Yí kù gí go có mì ye nò. Ye má 'dè có ji bòò mì ye máa, «Bàkà i ònó!» Yí kù bàkà i tí nò.»

¹⁰ Jézù mâ gii 'di ònó có tí nò náa 'dakò tí nò 'dè nò, nje wó gii 'dè gí. Bindi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kù ru ndi wó nó, máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco, máa, ye jé 'de 'bí 'duù gbaànjé mbe tee njembí wó mítí Mbírì, kpétí 'do gbí òkò tí yo tí ndâ Ìzìrìyèlì, go i mì 'dakò tí nó lá. ¹¹ Ye kù 'dè có ji yo ta kponje tí w alá, máa, ndâ 'bí tende ònó ndâ 'duù ta ndòngbú o wúnò bà kaa 'do muu to tí nó 'dáá gí bà zò i ta ndâ Àbìráámò

ta Ìzákò, ta Jàkóbè gbí gbèe ká'i ta líkí'o tí ndú gbí ngbàngà mì Mbíri. ¹² Bìndi àá bà gii mò yo tí ndá Ìzìriyèlì, tí ndá 'dóó 'viì gbí ngbàngà mì Mbíri nó gí gbí 'dí'di'o, tí bàndò bà wa gbí, ta bà zò gbí tì ta sé'i.»

¹³ Jézù mà gii 'dè có ji ndá mbè ndá 'duù tí nò cee gí, yí gii 'visì có ji kùro ndá àsikèrì mì ndá Ròmánò tí nò, máa, «Má éno, ya gí 'bá mì lo, wàa có tí nó náa wò tee njembí lo á mítí nò bà bàkà tí gí, tacó wò ùnje gí, máa, ye kpèti má 'dè káa có ta nje ye sínò, bòò mì lo bà 'vala 'do gbí nò'o gí.» À káa pòó bà 'dè có tí nò mì Jézù, bòò mì 'dakò tí nò gii a gí yaà 'do gbí nò'o mì wó gí.

Jézù 'vala ndá na gê Piyétòrò ta ndá 'bí 'duù 'do gbí ndá nò'o

¹⁴ Jézù gii njè nó 'do bàndò bà 'de tí ndú ta kùro ndá àsikèrì mì ndá Ròmánò nò ya gí 'bá mì Piyétòrò. Yí mà gii yee kà, yí gii 'de na gê Piyétòrò kuu tìsì ta cò'o gbí diì wó. ¹⁵ Yí mà gii zèè 'bí niì tí nó, cò'o ngé gii dò 'do gbí diì wó gí. Bìndi yí gii a gí yaà ya gí bà bàkà i-zó-zò ji Jézù.

¹⁶ Ta 'dè'o mì gbèe ri tí nó náa Jézù 'vala ta na gê Piyétòrò 'do gbí nò'o nò, ndá 'duù gii kaa ndá 'duù nìno ta ndá i-gbí-muu ndú nó, ta ndá 'duù nìno ta nò'o tí ndú nó ya tí ji Jézù. Jézù gii mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù tí nó ta nji có gbaànjé. Bìndi yí gii 'vala ndá mbe nò'o, ¹⁷ go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè sàà gí, máa,
«Yí bà 'vala ndoo 'do gbí ndá nò'o mì ndoo;
yí delè kaa ndá nji sé'i 'do gbí diì ndoo 'dáá gí,»
nô.

Bà dù tí mbe ɾu ndi Jézù me có 'dì lá

¹⁸ Jézù mâ giì nò ndâ 'duù kaa giì jí mì wó me mbè ngé ndii gí, yí giì 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, ndâ yí di kápá jí tito. ¹⁹ 'Bí 'dakò tí mbe 'di gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà mâ giì 'di có tí nó, yí giì 'visì có ji Jézù, máa, «Mbe nìbà i, àá bà ja ye 'do tàkò lo káa go ngo.»

²⁰ Káa Jézù giì 'visì có ji 'dakò tí nó, máa, «Ndâ guù mì ndâ ngàmbé kuu tí . Ndâ bàndò bà tẹ̀rì mì ndâ nuù tí nó mbe kù o co gbí pípìrì nó 'dáá gí kuu tí , káa bàndò bà tì tàmuu 'Vii-mi-'Dakò á mí tí wálá.»

²¹ Mâ giì zeke'o bà-i-nò 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù ɾu ndi Jézù nó giì 'dè có ji yí, máa, «Buù, si ye má ya jí bà duu ku bu ye, má kózò gí, bìndi ye 'ví dele ndi ye giì jí ba ɾu ndi lo.»

²² Káa Jézù giì 'visì có jí tàkò có mì 'dakò tí nó, máa, «Gì jí bà ɾu ndi ye, wàa wò 'ví si ndâ ku 'ví duu ndâ 'dóó ku mì ndú.»

Jézù ɾo gundiɾi mí tíyò

²³ Bìndi bà 'dè có mì Jézù jí 'dakò tí nó, yí giì njè nó ya jí gbí gbâ, bìndi ndâ mbe tala có mì wó giì oloko jí tàkò wó gbí gbâ kà. ²⁴ Mâ giì zeke'o, gundiɾi giì 'bità bà pì tí ña ñinó náa ngo kù giì 'bità có bà gbàngà jí gbí gbâ. Káa Jézù ta o tí nó kuu tí sí kù tè rì gbí gbâ. ²⁵ Bìndi ndâ mbe tala có mì wó mâ giì nò máa, i kù giì vóló-volo, ndú giì gbà yí 'do muu rì. Yí mâ giì ziya gí, ndú giì 'dè có ji yí, máa, «'Vala ndoo, buù, tacó ndoo kù mí-mi!»

²⁶ Káa Jézù giì 'vee ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo kù cì gúku tacó yè? Yo tee njembí yo

mítí Mbířì me jé'déé gî le!» Bìndi yí bà-i-nò gii a gí yaà, yí gii do mítí ndâ gundiri tí nò mbe kù pì nò, ta kàpá tí nò mbe kù gbàngà nò. Ndâ i tí nò só gii rò tíyò ngbi-ngbii gî.

²⁷ Nje ndâ mbe tala có mì Jézù náa ndú ta ndú gbí gbâ nò 'dáá gî, gii 'dèè gî. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «A ña wotí tí 'dakò yè ká éno, náa ndâ gundiri ta kàpá kù 'di có mì wó nó?»

Ndâ 'bí 'dakò gbí to Gàdàrà ta ndâ i-gbí-muu ndú

²⁸ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó má gii di ngo gí tito kàpá á 'bí to ta rẹ to tí nò a Gàdàrà, ndú gii 'de ndâ 'bí 'dakò sósò'ò tí ndâ 'duù Gàdàrà, ta ndâ i-gbí-muu ndú, mbe co 'do gbí òkò ndâ muu'dú. Ndâ 'dakò tí nò tii tí ndú mítí kpokèjì tí nò mbe co rẹgbà ndâ muu'dú nò go ndâ gbù kàzà, tí ña ñinó náa gbèè 'duù mbe co tí kpokèjì tí nò ji ndú wálá. ²⁹ Káa à káa póo bà gii nò Jézù mì ndú, ndú gii 'bità bà tò kù, máa, «Ákoo 'viì mì Mbířì! À gbí muu lo a có bà bàkà ña yè ta ze? Wò gí tacó bà waa có mítí ze si 'dóo o tí nò gí kùro kálásê?» ³⁰ Káa ta o bà 'de tí ndú nò, ndâ kàdùrúkù me mbè kù zò i á 'dè gbí to tí nò. ³¹ Tacó éno, ndâ i tí nò gbí muu ndâ 'dakò tí nò, nò gii 'deke tí ndú ji Jézù, máa, «Wò má mòkò ze 'do gbí muu ndâ 'dakò tí nó gî, wò 'ví si ze 'ví ya gí gbí muu ndâ kàdùrúkù tí zô.»

³² Bìndi Jézù gii 'visì có ji ndâ i tí nò, máa, «Yo kaa ya !» Ndâ i tí nò bà-i-nò gii kaa 'do gbí muu ndâ 'dakò tí nò ya gí gbí muu ndâ kàdùrúkù go có mì Jézù nò. Bìndi ndâ kàdùrúkù tí nò gii nje

ta ngèlè ta ndâ i tí nò gbí muu ndú, ndú gii oloko gí tà ngo 'do tí njà gán-gá ngo, bìndi ndú gii mì ta ngo léé gî.

³³ Ndâ mbe kù gbà ndâ kàdùrúkù tí nò gii kaa ya gí gbí gbata gí bà 'vanda ndi ndâ i tí nó mbe bàkà tí mítí ndâ kàdùrúkù, ta ndâ 'dakò tí nò sósò'ô ta ndâ i-gbí-muu ndú nó gbaànjé-gbaànjé jì ndâ 'duù. ³⁴ Ndâ 'duù gbí gbata mà gii 'di ndâ có tí nò, ndú gii kaa 'do gbí gbata ya gí mì Jézù. Ndú mà gii 'de yí gî, ndú gii 'deke tí ndú jì yí, máa yí njè nó 'do gbí to 'bá mì ndâ yì gî.

9

Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí

¹ Jézù mà gii di ndi kàpá 'do gbí to Gàdàrà gí tìto gí gbí 'dóo gbata bà dù yí gî, ² ndâ 'duù gii làngà 'bí 'dakò mbe gbele've gí gí tí jì yí. Jézù mà gii ò bà tee njembí ndú mítí wó, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa, «Zèè njembí lo, 'vii mì ye, tacó à si có gítí ndâ vò i mì lo mí to gî.»

³ Káa ndâ 'bí mbe 'di gbí tàkìi mì ndâ Jùdéyà gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe tì mí mì Jézù nò mà gii 'di có tí nò náa yí 'dè nò, ndú gii 'bità bà kọro có gbí njembí ndú, máa, «'Dakò tí nò kù bàkà tí wó tí Mbíri ta wotí tacó yè? Yí 'de wotí bà je à-cee-gí gítí vò i mì ndâ 'duù 'do kòtí 'di?»

⁴ Jézù mà gii ò ò có tí nó náa ndâ mbe 'di gbí tàkìi tí nò kù kọro gbí njembí ndú nó, yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kù kọro ò vò có ènò gbí njembí yo tacó yè? ⁵ Bà 'dè có máa, «À je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì lo gî,» ká peteke , wèè, a peteke a bà

'dè có, máa, <A gí yaà, wàa wò 'ví nò nó?> ⁶ Má énon, ye kpónó bà túbà ji yo máa àá mì 'Vii-mì-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gî gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù á muu to tí nò.» Bìndi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó mbe gbele've gî nó máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví ya gí 'bá.» ⁷ 'Dakò tí nó bà-i-nò ngé gii a gí yaà, bìndi yí gii njè nó kú ya gí 'bá go có mì Jézù nò. ⁸ Nje ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì Jézù nó 'dáá gí gii 'dèè ta gúku bà nò 'dakò tí nó kú nò nó gí. Bìndi ndú gii ùlù Mbírì tacó bà je ña wotí tí nó á ji ndâ 'duù.

Bà tè'é tí Màtéyò

⁹ Jézù mà gii njè nó 'do tí bándò bà 'vala 'dakò tí nó mbe gbele've gî nó, yí gii nò 'bí 'dakò tí Jùdéyà tí mbe kú kili i-mírì mì ndâ Ròmánò, ta rè wó a Màtéyò, kú ki tí wó to á bándò bá gò i-mírì. Bìndi yí gii 'dè có ji Màtéyò, máa, «Gì gí bà ɾu ndi ye.» Màtéyò bà-i-nò gii a gí yaà, bìndi yí gii ya gí bà ɾu ndi Jézù.

Jézù zò i ta ndâ vò 'duù

¹⁰ Si Jézù kú zò i ta ɾi tí nó á 'bá mì Màtéyò, ndâ 'bí ka nèté mì Màtéyò me mbè, ta ndâ ña ndâ 'bí 'duù mbe kú gbètèkè tàkii mì ndâ Jùdéyà gii kaa gí kú zò i ta ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gbí gbèè ká'i. ¹¹ Ndâ 'bí mbe kú kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà mà gii nò ña i tí nó, ndú gii 'vee ndâ mbe tala có mì Jézù, máa, «Mbe nìbà i ji yo kú zò i gbí ká'i ta ndâ 'duù ñinó mbe 'vii tí ndâ 'duù náa cèè 'duù 'ví zò i ta ndú gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà lá nó tacó yè»

12 Jézù mà gii 'di ña 'vé tí nó náa ndâ 'duù tí nó kù 'vee ta ndâ mbe tala có mì wó nó, yí gii 'visì có ji ndú, máa, «A ndâ 'duù ñinó ta sé'i tí ndú nó ká kù pà mbe yeè. Ndâ 'duù ñinó ta sé'i tí ndú wálá nó pà mbe yeè lá. 13 Má éno, yo 'viiki gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, <À tí ye tí Mbíri a go bà ñò yê ɾo ndâ 'duù; go bà ci mbelè ndâ nó ji ye tí ye wálá.> Ye delè gii me tacó bà tè'é tí ndâ tó 'duù lá, ye gii a i tacó tí ndâ mbe bàkà vò i.»

'Vé gítí nderè bà kònò go mì ndâ mbe tala có mì Jézù lá

14 Ta o tí nó, ndâ 'bí mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gii gii mí Jézù, bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Tacó yè, káa ze ta ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà kù kònò go ta ɾi bà kònò go mì ndâ Jùdèyà, káa ndâ mbe tala có mì lo kònò go lá?»

15 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Ndâ kpóló-kpolo kómbe mbe kò niì jé kù kònò go ta o tí nó náa kómbe ndú tí nó náa à kù ko niì mì wó gí 'bá nó má kuu ta ndú? Káa o bà je mbe kù kò niì tí nó 'do gbí òkò tí ndú bà gii ká gii, bìndi ndú bà gii kònò go ta o tí nó. 16 À da ngú kô mí pí ká kô lá. 17 'Bí 'duù jé mbe fuu pe ngú cù mí gbí ká kàrà ñinó ta gbí wó wuuku gii nó wálá. Tacó yí má bàkà éno, ta o tí nó náa pe ngú cù bà gii ni nó, kàrà tí nó bà ba gii. Bìndi yí bà bè gbí ndâ kàrà ta pe só gii. Tacó éno, à ta o 'dáá gii kù fuu pe ngú cù ká mí gbí kpóló-kpolo kàrà tacó bà kpolo tí ndâ pe ta kàrà.»

Jézù 'vala ndâ 'bí 'vinî ta 'bí niì

¹⁸ Káa si Jézù kálásê kù 'dè có ji ndâ mbe tala có mì Jòvànì, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù gii gí gí mì wó, bìndi yí gii zèè kò wó mí kùro ndâ 'duù 'dáá gî, ta bà 'deke tí wó ji yí, máa, «Nájú ye cee gî, káa ye kù 'deke a tí ye ji wò, máa wò 'ví ya gí bà tee 'bì lo mítí wó wàa yí 'ví 'vala ji ye.» ¹⁹ Jézù mâ gii njè nó kù ya gí 'bá mì gbolò 'duù tí nò, ndâ mbe tala có mì wó gii kaa kù ru ndi wó.

²⁰ Káa si ndú muu nó, 'bí niì náa mbelè kù yee tí wó ta ndò muu 'bì-nje só gii gí có kapí Jézù, bìndi yí gii zèè nje bongo tí wó, ²¹ ta bà koṛo có, máa, «Ye kpèti má zèè káa nje bongo tí wó, ye bà 'de 'válá gî.»

²² Jézù mâ gii 'visì tí wó gí ndi, yí mâ gii ò niì tí nò, yí gii 'dè có ji yí máa, «Zèè njembí lo, nájú ye, tacó bà tee njembí lo mítí ye 'vala wò gî.» 'Do tí bàndò tí nò, mbelè tí nó mbe kù yee 'do tí niì tí nò, nó ngé gii rò tíyò gî.

²³ Jézù mâ gii yee 'bá mì gbolò 'duù tí nò, yí gii 'de ndâ 'duù kù wa ku tà'i ta wotí ká tí. ²⁴ Bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo njè gí sè 'do tà'i tí nò gî. Làmbu 'vinî tí nò cì me cí-cì lá. Yí kù tè a rì.» Káa ndâ 'duù tí nò gii 'bità bà ṛo Jézù ta ṛa có mì wó nò ṛo-ṛo. ²⁵ Káa ndú mâ gii njè gí sè go có tí nò gí, Jézù gii rì gí tàkò ku 'vinî tí nò tà'i. Yí mâ gii zèè 'bì wó, 'vinî tí nó gii a rò tíyò. ²⁶ Tàwo ngú có tí nò gii ya cee gbí to tí nò 'dáá gî.

Jézù 'vala ndâ 'bí mbe sú ro

²⁷ Ta o bà njè nó mì Jézù 'do bà 'vala nájú gbolò 'dakò tí nò, ndâ 'bí mbe sú ṛo sósò'ò gii ru ndi

wó ta bà tò kù á tàkò wó ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Áá 'Vii kòtí Dàvídè tí Bìndi-Mbìrì, áá 'Vii kòtí Dàvídè, ò yê ọ ze!»

²⁸ Jézù má gii rì gí tà'i ta o bà yee yí 'bá gî, ndâ mbe sú ọ tí nò gii rì gí tàkò wó. Bìndi yí gii 'vee ndú, máa, «Yo wálá ùnje gî, máa ye bà 'vala yo gî?» Káa ndú gii 'visì có jì yí, máa, «Ze ùnje gî, buù.» ²⁹ Jézù má gii 'di có tí nó náa ndâ mbe sú ọ tí nò 'visì gí tàkò 'vé mì wó nò, yí gii gbala ọ ndú ta bà 'dè có jì ndú, máa, «Ye bà njaanga ọ yo gî, tacó yo ùnje ta njembí yo gbaànjé gî, máa wotí bà bàkà éno kuu tí ye.» ³⁰ Jézù má gii 'dè có tí nò, ọ ndâ mbe sú ọ tí nò só nó gii njaanga tí gî. Bìndi yí gii 'dè có jì ndú ta wotí tí, máa, «Yo kpolo tí nje yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'ví 'di có máa a ye ká njaanga ọ yo nò lá.» ³¹ Káa ndâ 'dakò tí nò má gii njè nó 'do bà-i-nò gî, ndú gii nò ta bà ma rẹ Jézù ta ndi tí ndâ 'bá 'dáá gî.

Jézù 'vala 'bí 'dakò tí mbe 'dè có lá ta i-gbì-muu wó

³² À káa póó bà njè nó mì ndâ 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ọ ndú nó gî, à gii gí ta 'bí 'dakò mbe 'dè có lá ta i-gbì-muu wó jì Jézù. ³³ Jézù má gii mòkò i tí nò 'do gbì muu 'dakò tí nò gî, 'dakò tí nò ngé gii 'bità bà 'dè có. Bìndi nje ndâ mbè ndâ 'duù tí nó mbe tì mí mì Jézù nó gii 'dèè gî. Bìndi ndú gii 'bità bà 'dè có gbì òkò tí ndú, máa, «À jé ò 'bí òa i go éno 'bá Ìzìrìyèlì lá.»

³⁴ Káa ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà a gbì òkò tí ndâ 'duù tí nò òndi ndú gii 'visì có gí tàkò có tí nò, máa, «A Gba-vò-i, tí gba mì ndâ

i-gbí-muu, ká kù je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ji yí.»

Jézù ñò yê ɾo ndâ 'duù

³⁵ Gbí ndâ o tí nò, Jézù giì nò nó cee gbí ndâ gbata, ta ndâ víi bándò á sè 'do gbí ndâ gbata 'dáá gí, kù ñibà i, ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí có bà dù Mbíri tí gba ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri, delè ta bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ ña ndâ nò'o ta ndâ sé'i 'dáá gí.

³⁶ Káa yê ɾo bà ñò ndâ mbè ndâ 'duù tí nò náa Jézù kù nò ta bà ñibà i ji ndú nò giì bàkà yí ngé ndii gí. Tacó à tí ndú a gúku, ndú delè ñò 'dóó i ñinó náa ndâ yí 'ví bàkà nó lá, tacó 'duù kùro ndú wálá, go ndâ rómbo ta mbe gbà ndú wálá.

³⁷ Bìndi yí giì 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndâ i tacó bà kili 'do gbí ñí ògbù ngé, káa muu ndâ mbe bàkà nèté me ñí'dí. ³⁸ Má éno, yo 'deke tí yo ji mbe ñí, tacó wàa, yí 'ví tuu ndâ mbe bàkà nèté me mbè tacó bà kili ndú.»

10

Jézù ɾuka ndâ tú mì wó muu'bì-nje só

¹ Jézù giì ɾuka ndâ 'bí 'duù muu'bì-nje só 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó, bìndi yí giì je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ta wotí bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ ña ndâ nò'o 'dáá gí á bìndi wó ji ndú.

² Ñinó a ɾè ndâ 'duù tí nó muu'bì-nje só náa Jézù ɾuka ndú nò: ndâ kpédélé 'duù a ndâ Sìmonè tí nó ta 'bí ɾè wó a Piyétòrò nô, ta ná'vindí wó Àndèréyà, bìndi a ndâ Jákòmò ta

ná'vindí wó Jòvànì tí ndâ 'viì mì Zèbìdèyò, ³ ta Filípò, ta Bàràtòlòmèyò, ta Tòmázò, ta Màtéyò tí mbe kili i-mírì, ta Jákòmò tí 'viì mì Àlìfèyò, ta Tàdèyò, ⁴ ta Sìmònè tí nó tí tó 'viì-'bá nô, ta Júdà Ìsikàriyótè tí mbe ba ngbù wó tí Jézù.

⁵ Bìndi Jézù giì tuu ndâ 'dakò tí nò muu'bì-nje só náa yí ɾuka ndú tí ndâ tú mì wó nò, káa ta kùɾo bà tuu ndú, yí giì kpo-gbì-tà-tù ndú, máa, «Yo 'ví 'dò kò yo gbaànjé mí gbí to mì ndâ 'duù ñìnó mbe kù ùlù ndâ 'bí tende ɲa i bìndi Mbírì nó lá.

Yo delè 'ví ya gí gbí ndâ gbata á gbí to Sàmáriyà lá.

⁶ Yo ya a i gí mì ndâ Ìzìriyélì tí ndâ mbe giɾi á go ndâ rómbo gí,

⁷ wàa yo 'ví kò-kò ji ndú, máa, <Kùɾo o bà gi Gba-gbìɾì kpónó dooko gí!>

⁸ Yo 'ví 'vala ndâ mbe nò'o,

yo 'ví 'vala ndâ ku,

yo 'ví ɾo kútí ndâ mbe cì,

yo 'ví mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù.

Yo sì wotí bà bàkà ndâ i tí nò náa ye 'deke ndú ji yo nò me sí-sì lá. Má éno, yo delè 'ví je mboo tàkò bà bàkà ndú 'do mì ndâ 'duù lá.

⁹ Ta o tí nó náa yo má kù ya gí muu nó, yo 'ví je 'bí làmbu i tacó bà sì ta ndâ 'bí i ngé gí lá.

¹⁰ Yo 'ví je ndâ 'bí bòngò ta ndâ 'bí tàrà tacó bà 'visì ta ndâ ñìnó á tí diì yo nò á kùɾo kà lá.

Yo delè 'ví zèè 'bí i go mú-kóɾó mí 'bì yo tacó bà kpolo tí yo lá. Tacó 'duù má ka wu'o gí, àà bà si yí sínò wálá.

- 11 Yo má yee tí to, yo 'ví pà a 'bá mì 'duù ñìnó mbe nì <Yo ndi ye nò> ji yo ta njembí wó gbaànjé, wàa yo 'ví dù tí , yee tí o bà nje nó mì yo 'do tí to tí nò.
- 12 Yo má yee tí 'bá, yo 'ví nì <Ze yee gî> ji ndâ mbe 'bá ta bà cù 'dê ngo cù yo tù-tù-tù mítí ndú. ¹³ Ndú má nì <Yo ndi ze nò> ji yo ta 'dê njembí ndú, yo 'ví dù ta ndú. Káa ndú má biya bà 'visì 'vé ji yo gî, yo 'ví ndii ta nó mì yo, ta nambeè tí nó gbí njembí yo náa yo máa Mbírì 'ví bàkà ji ndú nò.
- 14 Yo má yee tí to, káa ndâ 'duù má te wiṛi mítí yo lá, ndú delè má sè tù ndú tí có mì yo náa yo kù 'dè ji ndú nó lá, ta o tí nó náa yo má kù 'visì tàmuu yo gítí to tí nò, nó, yo 'ví gbà njú to, to tí nò 'do tí kò yo gî. Ñìnò tacó bà tùbà ji ndâ mbe to tí nò máa, Mbírì bà waa có mítí ndú, káa à me 'do gbí có mì yo lá. ¹⁵ Ye kù 'dè có ji yo ta 'vére tí wálá, máa, Mbírì bà waa có mítí ndâ mbe to tí nò ta ndòngbú o ta wotí tí ndii bà doo ndâ gbata Sòdómà ta Gòmórà á mì wó ta wu táánò nó gî.
- 16 Ye kù tuu yo gí gbí òkò tí ndâ 'duù ta zì'i 'bì yo tacó bà kpolo ta tí yo wálá, go ndâ rómbo á kùro ndâ siingii. Má éno, yo 'ví si ɾo yo 'ví dù ngílí-ngílí go ɾo àca'ba. Wàa njembí yo 'ví dù 'dèè kpóó go bèègú.
- 17 «Yo delè 'ví te mí gbí muu yo máa, ndâ 'duù kèjì gí bà kaa yo ya tí gí gbí ndâ ngbàngà mì ndâ Jùdèyà. Bìndi ndâ gba bà giì waa có mítí yo máa, à gbì yo mí kùro ndâ 'duù. ¹⁸ Áá bà jaka

yo ta wotí ya tí gí kùro ndâ kpo-kpò 'duù ta ndâ kpo-kpò gba á muu ye. Káa ñìnò bà njaanga ji yo a kpokèji bà ma có tí ye ji ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nô. ¹⁹ Káa ta o tí nò náa ndú bà gii zèè yo nò, njembí yo 'ví si bà mù éno máa, yo bà ya gí bà 'dè á kùro ndâ kpo-kpò 'duù kà a ña có yè wè, mí to. Njembí yo delè 'ví mù éno máa, yo 'ví 'dè a ña có yè wè, nò lá. Áá bà wu có tí nó náa yo 'ví 'dè nó mí gbí nje yo ká kùro kà. ²⁰ Tacó ta o tí nò, à me káa yo ká bà 'dè 'dóó có mì yo á 'do gbí muu yo lá. A Bèri mì Bu ye ká bà je wotí bà 'dè có ji yo.

²¹ «Ta o tí nò, ndâ 'duù bà sì ndâ ná'vindí ndú ta ndâ 'viì mì ndú ji ku. Ndâ 'viì delè bà 'visì tí ndú tacó bà pà kpokèji bà ziki ndâ mbe jò ndú. ²² Ndâ 'duù 'dáá gí bà gii sogo yo á muu ye ta o tí nò. Káa 'duù ñìnó gbí òkò tí yo mbe 'dò kò wó mí to tí kpoè yee tí ndòngbú o bà mèèkè ndâ i tí nò tí yo nó ká bà 'de 'válá. ²³ À má kù mèèkè'i tí yo ta o tí nò gbí 'bí gbata, yo 'ví kaa ta ngèlè 'válá ya gí gbí 'bí. Káa ye kù 'dè có ji yo ta 'vére tí wálá, máa, 'Viì-mì-'Dakò bà gí gí muu to tí nó si yo nò 'bá mì ndâ Ìzìriyèlì 'dáá gí cee lá. ²⁴ Mbe kù tala i me gbolò ndii 'duù tí nó mbe kù nìbà i ji yí nó lá; bòò delè me gbolò ndii mbe tí wó lá. ²⁵ À tè ta mbe tala i káa bà je muu mì mbe nìbà i ji yí mítí wó; à delè gii tè ta bòò káa bà je muu mbe tí wó mítí wó. Káa rẹ bu-'bá má mì ndú a Gba-wàtà, ndú bà gbì mí muu ndâ 'viì mì wó a ndâ vò rẹ mbe ndii ñìnò gí.

²⁶ «À má éno, yo 'ví cì gúku tí ndâ 'duù lá. Tacó

ndâ ña ndâ i tí nó 'dáá náa ndâ 'duù kù nguù ndú kpónó nó bà 'vanda 'dáá gí sè gî. Delè ndâ có tí nó náa ndú kù 'dè mí tàbèngìì nó bà dù á kà wálá. ²⁷ Yo bà gii kò-kò ta ndâ có tí nó náa ye kpónó kù 'dè ji yo gbí 'dí'di'o nó á ji ndâ 'duù gbí ngbàà ñi. Bìndi yo bà gii kò-kò ta ndâ có tí nó náa ye kù 'dè ji yo á gbí ngàngbùùtù nó 'do pí cèlèngé ji ndâ 'duù. ²⁸ Káa yo 'ví cì gúku tí ndâ 'duù lá, tacó 'bí i gbaànjé mì ndú náa ndú bà bàkà ta yo, á bìndi bà zi yo mì ndú nò wálá. Yo cì gúku a i tí Mbíri, tacó wotí bà zi yo ta wotí bà waa có mítí yo bìndi bà zi yo mì wó kuu tí wó. ²⁹ Yo tala bà zeke ndâ ví nuù tí nó tí ndâ nañù nó gi. 'Bí làmbu i náa 'duù bà 'de gbí ndú gbaànjé wálá. Káa 'bí gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú mbe cì gî, káa Bu yo ñò bà ku wó lá, nò wálá. ³⁰ Káa à má gítí yo, yí 'deke ndâ ñi se muu yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî. ³¹ Má éno, yo 'ví cì gúku lá, tacó yo kùro Mbíri a ndâ kpóló-kpolo i ndii ndâ nañù gî.

³² «Má éno, 'duù má si ye tí i á kùro ndâ 'duù á muu to tí nó, ye delè wúnò bà si 'duù tí nó tí i á kùro Bu ye á gbíri. ³³ Káa 'duù má biya ye á kùro ndâ 'duù á muu to tí nó, ye delè wúnò bà 'visì kapí ye gítí 'duù tí nó á kùro Bu ye á gbíri.

Có mì Jézù a i mbe njèè gbí òkò tí ndâ 'duù

³⁴ «Yo si bà je mbí yo éno máa, ye gí ji yo ta ngú có mbe 'dèè njembí yo nò mí to. ³⁵ Có tí nó náa ye gí tí nó a có mbe njèè gbí òkò tí ndâ 'viì ta ndâ bu ndú, ndâ niì ta ndâ nájú ndú. Có tí nó bà njèè gbí òkò tí ndâ nawu ndâ 'viì ta ndâ niì

mì ndâ 'viì mì ndú. ³⁶ Ndâ mbe sogo 'duù jí mì ku bà dù káa ndâ 'dóó 'viì mì wó.

³⁷ «'Duù má zèè có tí ndâ bu wó ta nawu wó kpolo ndii có tí ye gî, ña 'duù tí nò bà 'viì tí mbe dù tí 'duù mì ye wálá; 'duù delè má zè nìkì kpolo ma a ndâ bà wó ta ndâ nájú wó co tí ye, ña 'duù tí nò bà 'viì tí mbe dù tí 'duù mì ye wálá. ³⁸ 'Duù má ùnje gítí bà kònò sé'i go ye wàa yí 'ví gí gí bà ɾu ndi ye lá, yí bà 'viì tí mbe dù tí 'duù mì ye wálá. ³⁹ 'Duù mbe koɾo có kpolo ma ká gítí 'válá muu to tí nó bà 'de vò i bìn̄di ku mì wó. Káa 'duù ñinó mbe sì miɾi wó muu to tí nó ji ku a i gítí nèté mì ye ká bà 'de 'válá á bìn̄di ku mì wó.

⁴⁰ «'Duù mbe te wiɾi mítí yo ta ɾè ye, te wiɾi tí nò a i mítí ye, káa ndâ mbe te wiɾi mítí ye, te wiɾi tí nò a i mítí mbe tuu ye. ⁴¹ 'Bí 'duù má te wiɾi mítí mbe 'dòkò có mì Mbíɾi ta ɾè mì Mbíɾi, Mbíɾi bà je 'bí tó i tí nó náa yí bà je ji mbe 'dòkò có mì wó nó nó ji 'duù tí nó gî. 'Bí 'duù delè má te wiɾi mítí tó 'duù gítí tó ɾè 'duù, tí nò, Mbíɾi bà je 'bí ña tó i tí nó náa yí tí Mbíɾi bà je ji tó 'duù tí nó nó ji 'duù tí nó mbe te wiɾi mítí wó nó gî. ⁴² Káa ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, 'duù kpétí má cu káa cèè 'dè ngo mì lú nó sínò 'do gbí káɾà ji 'bí ña 'duù ñinó náa ɾè wó gbí u 'duù wálá ngé gî tacó náa táangbà 'duù tí nò a mbe tala có mì ye, yí bà 'de tó i tàkò ngo mì wó nó kpèkù.»

11

¹ Jézù mâ gii cee ta nèté bà kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó muu 'bì-nje só náa yí ɾuka ndú nó gî, yí gii njè nó 'do bàndò tí nò kú nò ta ndi

gbí ndâ gbata mì ndâ Jùdéyà kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì jì ndâ 'duù.

À zèè Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù mí gbí zàà

² Ta o tí nò si Jézù kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì jì ndâ 'duù ta ndi gbí ndâ gbata nò, Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù a i gbí zàà. Jòvànì mâ gii 'di tàwo ndâ i tí nó náa Jézù tí Bìndi-Mbírì kù bàkà nó si yí gbí zàà kà, yí gii tuu ndâ 'bí mbe tala có mì wó máa ndú ya gí bà 'dè có jì Jézù, máa, «A Jòvànì tí nó tí mbe kù caka tí ndâ 'duù nó ká tuu ze, máa, ze gí gí bà 'vee wò, máa, ³ wò a 'duù tí nó náa ze kù ù bà gí yí 'do mì Mbírì nó, wèè, 'duù mì ze náa ze kù ù bà gí yí nò ká kpokèjì kálásê?»

⁴ Ndâ tú mì Jòvànì mâ gii ya gí bà 'vee Jézù go co tí nó náa Jòvànì tuu ta ndú nò, Jézù gii 'vìsì có jì ndú, máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà dità ndâ có ñìnó náa yo 'di ta tù yo nó, ta ndâ i ñìnó náa yo ñò ta ọọ yo nó jì Jòvànì: ⁵ Ndâ 'duù ñìnó táánò náa ọọ ndú yoo gí nó, kpónó kù zeke'o. Ndâ 'duù ñìnó táánò ta kò ndú mbe gbele've gí nó, kpónó kù nò nó. Ndâ kà cì kpónó yuku 'dáá 'do tí ndâ 'duù ñìnó táánò ta cì tí ndú nó gí. Ndâ 'duù ñìnó táánò tí ndâ mbe sù tù nó kpónó kù 'di có. Ndâ 'duù ñìnó táánò mbe cì tí yú ku gí nó, 'vala ndi ndú gí. À kù ma Banga-Ngú-Có jì ndâ yè. ⁶ Yo delè 'ví 'dè có jì Jòvànì, máa, 'duù ñìnó mbe tee njembí wó kácáá mítí có mì ye nó a mbe tó pá.»

⁷ Káa si ndâ tú mì Jòvànì kù gii bàkà có bà dele ndi ndú, Jézù gii 'bità bà 'vee ndâ 'duù gítí Jòvànì, máa, «Gbí ndâ o tí nó táánò náa yo kù kaa ya gí mì Jòvànì si yí gbí kángáá nga ngoò nó,

yo ta o tí nò kù kọ̀rọ̀ có máa yo kù ya gí bà ò a 'di? Gí bà ò 'bí 'duù ònó ta 'dóó kóró-kọ̀rọ̀ có mì wó wálá, mbe kù tè ká gí tàkò có mì ndá 'bí ka wó nó? Káa à má me éno lá, ⁸ yo kaa ya gí bà ò a 'di? Gí bà ò 'bí 'duù mbe zaa ta banga bongo? Áá bà dù me éno lá, tacó ndá mbe zaa ta ndá banga bongo kù dù a i 'bá mì ndá kpo-kpò gba. ⁹ Nògí, má éno, yo táánò kaa ya gí sè gí gbí kángáá nga ngoò gí bà yè? Yo kaa ya me gí bà ò mbe 'dòkò có mì Mbírì lá? À éno. Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa, 'duù tí nò a gbolò 'duù ndii mbe 'dòkò có mì Mbírì gí. ¹⁰ Tacó Jòvànì a 'duù tí nó náa à cu có gítí wó mí gbí wàràgà mì Mbírì máa, Mbírì máa, <Ye bà tuu tú mì ye gí kùro lo, gí bà 'viindi kpokèjì ù ta ndi lo,> nò. ¹¹ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa, 'do gbí òkò tí ndá 'vii tí nó 'dáá gí náa a ndá ni ká jò ndú nó, 'bí 'duù gbaànjé mbe gí tí gbolò 'duù ndii Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù yee tí kpónó wálá. Kpètí ká éno, 'bí 'duù ònó tí táangbà 'duù sínò gbí òkò tí ndá 'duù tí nó tí ndá Bòò-gba mì Gba-gbírì nó a gbolò 'duù ndii Jòvànì gí. ¹² Káa 'do tí o bà 'bità bà kòkò mì Jòvànì ta có mì Mbírì di tí wúnó, 'bá mì Gba-gbírì kù mbu jì bà te ta wotí, ndá vò 'duù kù paa ta zèè ta wotí. ¹³ Káa kùro bà gí Jòvànì, Mbírì táánò je wotí bà 'dè-kòcò a i jì ndá Mòze ta ndá mbe 'dòkò có mì wó tí Mbírì. ¹⁴ Yo má ùnje gítí ndá có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì ta ndá có mì Mòze gí, Jòvànì a Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbírì, náa ndú 'dè có máa yí bà dele ndi wó gí tacó bà gí gí bà 'viindi kpokèjì kùro bà gí Bìndi-Mbírì nò. ¹⁵ Má éno, ndá 'duù

̀nìnó ta tù bà 'di có tí muu ndú nó 'ví 'di có!

¹⁶ «Káa ye kpónó 'ví 'vii yo ndâ 'duù tí nó á gbí o tí nó, nó mítí ̀a yè dú? Yo gbí ̀o ye ká go ndâ víi 'vii mbe kili kú ̀o 'dì gbí dùpì, ndú mâ gii ̀ò ndâ 'bí ka ndú víi 'vii mbe kili ta ba muu ndú tende, ndú gii tè'é tí ndú máa, ¹⁷ <Yo gii gí mí ndoo, wàa ndoo 'ví ̀o 'dì bà dù ̀u.> Káa ndâ ka ndú nò gii biya gí. Bìndi ndú gii tè'é tí ndú káká'i, máa, <Yo gii gí mí ndoo, wàa ndoo 'ví ̀o 'dì bà wa ku.> Káa ndâ ka ndú nò gii biya delè gí.

¹⁸ Tacó Jòvànì táánò me mbe zò i lá, yí delè me mbe njù pe lá, káa ndâ 'duù gii kili nje ndú mítí wó, máa, <A i ká gbí muu wó.> ¹⁹ 'Vii-mì-'Dakò gii gii ̀nìndi wó ta bà zò i, delè ta bà njù pe, ndâ 'duù káká'i gii 'visì nje ndú éno, máa, <Yí a mbe gàmàtà, tí vò mbe njù pe, tí kómbe ndâ mbe kú gò i-míri, tí ndâ mbe bàkà vò il!> Káa kpèti ká éno, à ̀ò bà 'di gbí-o mí Mbíri ni mítí ndâ cè bà i mí wó.»

Jézù 'deke tí ndâ 'duù gbí ndâ gbata tí nó á yì kàpá Gàliléyà nò

²⁰ Bìndi Jézù gii 'bìtà bà 'deke tí wó ta sé có gítí ndâ 'duù gbí ndâ gbata tí nó náa yí bàkà ndâ serè ta ndi gbí ndú nò, tacó ndú biya bà 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mí ndú gí. Máa, ²¹ «Yo ndâ 'duù gbí gbata Kòràzìni ta ndâ 'duù gbí gbata Bètìsàyìdà bà dù á nje ! Tacó ye táánò má bàkà ndâ kpo-kpò serè tí nó náa ye bàkà ji yo nó a i ji ndâ 'duù gbí ndâ gbata Tíró ta Sìdónì, ndú kpónó dù zùkùù gítí ndâ vò i mí ndú sàà gí. ²² Káa ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, Mbíri bà waa có mítí yo wúnò ta ndòngbú o ta wotí tí ndii ̀nìndi ndâ 'duù gbí

gbata Tírò ta ndâ 'duù gbí gbata Sídónì gî. ²³ Káa yo, ndâ 'duù gbí gbata Kàpàrànwùmù! Yo táánò máa yo bà oko tí yo éno yee tàrì? Mbírì wúnò bà kaa yo mítí vò bàndò á bìnì ku mì yo. Tacó ndâ serè mì ye táánò náa ye bàkà ndú jì yo nó má a i jì ndâ 'duù gbí gbata Sòdómà, Mbírì táánò bà doo Sòdómà wálá. ²⁴ Má éno, yo kpolo tí yo máa Mbírì bà waa có mítí yo ta ndòngbú o ta vò tí ndii bà doo ndâ 'duù mì wó á Sòdómà ta wu gî.»

Jézù yù gbí tí wó jì ndâ yé

²⁵ Ta o tí nò Jézù gii 'deke tí wó jì Mbírì, máa, «Ye 'dè nìkì maa jì wò tí Bu ye, tí mbe tí ndâ gbírì ta to, tacó bà 'dè gbí tí lo jì ndâ 'duù nínó ta ọ ndú mbe njaanga kálásê nó, si ndâ mbe 'di gbí-o mí to. ²⁶ Ìyoo, Bu ye, ye ùnje gî máa, àá táánò nìkì tí lo éno.

²⁷ «Wò tí Bu ye kaa ndâ i 'dáá gî á mí 'bì ye gî. 'Bí 'duù gbaànjé mbe 'di gbí 'Viì mì lo muu to tí nó wálá, à káa wò tí Bu ye. 'Bí 'duù gbaànjé delè mbe 'di gbí lo tí Bu ye á muu to tí nó wálá, à káa ye tí 'Viì mì lo, gii toko mítí ndâ 'duù nínó ta go bà túbà tí lo jì ndú tí 'Viì mì lo nò.

²⁸ «Wo yo má co ta bà bàkà du nèté gî, wo yo má co ta bà te du i gî, yo gí gí mì ye, wàa yo 'ví tèwo yo. ²⁹ Yo zèè nje kọrì tí nó á pààpì ye nò, wàa ye 'ví nìbà bà làngà kọrì jì yo, tacó ye a mbe zèè ndâ 'duù ta pètékè 'bì, tí mbe 'dè njembí, wàa yo 'ví tèwo yo. ³⁰ Tacó bà te kọrì tí nó á pààpì ye nó kpolo lá, ká'i tí nò náa ye kù làngà nò delè me duù lá.»

12

Có gítí ñi bà wotí gbí tàkùì mì ndâ Jùdáyà

¹ Ta 'bí ñi bà wotí gbí tàkùì mì ndâ Jùdáyà gbaànjé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù nò ndô ta ndí gbí ndâ ñí, ndâ mbe tala có mì wó gù nò ta bà kpaṛaka muu cù kù zò tí 'veè gítí go. ² Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkùì mì ndâ Jùdáyà mà gù ñò ndú tí, ndú gù 'dè có ji Jézù ta kpo tàkòcò, máa, «*Ŋò káa ña i tí nò náa ndâ mbe tala có mì lo kù bàkà nò gi! Ña i tí nò kpónó náa ndú kù bàkà nò me i bà báká-bákà ta ñi bà wotí gbí tàkùì mì ndoo tí ndâ Jùdáyà lá.*»

³ Káa Jézù gù 'vìsì có ji ndú, máa, «*Yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbíṛì gítí ña i tí nó náa Dàvídè tí gbolò gba mì ndoo tí ndâ Jùdáyà bàkà táánò ta o tí nó náa go bàkà ta ndú ta ndâ mbe ko tàkò wó nó lá?* ⁴ Có tí nó gítí bà ñi Dàvídè gí tà 'bá-Mbíṛì, bìndi yí gù kaa ndâ kù kô tí nó náa à ci ndú ji Mbíṛì gí, ya tí ji ndú ta ndâ mbe kù ko tàkò wó, bìndi ndú gù zò ta ndú nó? Yo jé 'di lá? Káa à kù zò ndâ kù kô tí nó náa à ci ndú ji Mbíṛì gí nò gbí tàkùì mì ndoo tí ndâ Jùdáyà káa ndâ bu-Mbíṛì cuki.

⁵ «*Yo má 'deke ñìnò lá, yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mòze máa, bà bàkà nèté gítí i-cí-ci mì ndâ bu-Mbíṛì ta ñi bà wotí me vò i lá nó, lá?* ⁶ Káa ye kù 'dè có ji yo, máa, 'bí i mbe me gbolò á co tí 'bá-Mbíṛì gí kpónó kuu nò. ⁷ Yo táánò má 'di gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì máa, Mbíṛì máa, «*À tí ye a go nambeè; go bà waa mbelè tí ye wálá*» nó gí, yo kùtàá bà waa có mítí ndâ 'duù ñìnó ta vò i mì ndú wálá nó wálá, tacó

a yê ɾo ndú ká bà dù tí yo. ⁸ Tacó 'Vii-mì-'Dakò a mbe tí ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdáyà.»

Jézù 'vala 'bí 'dakò náa 'bì wó pizoo gî

⁹ Bìndi Jézù gii njè nó 'do bà-i-nò ya gítí 'bí bàndò bà kili ndâ Jùdáyà gbaànjé. ¹⁰ Bìndi yí gii 'de 'bí 'dakò náa 'bì wó gbaànjé pizoo gî, gbí òkò tí ndâ 'duù á kà. Ndâ 'bí 'dakò ta go bà pà kpokèjì bà kpì ngbàngà tí Jézù tí ndú mâ gii ò Jézù, ndú gii 'vee yí, máa, «Bà 'vala 'duù ta ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdáyà a vò i?»

¹¹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, ta bà 'vee ndú, máa, «I-kó-ko mì 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo nò kpónó má 'va tí gbí gùù ta ɾi bà wotí, yí bà ya gí bà ja yí 'do gbí gùù tí nò gí sè wálá? ¹² Káa có tí 'duù kpolo ndii có tí i-kó-ko gî! Má éno, bà bàkà tó i ji 'duù ta ɾi bà wotí dú.» ¹³ Bìndi Jézù gii 'dè có ji 'dakò tí nò ta pizô 'bì wó nò, máa, «Ya'va gbí 'bì lo.» 'Dakò tí nò mâ gii ya'va gbí 'bì wó go có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò, wu gii gí gí gbí 'bì wó gî. ¹⁴ Ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdáyà mâ gii ò bà 'vala 'dakò tí nò mì Jézù ta ɾi bà wotí, ndú gii kaa ta bà muu ndú ya gí ndii 'do gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò tacó bà pà kpokèjì gítí bà zi Jézù.

Jézù tí 'dê 'duù

¹⁵ Có wàtà mì ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdáyà mâ gii 'va tí gbí tù Jézù, yí gii njè nó 'do bàndò tí nò gî. Káa ndâ 'duù me mbè gii kaa gí tàkò wó. Bìndi yí gii 'vala ndâ mbe nò'o 'dáá gî. ¹⁶ Káa yí gii kpo-gbì-tà-tù ndú máa, ndú 'vì kpolo tí nje ndú 'do tí ɾè yì, tacó go wo tí wó wálá. ¹⁷ Jé

ká go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì
'dè sàà gî, máa, Mbírì máa,

18 «Ìjìnó a bòò mì ye náa a ye ká cu 'bì ye mítí
wó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù.

Yí a bà ọ̀ro ye, tí bà njembí ye, tí wú-gbì-ẹ̀ ye.

Ye bà si Bèrì mì ye 'ví je wotí jì yí,

tacó wàa yí 'ví nìbà yúcó mì ye jì ndâ 'duù
muu to tí nó 'dáá gî.

19 Yí bà 'dèèkè mà ta bà tò kú wálá.

'Bí 'duù bà 'dì kòcò wó ta ndi tí ndâ kpokèjì wálá.

20 Yí bà dù tí mbe zèè ndâ 'duù nìno ta wotí tí wó
ndii ndú gî nó ta pètékè 'bì.

Yí bà 'vala ta ndâ 'duù nìno ta dúú kpokèjì tí ndú
wálá nó lèè éno,

yeé tí o bà ló muu gírì mì ndâ 'duù jì yúcó.

21 Ndâ 'duù 'dáá gî bà gii koṛo 'válá lì ká mítí
wó.»

*Ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà máa a
Bèlìzèbúlù ká je wotí bà bàkà ndâ seṛè jì Jézù*

22 Bìndi ndâ 'duù gii gí ta 'bí 'dakò tí mbe sú
ro, ta i-gbì-muu wó mbe tii bà 'dè có 'do tí wó gî.

Bìndi Jézù gii 'vala yí 'do gbí ndâ nò'o mì wó nò
'dáá gî. Yí bà-i-nò gii 'bità bà nò ndâ i, ta bà 'dè

có. 23 Nje ndâ 'duù 'dáá gî gii 'dèè gî. Bìndi ndú
gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Ìjìnó
'ví dù a 'Viì mì Dàvídè ká nó?»

24 Káa ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà
mâ gii 'dì có mì ndâ 'duù tí nò, ndú gii 'visì có
gí tàkò , máa, «A Bèlìzèbúlù tí Gba-vò-i ká kù je
wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù jì yí.»

25 Káa Jézù mâ gii nò ọ̀a bà koṛo có mì ndâ
mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà nò, yí gii 'visì
có jì ndú, máa, «Có mì ndâ bòò mì gba má toko

lá, gba tí nò bà zogo 'bá wálá. Có mì ndâ 'duù gbí gbata mì ndú má toko lá, gbí gbata tí nò bà dù wálá. Có mì ndâ 'duù á njekeji mì ndú delè má kili tí lá, 'bá tí nò gí bà sì tí wálá. ²⁶ Má éno, Gba-vò-i má kù mòkò Gba-vò-i 'do gbí muu ndâ 'duù, Gba-vò-i bà gù zèè 'bá ée? ²⁷ À má dú káa yúcó máa Bèlizèbulù tí Gba-vò-i ká kù je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ji ye, à 'ví dù a 'dì ká kù je wotí bà ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ji ndâ kpo-kpò mbe kù ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù gbí òkò tí yo? Yo 'vee ndú wàa ndú 'ví waa có tí nò ji ndoo. ²⁸ Káa ye má kù mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri, gbí có tí nò go éno máa, Mbíri gí tí gba mì yo gí.

²⁹ «'Bí 'vé káká'i náa yo 'ví te mí gbí muu yo a ñinó máa: 'Duù bà ri gí tà'i mì wu 'dakò tacó bà turu ndâ ká'i mì wó ta wotí ée? Sè káa ñinó máa mbe ngbà tí nò 'ví dù a ngbílí mbe da gbí ka wó ngbílí, má wálá ndí bà dù ká tó kà. ³⁰ 'Duù má me 'duù mì ye lá, yí a ka ye mbe có. Mbe biya bà kili i ta ye gí, a mbe jaaka gbí i. ³¹ Má éno, ye kù 'dè có ji yo máa, Mbíri bà je à-cee-gí ji ndâ 'duù gítí ndâ 'bí ña vò i mì ndú, ta ndâ ña zu có ñinó náa ndú 'dè gítí wó tí Mbíri nó 'dáá gí, gí; káa ndâ mbe 'dè zu có gítí Bèri-mi-Mbíri bà 'de à-cee-gí wálá. ³² Mbíri delè bà je à-cee-gí ji 'duù mbe 'dè zu có gítí 'Viì-mi-'Dakò gí; káa 'duù má 'dè zu có gítí Bèri-mi-Mbíri, Mbíri bà je à-cee-gí ji yí muu to tí nó wálá. Yí delè bà je à-cee-gí ji yí bìndi ku mì wó wálá.

³³ «Ndâ kù i gbí nji má ta banga tí ndú, ndú kù jò ta banga tí. Káa ndú má soloko gí, banga tí

bà jò ndú wálá. À nò banga kú i ni ká mítí ña bà jò yí. ³⁴ Yo kú bàkà nambeè-nje ta ndâ 'duù, káa njembí yo go já kpoo. Tacó 'duù ta o 'dáá gí kú 'dè káa ña có tí nó mbe yè gbí njembí wó gí nô. ³⁵ Tó 'duù ta tó có gbí njembí wó kú 'dè jì ndâ 'duù káa tó có tí nó gbí njembí wó nô. Káa vò 'duù ta vò có yè gbí njembí wó gí ta o 'dáá gí kú 'dè káa vò có. ³⁶ Má éno, ye kú ci yo gítí, máa, Mbíri bà waa có mítí ndâ 'duù ta ndòngbú o tacó ndâ ña ndâ có tí nó náa ndú kú 'dè ta bà koṛo gbí ndú lá nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ³⁷ Tacó ta o tí nò, à káa nje 'duù ká bà njaanga wú 'do tí miṛi wó. À delè káa nje 'duù ká bà ga wú mítí miṛi wó.»

Có gítí bà bàkà ndâ serè mì Jézù

³⁸ Bìndi ndâ 'bí mbe 'di gbí tàkùì, ta ndâ mbe kpolo tí tàkùì mì ndâ Jùdèyà gii 'dè có jì Jézù, máa, «Mbe nìbà i, go kuu tí ze éno máa wò bàkà gbolò serè jì ze.»

³⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «Ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó káa cèe ndâ vò 'duù sínò ta mbíri mì ndú wálá. À tè ta yo káa serè mì Jónà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri. ⁴⁰ Jónà dígísèè dù gbí yì gbù sè ta ṛi ta'ô, ta bèbìlì delè ta'ô. Má éno, 'Vii-mì-'Dakò delè kèjì gí bà dù á tà to ta ṛi ta'ô, ta bèbìlì delè ⁴¹ Mbíri wúnò bà waa có mítí ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó ta ndòngbú o 'do gbí có mì ndâ 'duù gbí gbata Nínèvà, tacó ndú táánò 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú bìndi bà kò-kò ta có mì Mbíri mì Jónà jì ndú gí. Káa kpónó 'bí ngú có bà kò-kò tí mbe me gbolò ndii có tí nó

náa Jónà kò-kò tí dígísèé nó yee gî. ⁴² Gbolò gba-niì tí nó ta 'bá mì wó á gbí to Sébà nó, wúnò bà kpì ngbàngà tí yo ta o bà waa có. Tacó yí táánò gî ngé 'do 'bá mì wó me 'dú gí bà 'di có mì gbolò gba tí nó tí Sólómònì tí gbolò mbe 'di gbí-o nó gî. Káa ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, 'bí i mbe me gbolò ndii Sólómònì gî kpónó kuu nò.

Bà dele ndi i gí gbí muu 'duù

⁴³ «I má co 'do gbí muu 'duù, i tí nò kù ya gí bà wùkù to ta ndi gbí kángáá nga ngoò ta ngo gbí wálá, kù pà bàndò bà dù tí . À má gii kpò yí gî, ⁴⁴ yí bà gii 'dè có máa, <Ngèlè-ndii kpò a ngo. Má éno, ye bà dele ká gítí ká 'bá mì ye.> Yí má dele ndi wó gí gí bà 'de muu 'duù tí nò ngbárángà'i, ta 'bí i-gbí-muu wó wálá, ⁴⁵ yí bà ya gí bà kaa ndâ 'bí i vô-nje só mbe volo ndii yí gî, bìndi ndú bà 'vala ta ndú mí gbí muu 'duù tí nò gî. Gbí ndòngbú , 'duù tí nò bà volo ndii ñinó sàà kùro nó gî, ñinò a ña i tí nó bà bàkà tí mítí ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó, nó ká nò.»

Ndâ Jézù ta ndâ ná'vindí wó

⁴⁶ Káa si Jézù kù 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nò kálásê, ndâ nawu wó ta ndâ ná'vindí wó gii rò tíyò sè, tacó bà 'dè có ta yí. ⁴⁷ 'Bí 'dakò má gii ñò ndú, yí gii 'dè có ji yí, máa, «Ndâ nawu lo ta ndâ ná'vindí lo kù rò tíyò sè, tacó bà 'dè có ta wò.»

⁴⁸ Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò, máa, «Nawu ye a 'di? Ndâ ná'vindí ye a ndâ 'di?» ⁴⁹ Bìndi yí gii tù 'bì wó gítí ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ñinó a ndâ nawu ye. Ñinó a ndâ ná'vindí ye. ⁵⁰ 'Duù má bàkà go có mì Bu ye á

gbírì gî, 'duù tí nò a ná'vindí ye, 'duù tí nò a námì ye, 'duù tí nò a nawu ye.»

13

Jézù lòkò'bò có gítí mbe va ña

¹ Jézù gii ñjè nó 'do 'bá ta gbèè ñi tí nò ya gí bà ki tí wó to á yì kápá. ² Bìndi ndâ 'duù me mbè ta ña wálá gii kaa ya gí tàkò wó tàbè'dè kà. Bìndi ndú gii tí jèlè yí 'dee gî. Ndâ 'duù tí me mbè tí ña ñinó náa Jézù gii co 'do gbí òkò tí ndú ya gí bà ki tí wó gbí gbâ a ɾo ngo ta kpéetí wó jee ndâ 'duù 'dáá kù ɾò tíyò á tí ngo. ³ Bìndi yí gii 'bità bà 'dè ndâ có ji ndú me mbè gbí lòkò'bò.

Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ 'duù, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà va ña gbí ñjì mí wó, ⁴ káa ta o tí nó si yí kù va ña nó, ndâ 'bí ñjì ña gii 'vaka tí á ta ndi tí kpokèjì. Bìndi ndâ nuù gii ɾuka ndú gî. ⁵ Ndâ 'bí gii 'vaka tí ta ndi gbí ɾo ndâ díí mbe le ta gbí ñjì ta làmbu ñjú to ɾepè-ɾepè pí ndú. Síí ndú má gii yee gí sè, ⁶ ñi gii mii ndú gî, tacó tà teè ndú ya gí tà to tè lá. ⁷ Ndâ 'bí ñjì ña gii 'vaka tí ta ndi gbí òkò ndâ bè kperè náa à cutu ndú lá ta ndi gbí ñjì. Ndâ bè kperè tí nò gii uu 'buuku muu ndú gî. ⁸ Ndâ 'bí ñjì ña gii 'vaka tí gbí banga zì to. Bìndi ndú gii jò ta banga muu ndú gbe-gbè, gbe-gbè, gbe-gbè. ⁹ Má éno, 'duù ñinó ta tù kuu tí muu wó nó 'ví 'di có.»

Nderè bà 'dè có mì Jézù gbí lòkò'bò

¹⁰ Jézù má gii yee nje bà 'dè lòkò'bò gítí mbe va ña gî, ndâ mbe tala có mì wó gii yèè gí ɾègbà tí wó, bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò kù 'dè có ji ndâ 'duù tí nò gbí lòkò'bò tacó yè?»

11 Káa yí gii 'visì có ji ndú, máa, «À je muu bà 'di gbí ngii ndâ có kóó mì Gba-gbìrì ji yo gî. Káa à 'dè gbí ngii tí nò ji ndú lá. 12 Tacó à kù je i gí bà i, káa i má mì 'duù wálá, àá bà aaka lambu ñinó á kpátù 'bì wó nó gî. 13 Ye kù 'dè có ji ndú gbí lòkó'bò tacó ndú kù zeke'o, káa ndú ñò i lá. Ndú delè kù 'di kòcò, káa ndú 'di gbí có tí nò lá.

14 Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbìrì táánò 'dè có gítí ña ndâ 'duù tí nò, éno máa,

<Yo bà 'di dú káa kòcò 'duù,

káa yo bà 'di gbí có tí nò náa yí kù 'dè nò wálá.

Yo bà zeke ọ yo ndo gî,

káa yo bà ñò i tí nò náa yo kù zeke nò wálá.

15 Tacó njembí ndâ 'duù tí nó gbí kàángbá gî,

tù ndú me duù gítí bà 'di có,

ndú delè neke ọ ndú gî,

tacó à tí ndú a gúku bà ñò ndâ i ta ọ ndú.

Ndú kù cì gúku máa ndâ yì má 'di gbí có,

ndâ yì bà gii 'visì muu ndâ yì 'do tí ndâ vò

kpokèjì mì ndâ yì,

bìndi ye bà gii 'vala ndâ yì.>

16 «Káa pá yo ñìkì ngé ndii gî, tacó yo kù ñò i ta ọ yo, yo delè kù 'di có ta tù yo. 17 Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ mbe 'dòkò có mì Mbìrì, ta ndâ tó 'duù mì Mbìrì táánò ùndi bà ñò i tí nó kpónó náa yo kù ñò nó kpòò, káa ndú ñò lá. Ndú delè ù bà 'di có tí nó náa yo kpónó kù 'di nó kpòò, káa ndú 'di lá.

Jézú 'dè gbí lòkó'bò gítí mbe va ña

18 «Má éno, yo sè tù yo, wàa ye 'vì 'dè gbí lòkó'bò gítí mbe va ña ji yo. 19 Ndâ 'duù ñinó

mbe 'di có gítí bà dù Mbírì tí gba, káa ndú 'di gbí lá, go ndâ nji ña ñinó mbe 'vaka tí ta ndi tí kpokèjì. Vò-'duù-tí-nò ɾa có tí nó náa à ɾò mí gbí njembí wó nò gálà gí. ²⁰ Ndâ nji ña ñinó mbe 'vaka tí ta ndi pí ndâ díí nó, go ndâ 'duù ñinó mbe co gálà gí bà 'di có tí nó ta pétékè tàkòcò ndú, ²¹ káa có tí nó ya gí gbí njembí ndú lá, tacó có tí nó dù gbí njembí ndú ká ta làmbu o gaa éno. À mã giì pèè mbí ndú, ta bà gbùrùngà ndú muu có tí nó, ndú giì jee mí to gí. ²² Ndâ nji ña ñinó mbe 'vaka tí ta ndi òkò ndâ bè kperè nó, go ndâ 'duù ñinó mbe 'di có tí nó, káa bà tee njembí ndú mití ndâ i muu to tí nó, ta bà dù ta go ndâ kpo-kpò i giì tii bà bàkà nèté mì có tí nó gbí njembí ndú nò gí. ²³ Káa ndâ nji ña tí nó mbe 'vaka tí ta ndi gbí banga zì to nó, go ndâ 'duù ñinó mbe 'di có tí nó, bindi ndú giì bàkà tó i túkà'i, go ndâ kú i ñinó mbe jò gbí banga zì to, jù'bù-jù'bù, jù'bù-jù'bù nô.»

Jézù 'dè lòkó'bò gítí nji cù-kècè

²⁴ Ta o tí nó Jézù giì 'dè 'bí lòkó'bò káká'i ji ndâ 'duù, máa, «Bà zogo to mì Gba-gbírì go éno: Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò giì ya gí bà ɾò tó ña cù mí gbí nji mì wó. ²⁵ Káa ndâ 'duù mã giì mù ta ɾì ta bèbìlì gí, 'bí 'duù mbe kù sogo yí giì ngbà tí wó ya gí bà ɾò nji cù-kècè cee gbí òkò ɾó-ɾò i mì wó nò dí bà ndòngbú. ²⁶ Ndâ cèe cù giì kù gí sè ñonòkò ta cù-kècè, ndú giì uu gí yaà gbaànjé. À káa o bà giì jò cù, bindi ndâ mbe bàkà nèté gbí nji bà giì ñò cù-kècè ni. ²⁷ Bindi ndú giì 'vee mbe nji, máa, «Buù, ndoo táánò goolá ɾò mí gbí nji a cèe ña cù le! Káa cù-kècè giì gí 'do kòtí 'di?»

28 «Káa mbe nǝ̀ gii 'visì có ji ndú, máa, <Áá bà dù a 'bí 'duù mbe kú sogo ye ká bà ʀò cù-kècè mí gbí nǝ̀ m̀ ye.>

«Bìndi ndâ mbe nèté gii 'vee mbe nǝ̀, máa, <Má éno, ze ya gí bà ndoo ndâ cù-kècè 'do gbí òkò cècè cù gí wàà?>

29 «Káa mbe nǝ̀ gii 'visì có ji ndú, máa, <Éno lá, tacó tà teè ndú kpónó gò ñònòkò ta teè cècè cù gí. 30 Yo si káa ndú má yù 'dáá ta ndâ cècè cù gbaànjé gí, bìndi ndâ mbe waa cù 'ví waa kùro a cù-kècè, ndú má doo ta wu gí, bìndi ndú 'ví gii waa cècè cù tacó bà ya tí gí gbí gálá.> »

Jézù lòkò'bò có gítí nǝ̀ ndí

31 Jézù gii 'dè 'bí lòkò'bò káká'i máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì ká go i-'dì nô, go nǝ̀ ndí nâa wò má ñò nékéléé go i-'dì nô; káa ndú má kù tí mù gí, 32 'bí ña mù mbe gèè bè 'vii ta ndú wálá, nâa ndâ nuù kú gèè 'bá mì ndú ta gbí .»

Jézù lòkò'bò có gítí ʀú'bù

33 Jézù gii 'dè 'bí lòkò'bò ji ndâ 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì ká go làmbu nǝ̀ ʀú'bù nâa nì kú soo mítí gbolò mò kò pe nǝ̀dí-nǝ̀dí yee tí o bà nì pe.»

34 Jézù ta o tí nó 'dè ndâ có ji ndâ 'duù 'dáá ká gbí lòkò'bò. Yí biya bà 'dè có jáá ji ndú gí, 35 go có tí nó nâa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sâa éno, máa,
«Ye bà 'dè có ji ndú gbí ndâ lòkò'bò,
ye bà yù gbí ndâ có kóó tí nó
nâa ndú jé 'di lá 'do tí o bà suu to tí nó
nó gí sè,» nô.

Jézù 'dè gbí lókó'bò gítí cù-kècè

³⁶ Jézù mà giì nje nó 'do mì ndâ mbè 'duù tí nó ya gí 'bá gí, ndâ mbe tala có mì wó giì 'dè có jì yí, máa, «'Dè gbí lókó'bò tí nó náa wò 'dè gítí cù-kècè gbí njí nó jì ze.»

³⁷ Bìndi Jézù giì 'visì có jì ndú, máa, «'Duù tí nó mbe ɾò tó ɲa cù nó a 'Viì-mì-'Dakò. ³⁸ Njí tí nò náa yí ɾò nò a to tí nò. Ndâ tó ɲi ɲa a ndâ 'duù ɲinó tí ndâ bòò gba mì Mbírì nò. Bìndi ndâ cù-kècè a ndâ 'duù mì Gba-vò-i. ³⁹ 'Duù tí nó mbe kù sogo mbe njí, mbe ɾò ɲì cù-kècè mí gbí njí mì wó nó a Gba-vò-i. O bà kili ndâ i 'do gbí njí a ndòngbú o. Bìndi ndâ mbe kili ndâ i 'do gbí njí a ndâ basìlì mì Mbírì. ⁴⁰ Bà waaka ndâ cù-kècè à 'ví doo ta wu 'do gbí njí 'vii ká 'vii ta bà ⁴¹ tuu ndâ basìlì mì 'Viì-mì-'Dakò ta ndòngbú o gí bà ɾuka ndâ mbe bàkà vò i, ta ndâ 'duù ɲinó mbe kù eendi ndâ 'bí ka ndú gítí bà bàkà vò i nó 'do gbí òkò tí ndâ bòò gba mì Mbírì, ⁴² bìndi yí giì 'vaka ndú mí tà wu, tí bàndò bà wa gbí, ta bà 'viì tì ta sé'i. ⁴³ Bìndi ndâ tó 'duù mì Mbírì bà giì co go ɾi á 'bá mì Bu ndú. Má éno, yo sè tù yo, náa tù bà 'di có má kuu tí muu yo nò!»

Jézù lókò'bò có gítí 'bí gbolò kpóló-kpolo i-banga náa à nguù mí gbí njí

⁴⁴ Jézù giì 'dè 'bí lókó'bò jì ndâ 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì go éno: 'Bí 'duù giì 'de 'bí ɲa kpóló-kpolo i-banga náa à nguù mí tà to gbí njí. Yí giì tòò to gí muu, bìndi yí giì ya gí 'bá ta líkí'o tí wó. Yí giì sè ndâ i-'bá 'dáá gí gí 'dè, bìndi yí giì kaa mboo tàkò ndú ya gí bà sè ta njí tí nò.

⁴⁵ «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì delè go mbe nò 'vélè mbe kù pà 'bí ña kpóló-kpolo i-banga, ⁴⁶ yí má gii 'de gî, yí gii sî ndâ i-'bá mì wó 'dáá gí á gí 'dè, bìndi yí gii kaa i gbí ndú ya gí bà sî ta gbolò i-banga tí nó náa yí 'de nò.»

Jézù lòkò'bò có gítí mbu

⁴⁷ Jézù gii lòkò'bò 'bí có ji ndâ 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì go mbu náa 'duù 'va mí tà ngo, bìndi yí gii ja gí sè ta ndâ ña ndâ i tà ngo léé gî gbí. ⁴⁸ Bìndi mbe 'va mbu gii ruka ndâ tó sè gí gbí ká'i. Yí gii jaka ndâ 'bí vò sè ta ndâ 'bí i ñinó ta i gbí ndú wálá nó 'vaka gí 'dè. ⁴⁹ Ña i tí nó tí kpokèjì gí bà bàkà tí ta ndòngbú o: Ndâ basilì mì Mbíri bà gii ñjèè gbí òkò tí ndâ tó 'duù ta ndâ vò 'duù go éno. ⁵⁰ Ndú bà gii 'vaka ndâ vò 'duù mí tà wu, tí bàndò bà wa gbí ta bà zò gbí tì ta sé'i.»

Bà yee ñje ndâ lòkò'bò mì Jézù

⁵¹ Bìndi Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo 'di gbí ndâ có tí nó náa ye lòkò'bò nò 'dáá gí?»

Bìndi ndú gii 'visì có ji yí, máa, «Ìyoo.»

⁵² Bìndi yí gii 'visì có ji ndú, máa, «Má éno, mbe ñbà có mì Mòze mbe gí tí mbe tala có mì Gba-gbírì, go mbe 'bá mbe kù kaa ndâ ngú i ta ndâ ká i 'do gbí gálá mì wó gí sè.»

Jézù co wiri ya gí Názàrèti

⁵³ Jézù mâ gii cee ta bà 'dè ndâ lòkò'bò ji ndâ 'duù gî, ⁵⁴ yí gii ñjè nó 'do bà-i-nò ya gí gbí 'dóó gbata mì ndú Názàrèti. Bìndi yí gii ya gí bà ñbà i ji ndâ 'duù á bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù

Mbíri. Nje ndâ mbe 'di bà nìbà i mì wó 'dáá gî gî 'dèè gî. Bìndi ndú gî 'bìtá bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «'Dakò tí nò 'de ña bà 'di gbí-o tí nò 'do mì 'di? Yí 'do ta wotí bà bàkà ndâ seṛè tí nò a kòtí 'di? ⁵⁵ À jé nó tà go 'viì tí nó náa bu wò a mbe no mù nó le! Nawu wó me niì tí nó ta ṛè wó a Màríyà nó lá? Ndâ Jákòmò, ta Jùzépè, ta Sìmonè, ta Júdá me ndâ ná'vindí wó lá? ⁵⁶ Ndâ námì wó 'dáá me kuu ta ndoo to nó lá? Má ènò, yí 'do ta wotí bà bàkà ndâ seṛè tí nò á kòtí 'di?» ⁵⁷ Tacó ènò, ndú gî biya bà 'di ndâ có mì wó gî.

Káa Jézù gî 'visì có ji ndú, máa, «À káa ndâ 'duù gbí 'dóó gbata mì mbe 'dòkò có mì Mbíri, ta ndâ 'duù gbí yâ wó ká te duù mítí wó lá.» ⁵⁸ Tacó ènò, yí gî bàkà ndâ seṛè ji ndú me mbè lá, tacó ndú tee njembí ndú mítí wó lá.

14

Bà zi Jòvànì

¹ Ta o tí nó Èródè tí gbolò gba mì ndâ 'duù Gàliléyà mà gî 'di tàwo Jézù, ² yí gî 'dè có ji ndâ 'duù mì wó máa, «'Duù tí nò bà dù a Jòvànì tí nó tí mbe caka tí ndâ 'duù náa ye táánò da miṛi wó nô! A yí ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó. Njìnò a gbí nderè ndâ seṛè tí nò mbe kù bàkà tí nò ká nò.»

³ Tacó àà táánò a Èródè ká tuu ndâ àsikèrì mì wó ya gí bà zèè Jòvànì, ndú gî eṛe yí te mí gbí zàà. Yí bàkà ènò á muu Èródìyà tí niì mì ná'vindí wó Filípò, náa yí tí Èródè ká ja yí 'do tí wó kò gî.

⁴ Káa Jòvànì ta o 'dáá gî kù 'dè có ji Èródè, máa, «Áá mì lo me yúcó tacó bà ja niì mì ná'vindí lo

'do tí wó lá, tacó à ndoo gí ndu si ndu káa wuù lá.» ⁵ A gbí muu Èródè ta o tí nò a có bà zi Jòvànì, káa gúku ndâ 'duù mbe si Jòvànì tí mbe 'dòkò có mì Mbírì gii kpò yí gí.

⁶ Ta o kàrá mà bà jò Èródè, nájú Èródiyà gii dù ru ji ndâ Èródè ta ndâ wíri mì wó. Ru mì 'vinî tí nó gii peteke tàkòcò Èródè ngé ndii gí. ⁷ Bìndi yí gii see tí wó ji 'vinî tí nó, máa yí kpétí má yù 'do tí yí káa ña yè wè, yí bà je ji yí gí.

⁸ Nawu 'vinî tí nò, tí Èródiyà, mà gii 'di có tí nò, yí gii ya gí gbí muu nájú wó, máa, yí ya gí bà 'dè có ji Èródè máa, «Je muu Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù ji ye mí gbí sâni kpónó mí kùro ndâ 'duù tí nò.» ⁹ Gbí dì Èródè gii ciki ta bà 'di ña có mì 'vinî tí nò gí. Káa yí mà gii koṛo có bà see tí tí nó náa yí see ta tí wó á mì kùro ndâ wíri mì wó 'dáá gí nó, nò bà 'visì muu wó gii kpò yí gí. Tacó éno, yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mì wó, ¹⁰ máa, ndú ya gí bà da muu Jòvànì 'do gbí zàà gí tí ji 'vinî tí nò. ¹¹ Ndâ àsikèrì bà-i-nò gii ya gí bà da muu Jòvànì, ndú gii te mí gbí sâni, ndú gii ya tí ji 'vinî tí nò. Bìndi yí gii te ya tí ji nawu wó. ¹² Ndâ mbe tala có mì Jòvànì gii kaa ya gí bà te ku wó. Ndú mà gii duu yí gí, ndú gii ya gí bà 'dè có ji Jézù.

Jézù je i-zó-zò ji ndâ 'duù àlìfì vò

¹³ Jézù mà gii 'di có ku Jòvànì, yí gii di ngo ta gbâ ta kpéetí wó kú ya gítí 'bí bàndò ta ndâ 'duù tí wálá, tìto kápá Gàliléyà. Káa ndâ 'duù mà gii 'di có bà ya yí nò, ndú gii kaa 'do gbí ndâ gbata ta kò ndú ya gí tàkò wó. ¹⁴ Yí mà gii co gí to 'do

gbí gbâ, yí gii ò ndâ mbè 'duù tí nò, yê ɾo ndú gii bàkà yí ngé ndii gí. Bìndi yí gii 'vala ndâ 'duù ònó ta nò'o tí ndú nò.

¹⁵ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii ò 'dê'o bàkà tí gí, ndú gii 'dè có ji yí, máa, «O kpónó ndii gí, káa ndâ 'duù ta 'bá bà-i-nó wálá. Má éno, si ndâ mbè 'duù tí nó 'ví nje gí, wàa ndú 'ví ya gí bà pà i-zó-zò 'do tí ndâ bàndò tí nó ta ndâ 'duù kuu tí nò.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'vìsì có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndú bà ya wálá. Yo je i-zó-zò ji ndú wàa ndú 'ví zò .»

¹⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'vìsì có ji yí, máa, «Áá mì ze káa ndâ kù kô vô, ta ndâ sè sósò'ò cuki.»

¹⁸ Káa Jézù gii 'vìsì có ji ndú, máa, «Yo kaa ndú gí tí ji ye.» ¹⁹ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nò máa ndú ki tí ndú to gbí mbílì. Ndâ 'duù mâ, máa, gii ki tí ndú to go có mì wó nò gí, yí gii kaa ndâ kù kô nó vô, ta ndâ sè tí nó sósò'ò náa ndâ mbe tala có mì wó kaa ji yí nó mí 'bì wó. Yí gii zeke'o gí gbírì, yí gii 'dè nìkì maa ji Mbírì. Bìndi yí gii k'viki gbí ndâ kù kô tí nò, bìndi yí gii kaa ndú ji ndâ mbe tala có mì wó, bìndi ndú gii njèè ji ndâ mbè 'duù tí nò. ²⁰ Ndâ 'duù 'dáá gí gii zò i yè yì ndú, bìndi à gii kili ndâ sè i-zó-zò á bìndi ndú yeke ndâ kèè muu'bì-nje só.

²¹ Muu ndâ 'dakò mbe zò i ta o tí nò; 'dáá gí álifi vô. À 'deke ndâ nù ta ndâ 'vii lá.

Jézù nò nó có ɾo ngo

²² Ndâ 'duù mâ gii zò i cee gí, Jézù ngé gii je nó ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, ndú o gbâ, wàa ndú 'ví ya gí tìto kùɾo si yì mí ndii kù njè

ndâ mbè 'duù tí nò. ²³ Yí mâ giì njè ndâ mbè 'duù tí nò cee gî, yí giì ya gí pí gú ta kpéétí wó gí bà 'deke tí wó ji Mbírì. ²⁴ Ta 'dê'o tí nò, pípiri mbe kù pì 'do kùro ndâ mbe tala có mì Jézù giì gbùrùngà ndú gbí gbâ ta kpéétí ndú ta wotí ká tí .

²⁵ Káa Jézù giì 'bì nó ta kò wó có ro ngo á bìndi bà 'do pí gú ta nje yé, kù ya gí tàkò ndú. ²⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ giì nò yí kèjì gítí ndú có ro ngo ta kò wó, gúku giì zèè ndú 'dáá gî. Bìndi ndú giì 'dè có, máa, «A vuuvuu!» Bìndi ndú giì pì ta kù ta gúku.

²⁷ Káa Jézù giì 'dè có ji ndú, máa, «Yo zèè njembí yo! Yo cì gúku lá! A ye.»

²⁸ Bìndi a Piyétòrò ká giì 'visì có ji yí, máa, «À dú má káa wò, 'dè có ji ye wàa ye 'ví nò nó có ro ngo ya gí mì lo, Buù.»

²⁹ Bìndi Jézù giì 'visì có ji Piyétòrò, máa, «Gì !» Bìndi Piyétòrò giì co 'do gbí gbâ kù nò nó ta kò wó có ro ngo kù ya gí mì Jézù.

³⁰ Káa mbí wó má bà giì 'va tí pípiri, gúku giì zèè yí gî. Bìndi yí giì 'bità bà ta gí tà ngo. Káa yí giì tò kù ji Jézù, máa, «'Vala ye, Buù!»

³¹ Jézù ngé giì yuu 'bì wó ya gí bà zèè ta Piyétòrò. Bìndi yí giì 'dè có ji yí, máa, «Wò kù koṛo có sósò'ò tacó yè?»

³² Ndâ Jézù ta Piyétòrò mâ giì o gí gbí gbâ gî, pípiri giì rò bà pì gî. ³³ Bìndi ndâ mbe tala có mì wó gbí gbâ nó giì ùlù yí, máa, «Wò dú káa 'Viì-mì-Mbírì!»

Jézù 'vala ndâ mbe nò'o á Jènèsàréti

³⁴ Ndâ Jézù giì di ngo ta ndâ mbe tala có mì wó ta o tí nò gí gbí to Jènèsàrétì. ³⁵ Ndâ 'duù gbí to tí nò mâ giì nò Jézù ni gí, ndú giì turu ndâ mbe nò'o gbí to tí nò 'dáá gí ya tí ji yí. ³⁶ Ndú giì 'deke tí ndú ji yí, máa yí si ndâ mbe nò'o tí nò 'ví gbala vòó nje bòngó tí wó. Ndâ mbe nò'o ñínó mbe gbala nje bòngó tí wó nó 'dáá giì 'de 'válá gí.

15

Tàkìì mì ndâ ká gù ndâ Jùdèyà

¹ Ta o tí nò, ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìì tí ndâ 'bí mbe 'di gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, mbe gí gí mì Jézù 'do Jèrùzàlémè, giì 'vee yí, máa, ² «Ndâ mbe tala có mì lo bàkà go tàkìì mì ndâ ká gù ndoo lá tacó yè? Ndú caka 'bì ndú kùro bà zò i go i gbí tàkìì mì ndoo ndâ Jùdèyà lá.»

³ Káa Jézù giì 'visì có ji ndú, máa, «Káa yo kù ru ndi tàkìì mì yo si có mì Mbíri mí to tacó yè?

⁴ Tacó Mbíri 'dè có éno máa, «Bàkà nètè ndâ bu lo ta nawu lo. Wàa 'duù má si ndâ bu wó ta nawu wó tí i lá, à 'ví zi yí gí.» ⁵ Káa yo giì 'dè có gbí tàkìì mì yo éno máa, 'duù má 'dè có ji ndâ bu wó ta nawu wó éno máa, yì ci bà i mì ndú nó náa yì máa yì bà koni ta ndú nó ji Mbíri gí, ⁶ gbí éno máa, yí ja nó a miři wó 'do tà nètè ndú gí. Yo kù si có mì Mbíri tí có ta gbí wálá, bìndi yo giì zèè tí kpoò a có tàkìì mì yo gbí ña kèjì tí nò. ⁷ Yo kù eendi ndâ 'duù máa yo a ndâ tó 'duù mì Mbíri!

Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò 'dè gítí ña ndâ 'duù go yo nò a yúcó, máa, ⁸ Mbíri máa, «Ndâ 'duù tí nó kù ùlù ye ká ta nje ndú cuki,

káa njembí ndú me 'dú 'do tí ye.

⁹ Gbí ndâ i mì ndú náa ndú kù bàkà jì ye nó wálá; ndâ có tí nó náa ndú kù nìbà nó 'dáá káa có mì ndâ 'duù.> »

Ndâ i mbe volo 'duù

¹⁰ Jézù gii tè'é tí ndâ 'duù me mbè. Bìndi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'dì gbí có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nô! ¹¹ À me i ñinó mbe ya gí gbí nje 'duù nó ká volo gbí yì lá. A ndâ i ñinó mbe co 'do gbí yì 'duù nó ká volo yí.»

¹² Ndâ mbe tala có mì Jézù gii ya gí mì wó bìndi bà 'dè có tí nò mì wó, bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò ñò ni gí máa, có tí nò náa wò 'dè nò zèè tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà ngé, nò gí?»

¹³ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «Áá bà gii ndoo ndâ mù ñinó náa à me Bu ye ká ọ̀ ndú lá nó ta tà teè ndú 'dáá gí. ¹⁴ Yo si káa ndú. Ndú a ndâ mbe sú ọ̀ mbe kù ja ndâ 'bí ka ndú mbe sú ọ̀. Káa mbe sú ọ̀ má ja 'bí ka wó mbe sú ọ̀, ndú só bà 'va tí ndú gbí gù.»

¹⁵ Káa Piyétòrò gii 'dè có jì Jézù, máa, «'Dè gbí có tí nó náa wò 'dè gítí ndâ i ñinó mbe ya gí gbí yì 'duù, ta i ñinó mbe co 'do gbí yì 'duù nò jì ze.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «Muu yo ò tí kpónó kpolo ká go muu sè ndâ 'bí 'duù delè.

¹⁷ Yo ñò ni lá máa, i ñinó mbe co gbí nje 'duù ya gí gbí yì wó nó, kù ndii co gbí yì wó ya gí tà mbíli?»

¹⁸ A ndâ i ñinó mbe gí 'do gbí yì 'duù nó ká volo 'duù, tacó ndú gí 'do gbí njembí 'duù. ¹⁹ Tacó ndâ vo-vò kóró-koro có, go: bà koro có gítí bà zi 'duù, ta bà koro có gítí bà bàkà bangbaya, ta bà

koṛo có gítí bà-nò-vò-ndô, ta bà koṛo có gítí bà ngbà i, ta bà koṛo 'véṛè gítí ndâ 'bí 'duù, ta bà koṛo vò có gítí ndâ 'bí 'duù, ²⁰ ta bà 'dè có gítí ña ndâ i tí nò ká kù volo 'duù. Káa bà caka 'bì a kùṛo bà zò i lá volo 'duù lá.»

'Bí nù mbe tee njembí wó mítí Jézù

²¹ Jézù gii ñjè nò 'do Jènèsàrètì ya gí gbí 'bí to á dè ta ndâ gbata Tíró ta Sídónì. ²² Mâ gii zeke'o, 'bí nù tí jù Kánànì ta 'bá mì ndú gbí to tí nò gii gí mì Jézù, bìndi yí gii 'deke tí wó ji yí ta bà wa gbí, máa, «Ákoo Buù, 'Viì mì Dàvídè, ñò yê ɾo ye. Nájú ye ta i-gbí-muu wó, káa i tí nò kù bàkà yí tí vò i.»

²³ Káa Jézù gii 'visì có gí tàkò có mì nù tí nò lá. Bìndi ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'dè có ji yí máa, «Si nù tí nò 'ví co ta ña wo mì wó nò 'do tàkò ndoo gî!»

²⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «À tuu ye ká tacó tí ndâ Ìzìriyèlì ñìnó go ndâ rómbo mbe gii'ò gî nô cuki.»

²⁵ Káa nù tí nò gii zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó máa, «Konì ye, Buù!»

²⁶ Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «Bà te i-zó-zò mì ndâ 'viì ji ndâ bô me dú lá.»

²⁷ Káa nù tí nò gii 'visì có ji Jézù, máa, «Có mì lo nò dú, Buù. Káa kpétí ká éno, ndâ bô ngbá kù zò ndâ njúnjú i-zó-zò ñìnó mbe kù 'vaka tí to 'do mì ndâ mbe tí ndú nô.»

²⁸ Bìndi Jézù gii 'visì có ji nù tí nò, máa, «Wò ùnje gítí ye ta njembí lo gbaànjé, naà! Má éno, àà bà je i mì lo ta gó tí lo nò ji wò gî.» À káa

bà 'dè có tí nò mì Jézù, nájú niì tí nò ngé giì 'de 'válá gî.

Jézù 'vala ndâ 'duù me mbè

²⁹ Jézù giì njè nó 'do tí to tí nò a seè ndâ gbata Tíró ta Sidónì nò co yì kápá Gàliléyà ya gí bà ki tí wó pí gú. ³⁰ Bìndi ndâ 'duù me mbè giì kaa ndâ mbe nò'o, ta ndâ mbe ósú, ta ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó ya tí ji yí. Bìndi yí giì 'vala ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî. ³¹ Nje ndâ mbè 'duù tí nò giì 'dèè ta bà ñò ndâ 'duù ñinó ta mè ndú mbe eṛe tí gî nó kú 'dè có, ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe ósú nó gi tí ndâ cèè 'duù gî, ndâ 'duù ñinó ta kò ndú gbele've gî nó kú nò nó, ndâ mbe sú ɾo kú ñò i. Bìndi ndú giì ùlù Mbírì mì ndâ Ìzìriyéì.

Jézù je i-zó-zò ji ndâ 'duù álifì nà'ò

³² Bìndi Jézù giì tè'é tí ndâ mbe tala có mì wó. Yí giì 'dè có ji ndú, máa, «Yè ɾo ndâ 'duù tí nó 'dáá gî tí ye ngé. Tacó ndú kpónó bàkà ta ye bà-i-nó a sili ta'ò, káa i-zó-zò tacó bà je ji ndú wálá. Káa go bà njè ndú gí 'bá mì ndú ta go tí ndú tí ye wálá, tacó ndú bà 'dèè ta go mí kpokèjì.»

³³ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'visì có ji yí, máa, «À 'ví 'de i-zó-zò bà je ji ña mbè 'duù tí nó 'do ngòò gbí ña to tí nó ta ndâ 'duù tí wálá nó?»

³⁴ Káa Jézù giì 'vee ndú, máa, «Áá mì yo a ndâ kù kô ée?»

Bìndi ndú giì 'visì có ji yí, máa, «Áá mì ze a ndâ kù kô vô-nje só, ta ndâ 'bí vící sè.»

³⁵ Jézù bà-i-nò giì 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nó, máa, ndú ki tí ndú to. ³⁶ Bìndi yí giì kaa ndâ kù

kô tí nò á vô-nje só, ta ndâ vící sè tí nò á mì ndâ mbe tala có mì wó nò, yí giì 'dè ñìkì maa ji Mbírì, bìndi yí giì kì'viki gbí ndú, yí giì kaa ji ndâ mbe tala có mì wó, ndú giì njèè ji ndâ mbè 'duù tí nò. ³⁷ Ndâ mbè 'duù tí nò 'dáá gî giì zò i yè yì ndú go ñìnó náa à ñìkì tí ndú. Bìndi à giì ruka sè i-zó-zò á bìndi ndú yeke ndâ kèè vô-nje só.

³⁸ Muu ndâ 'dakò mbe zò i ta o tí nò 'dáá gî álifi nà'ò. À 'deke ndâ niì ta ndâ 'vii lá. ³⁹ Jézù mâ giì je nó ji ndâ mbè ndâ 'duù tí nò á bìndi bà zò i mì ndú gî, yí giì di ngo ta gbâ 'do bà-i-nò gî gbí to Màngádání.

16

Ndâ 'bí ña Jùdéyà giì 'vee Jézù máa yí bàkà serè ji ndâ yì

¹ Ta o tí nò, ndâ 'bí mbe ñìbà có gítí tàkìì mì ndâ Jùdéyà giì tala Jézù, máa yí bàkà 'bí i tacó bà tùbà máa yí 'de wotí bà bàkà ndâ serè tí nó náa yí kù bàkà nó 'do mì Mbírì ji ndâ yì. ² Káa Jézù giì 'visì có ji ndú, máa, «Tàrì má bí-bi si ɾi ta jéé gî, yo ñò ni gî máa, mù taabé bà dù wálá. ³ Káa tàrì má bi tà fírí dú'o, yo máa, mù wúnó kèjì. Yo ñò ña i tí nó kèjì gí bà bàkà tí nó ni 'do tí cè tí tàrì gî, káa ɾo yo yoo 'do tí bà ñò ndâ serè tí nó mbe kù bàkà tí mí kùro yo kpónó nó gî! ⁴ Ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó a ndâ vò 'duù tí ndâ mbe tee njembí ndú mítí Mbírì lá nó ká kù 'vee có serè! Káa àá bà tè ta ndú káa serè mì Jónà.» Tacó éno, Jézù giì njè nó bìndi bà 'dè có tí nò 'do tí ndú gî.

Rú'bù mì ndâ mbe kpolo tí tàkù mí ndâ Jùdèyà ta ndâ Jùdèyà ònó mbe ùnje gítí 'válá bìndi ku lá

⁵ Ndâ Jézù má gù di ngo gí tító gí, mbí ndâ mbe tala có mì wó bà gù 'va tí bà te i-zó-zò.

⁶ Bìndi Jézù gù 'dè có jì ndú, máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí rú'bù mì ndâ Fàrìzèyò ta rú'bù mì ndâ Sàdùkáyò.»

⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù má gù 'di có tí nò náa yí 'dè nò, ndú gù 'bità bà 'dè ngùrù-ngùrù có gbí òkò tí ndú, máa, «Yí kù 'dè có tí nò tacó ndoo gí ta i-zó-zò lá.»

⁸ Jézù má gù 'di có tí nò náa ndâ mbe tala có mì wó kù fiini nò, yí gù 'vee ndú, máa, «Yo kù fiini có gbí òkò tí yo, máa, i-zó-zò wálá, tacó yè? Njembí yo gítí ye me dúú-dúú lá! ⁹ Muu yo kpolo éno tacó yè? Bà mbí yo ò tí ndâ kù kô tí nó táánò vô náa ye ki'viki gbí ndú jì ndâ 'dakò àlìfì vô nó gí? Yo ta o tí nò kili sè i-zó-zò bìndi ndú yeke a ndâ kèè ée? ¹⁰ Káa ndâ kù kô tí nó vô-nje só náa ye táánò ki'viki gbí ndú jì ndâ 'dakò àlìfì nà'ò nó? Yo ta o tí nò kili sè i-zó-zò bìndi ndú yeke a ndâ kèè ée? ¹¹ Káa bà gù 'di gbí éno máa, ye kù 'dè có me gítí kù kô lá nò gù kpò yo ta ña kpokèjì ngàyi? Ye 'dè jì yo máa, yo kpolo tí yo 'do tí rú'bù mì ndâ Fàrìzèyò ta rú'bù Sàdùkáyò.» ¹² Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gù 'di gbí máa, yí kù 'dè có jì ndâ yì me gítí rú'bù bà bàkà kù kô lá. Yí kù ci a ndâ yì, máa ndâ yì 'ví kpolo tí ndâ yì 'do tí ndâ i tí nó náa ndâ Fàrìzèyò ta ndâ Sàdùkáyò kù nìbà ndú jì ndâ 'duù nò.

Sìmónè Piyétòrò yù gbí Jézù máa yí a Bìndi-Mbìrì gí sè

13 Ndâ Jézù mâ giì yee ta ndâ mbe tala co mì wó tí 'bí to á dè ta gbata Cèzàriyà mì Filípò gî, yí giì 'vee ndú, máa, «Ndâ 'duù kù 'dè có máa 'Viì-mì-'Dakò a 'di?»

14 Káa ndú giì 'visì có ji yí, máa, «Ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa yí a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. Ndâ 'bí 'duù máa yí a Èlìjà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbírì nò. Ndâ 'bí 'duù máa yí a Jèrèmíyà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbírì nò. Káa ndâ 'bí 'duù ñìndi ndú máa yí a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbírì.»

15 Káa Jézù giì 'vee ndú, máa, «Káa yo, yo ñìndi yo kù 'dè có máa ye a 'di?»

16 Bìndi Simónè giì 'visì có ji yí, máa, «Wò a Bìndi-Mbírì, tí 'Viì mì wu Mbírì.»

17 Jézù mâ giì 'di có tí nò náa Simónè 'dè nò, yí giì 'visì có ji yí, máa, «Pá lo ñìkì ngé, Simónè 'viì mì Jónà. Tacó à me 'bí 'duù ká 'dè gbí có tí nò náa wò 'dè nò ji wò lá. A Bu ye á gbírì ká 'dè ji wò. 18 Má éno, ye kpónó kù 'dè có ji wò, máa, rẹ lo bà dù a <Piyétòrò>, (gbí máa <díí>). Ye bà bì ndâ 'duù mì ye á mbe kù kili ta rẹ ye nó á mí pí díí tí nò, náa à kpétí káa ku, yí bà je bà i tí ndú wálá. 19 Ye bà je i bà njaanga njekèjì bà ya gí gbí to mì Gba-gbírì á mí 'bì lo. I ñìno náa wò má ùnje gítí muu to tí nó gî, áá bà ùnje gítí gbírì gî. Káa wò má biya i muu to tí nó gî, à delè bà biya i tí nò gbírì gî.» 20 Bìndi Jézù giì 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, ndú 'ví 'dè gí sè máa yí a Bìndi-Mbírì nò gbaànjé lá.

Kpédélé bà 'dè có mì Jézù gítí o bà kònò sé'i mì wó

21 'Do tí o tí nò, Jézù gii 'bità bà 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó ngbárángà'i éno máa, «À cu mí gbí mbelè ye gî, máa ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe 'di gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà bà gii mèèkè'i tí ye. Ye bà gii kònò sé'i me gbolò. Káa kózò tí ye bà ya gí Jèrùzàlémè. Ye nò ni gí máa, ndú bà gii zi ye gî. Káa bìndi sili ta'ò, ye bà 'vala 'do gbí muu'dú ye gî.»

22 Pìyètòrò mâ gii 'di có tí nò, yí gii tè'é tí Jézù gí ndii 'do gbí òkò tí sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó, bìndi yí gii 'dè kòlòwò gítí wó, máa, «Mbíri 'ví je ña i tí nò ji wò gé gí lá, buu!»

23 Káa Jézù gii 'visi có ji Pìyètòrò, máa, «Ya 'do tí ye gí kàzò, ndí lo Gba-vò-i! Wó kú nè kpokèjì mì ye, tacó wò kú koṛo me ña bà koṛo có mì Mbíri lá. Wò kú koṛo a ña bà koṛo có mì ndâ 'duù muu to tí nò.»

24 Káa Jézù gii 'visi tí wó gítí sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Go bà dù tí mbe tala có mì ye má tí 'duù, 'duù tí nò 'ví ò-bà-mbí miṛi wó gî. Yí 'ví gbì gbí njembí wó gítí bà kònò sé'i, wàa yí 'ví gí gí bà ṛu ndi ye.

25 Tacó 'duù má bàkà tí wó tí mbe lè ngarànga mí tà ṛo wó ta kpéétí wó, yí a ku. Káa 'duù mbe giṛi miṛi wó muu ye ká bà 'de 'válá. 26 Má éno, 'duù bà 'de gbí ndâ i tí nó muu to tí nó a yè, náa yí kpétí má 'de ndú kpónó 'dáá gî, bìndi yí gii bè gbí cèe 'válá bìndi ku mì wó gí? 'Duù bà 'visi ndâ cèe 'válá bìndi ku mì wó ta ña yè á muu to tí nó? 27 Tacó kùro o bà gí 'Vii-mi-'Dakò 'do gbíri ta ndâ basili ta wotí 'do mì Bu wó dooko gî. Yí bà gí gí bà ko mboo ndâ ña ndâ i mì ndâ 'duù

náa ndú bàkà muu to tí nó nó gbaànjé-gbaànjé jì ndú. ²⁸ Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo kpónó mbe kù ọ̀ rò tíyò nò bà ọ̀ o bà gí 'Vii-mi-'Dakò tí gbolò gba gí.»

17

Bà 'visi cè tí Jézù

¹ Ta sili vô-nje gbaànjé bìndi o tí nò, Jézù gii kaa ndâ Piyétòrò, ta ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì, bìndi ndú gii ya ta ndú gí pí 'bí njà gú ta kpéetí ndú jee sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó mí tàgbà gú. ² Káa si ndú pí gú, Jézù gii 'visi cè kózò tí wó mí kùro ndâ mbe tala có mì wó ta'ô náa yí kaa ndú ta yí nó gí. Gbíro wó gii dù kù tòngbaà go ọ̀, ndâ bòngò tí wó gii ce go 'vì 'bì. ³ Ndâ Piyétòrò ta ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì má gii zeke'o, ndú gii ọ̀ ndâ Mòze ta Èlìjà kù 'dè nje mì ndú ta ndâ Jézù. ⁴ Bìndi Piyétòrò gii 'dè có jì Jézù, máa, «Bà dù ndoo bà-i-nó nìkì ma, buù! Ye bà tò ndâ ndùúrù ta'ô mí bà-i-nò, gbaànjé jì wò, gbaànjé jì Mòze, bìndi gbaànjé jì Èlìjà, náa à má nìkì tí lo gí nò.»

⁵ Káa si Piyétòrò kù 'dè có tí nò ndú má gii zeke'o gí yaà, ndú gii ọ̀ kùlù mù mbe kù tòngbaà yiiga muu ndú gí. Bìndi ndú gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbí kùlù mù tí nò, máa, «Ìjìnó a 'Vii mì ye, tí wú-gbì-ré ye, náa tàkòcò ye peteke gítí wó á ngé ma.»

⁶ Ndú má gii 'di có tí nò, ndú gii 'buku gbíro ndú mí to ta gúku. ⁷ Káa Jézù gii tee 'bì wó ta ndi tí ndú, bìndi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo a gí yaà. Yo cì gúku lá.» ⁸ Ndú má gii te muu ndú

gí yaà go có mì Jézù nò, ndú gii ò Jézù ta kpéetí wó.

Có gítí Èlìjà

⁹ Káa si ndú kù gii dele ndi ndú gí tàgbà gú, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó ta'ô nò, máa, «Yo 'ví 'dè có i tí nó náa yo ò si ndoo pí gú nó ji 'bí 'duù gbaànjé lá, yee tí o bà 'vala ndi 'Viì-mì-'Dakò 'do gbí ku.»

¹⁰ Káa ndú gii 'vee yí, máa, «Káa ndâ mbe 'di gbí-o mì ndâ Jùdèyà kù 'dè có máa, Èlìjà ká bà gí gí kùro kózò gí, tacó yè?»

¹¹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «A Èlìjà ta yúcó ká bà gí gí kùro tacó bà 'viindi ndâ i 'dáá gí. ¹² Káa Èlìjà táánò dú gii gí á go có mì ndú nò gí, káa ndú tí ndâ mbe 'di gbí-o mì ndâ Jùdèyà ta o tí nò gii ò yí ni lá; bìndi ndú gii mèèkè'i tí wó go ònó a nìkì tí ndú gí. Má éno, ndú delè kèjì gí bà mèèkè'i tí 'Viì-mì-'Dakò ká go ònó náa ndú táánò bàkà mítí Èlìjà nò.»

¹³ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii 'di có tí nò náa yí 'dè ji ndú nò, ndú gii ò ni gí máa, yí kù 'dè có a i gítí Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù.

Jézù 'vala 'bí 'viì-'dakò ta i-gbí-muu wó

¹⁴ Ndâ Jézù mâ gii dele ndi ndú 'do pí gú, ndú gii 'de ndâ 'duù me mbè kù ùndi ndú mí mì sè ndâ mbe tala có mì wó tí nó náa yí si ndú mí tàgbà gù nô. Bìndi 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe tí nò gii njè nó ya gí bà zèè kò Jézù, ¹⁵ ta bà 'deke tí wó ji yí, máa, «Ìò yê ro 'viì mì ye, buù! À tí wó a vò ònó nò'ò dọ pí. À má tanga ta ndâ 'bí o, à kù 'va yí mí tà wu, à delè kù

'va yí ta ndâ 'bí o mí tà ngo. ¹⁶ Ye gí ta yí jì ndâ mbe tala có mì lo, máa ndâ-'bî-lá, ndú bà 'vala yì, káa à gii kpò ndú gî.»

¹⁷ Káa Jézù gii 'visì có jì 'dakò tí nò, máa, «Yo ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó káa cèe ndâ vóló-volo 'duù mbe ùnje gítí Mbíri lá. Yo bà lè mí tà ro ye a ngarànga? Ye bà kònò yo ènò yee tí ña o ngàyi?» Bìndi yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò máa, «Te 'viì tí nò gí tí gí bà-i-nô.» ¹⁸ 'Dakò tí nò má gii te 'viì tí nò ya tí jì Jézù gí, Jézù gii do mítí i tí nò gbí muu 'viì tí nò, máa yí co 'do gbí muu wó gí. Má gii zeke'o, gbí dùì 'viì tí nò gii da mbó'vóó ká mí to nò gí.

¹⁹ Bìndi ndâ mbe tala có mì Jézù náa bà 'vala 'viì tí nò kpò ndú gí nó gii 'vee yí si ndú ta kpéti ndú, máa, «Bà mòkò i tí nò 'do gbí muu 'viì tí nò kpò ze gí tacó yè?»

²⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «À kpò yo tacó yo tee njembí yo mítí Mbíri dúú-dúú lá. Ye kú 'dè có jì yo ta yúco, máa, yo má tee njembí yo mítí Mbíri gí, kpéti ká ní'díi éno, yo má 'dè có jì gbolò gú tí nò, máa, «Yèè ndi lo 'do bà-i-nò gí,» gú tí nò bà yèè ndi wó go có mì yo nò gí. 'Bí i mbe kpò yo delè bà dù wálá. ²¹ À kú mòkò i go ña i tí nò 'do gbí muu 'duù ká ta bà 'deke tí jì Mbíri, delè ta bà kònò go cuki.»

Bà só bà 'dè có mì Jézù gítí bà kònò sé'i mì wó

²² Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó 'dáá gí má gii kili mítí 'bí bàndò gbí to Gàliléyà gí, Jézù gii 'dè có jì ndú máa, «Ndâ 'duù kèjì gí bà kpì ngbàngà tí 'Viì-mì-'Dakò jì ndâ 'dakò. ²³ Ndú bà gii zì yí gí. Káa bìndi sili ta'ô, yí

bà giì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.» Ndâ mbe tala có mì Jézù má giì 'di có tí nò, ndú giì dù zuku-zùkùù ta sé có tí nò.

Ndâ Jézù ta Piyétòrò gò i gítí 'bá-Mbíri

²⁴ Ndâ Jézù má giì yee ta ndâ mbe tala có mì wó gbí gbata Kàpàrànáwùmù, ndâ 'bí mbe kù kili i 'do mì ndâ 'duù gítí 'bá-Mbíri giì gí mì Piyétòrò, bìndi ndú giì 'vee yí, máa, «Mbe nìbà i jì yo kù gò i gítí 'bá-Mbíri?»

²⁵ Káa Piyétòrò giì 'visì có jì ndú, máa, «Yí kù gò i.»

Bìndi Piyétòrò má giì rì gí tà'i tàkò Jézù, Jézù giì co gálà gí bà 'vee yí á kùro bà 'dè có mì wó máa, «Simónè, wò koṛo có máa ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó kù gò i 'do mì ndâ 'di? Á 'do mì ndâ 'viì mì ndú, wèè, á 'do mì ndâ mbe 'dó-'do?»

²⁶ Káa Piyétòrò giì 'visì có jì yí, máa, «À 'do mì ndâ mbe 'dó-'do.»

Bìndi Jézù giì 'dè có jì Piyétòrò, máa, «Má ènò, à mò ndâ 'viì-'bá 'do gbí bà gò i jì gba gí. ²⁷ Káa kpétí ká ènò, a me vò i lá. Ya gí bà gò liì tàbè'dè kápá. Wò má ja kpédélé sè, wò 'ví njaa gbí nje wó, bìndi wò bà 'de nji gùrúsù 'do tí ngbàrà, wò 'ví je ya gí bà gò gítí 'bá-Mbíri á muu ndâ, tacó wàa tàkòcò ndâ 'duù tí nò 'ví kpolo lá.»

18

A 'di ká me gbolò ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí

¹ Ta o tí nò, ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'vee yí, máa, «Gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ze gbí ngbàngà mì Mbíri wúnò bà dù a 'di»

² Káa Jézù giì 'visì có gí tàkò 'vé mì ndú nò ta bà tè'é tí 'bí làmbu 'viì, bìndi yí giì rò yí mí kùro ndú. ³ Bìndi yí giì 'dè có jì ndú, máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, máa, yo má 'visì tí yo tí ndâ víí 'viì go làmbu 'viì tí nó lá, yo jé gí bà dù tí ndâ ña 'duù tí nó náa Mbíri kù zogo ndú nó wálá. ⁴ Má éno, 'duù ñinó mbe bàkà tí wó tí làmbu 'viì go làmbu 'viì tí nó nó a gbolò 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíri kù zogo ndú nó 'dáá gí. ⁵ 'Bí 'duù má te wiři mítí 'bí làmbu 'viì go ñinó ta rẹ ye, gbí éno máa, 'duù tí nò te wiři a i mítí ye. ⁶ Káa à 'vii ta 'duù mbe eendi 'bí làmbu 'viì go ñinó mbe kù tee njembí mítí ye káa bà eře gbolò du i mítí miři wó, wàa à 'ví 'va ta yí gí tà wúlú ngo.

⁷ «Vò pá tí ndâ 'duù muu to tí nó ngé, tacó ndâ vò i mbe kù volo muu ndú 'do tí bà tee njembí ndú mítí Mbíri ùgbù á muu to tí nó ngé ndii gí. Ndâ vò i tí nò delè jé gí bà cee wálá. Káa à volo a i jì ndâ mbe kù kili wu á gí tà ndâ vò i tí nò!

⁸ «À má a 'bí 'bì lo gbaànjé ká kù ñonòkò gbí òkò tí yo ta Mbíri, da 'bì lo tí nò 'va gí 'dè. À nìkì a bà ya ta gbèe 'bì lo gí gbí dà á bìndi ku mì lo á co tí bà kpolo tí ndâ 'bì lo só kpónó, bìndi wò giì 'de vò bàndò bìndi ku mì lo. ⁹ Káa à má a 'bí rò lo gbaànjé má ká kù si wò kù bèè rò Mbíri, aa rò lo tí nò 'do gbí kélè gí 'dè. À nìkì a bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó ta gbèe rò lo á co tí bà 'va wò mì Mbíri mí gbí vò bàndò ta wu tí bìndi ku mì lo ta ndâ rò lo sósò'ò.

¹⁰ «Yo kpolo tí yo 'do tí bà 'dè có ñónókó gítí ndâ víí 'viì go ndâ ña ñinô, tacó ndâ basìlì mì ndú

nanaka ká kácá mí kùro Bu ye gbíri. ¹¹ (Tacó 'Viì-mì-'Dakò gí gí muu to tí nó a i tacó bà 'vala ndâ 'duù ñinó mbe giři'o gí nô.)»

Jézù lòkò'bò có gítí i-kó-ko mbe giři gí

¹² Jézù giì lòkò'bò có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo koro có máa, muu ndâ i-kó-ko mì 'duù má 100, bìndi 'bí gbaànjé giì giři gí, yí bà si sè ndâ i-kó-ko ñinó 99 nó mí bándò, bìndi yí 'ví ya gí bà pà bà tí gbèe ñinó mbe giři nó wálá? ¹³ Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, yí má 'de ñinó mbe giři nò gí, líkí'o bà bàkà yí á co tí líkí'o ndâ ñinó 99 mbe giři'o lá nó gí. Tacó go tí wó éno máa, 'bí i-kó-ko mì yí gbaànjé 'ví giři nò wálá. ¹⁴ Có mì Bu yo gbíri delè ká go éno, máa muu 'bí lambu 'viì gbaànjé go ñinó kuu nó nó 'ví ba lá.

Pà làyì gítí ndâ vò i gbí òkò tí yo ta ná'vindí lo

¹⁵ «Ná'vindí lo má bàkà 'bí ña i mbe lè gí gítí lo, ya gí mì wó, wàa yo 'ví 'viiki gbí có tí nò gbí òkò tí yo ta yí sósò'ò. Yí má 'di có mì lo nò gí, gbí éno máa wò gí ta ná'vindí lo dè gítí lo gí. ¹⁶ Káa yí má biya bà 'di có mì lo gí, tè'é tí ndâ 'bí 'duù go só, go ta'ò, wàa wò 'ví 'dè có ta yí mí kùro ndú gítí có mì kponje taàbé, go có tí nó náa à cu mí gbí wàragà mì Mbíri nô. ¹⁷ Yí má biya bà 'di có mì ndâ 'duù tí nò delè gí, wò 'ví ya ta yí gí kùro ndâ 'bí ná'vindí yo tí ndâ mbe kú kili ta rẹ ye tí Jézù. Yí má kpo muu yo delè gí, yo 'ví bàkà ta yí go bà bàkà i gítí vò 'duù ta nèté mì yo ta yí wálá. ¹⁸ Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, yo má ùnje gítí 'bí ña i muu to tí nó gí, à delè bà ùnje gítí bà bàkà i tí nò á gbíri gí. Káa 'bí i ñinó náa yo mà biya gí máa à 'ví bàkà muu to

tí nó lá, à delè bà biya gî, máa à 'ví bàkà i tí nò á gbírì lá. ¹⁹ 'Bí có náa ye bá 'dè ji yo káká'i a ñínó máa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo, kpétí ká go ndâ 'duù sósò'ò cuki, má toko muu ndú, bìndi ndú gii 'deke tí ndú ta njembí gbaànjé tacó 'bí ña i 'do mì Bu ye gbírì, ta rẹ ye, Bu ye bà je i tí nò náa ndú yù nò ji ndú gî. ²⁰ Tacó ndâ 'duù kpétí go sósò'ò, go ta'ò, má kili mítí 'bí bàndò ta rẹ ye, ye bà dù kuu toko ta ndú á kà.»

Bà si có gítí ndâ vò i mì ndâ 'bí ka ndoo mí to

²¹ Bìndi Piyétòrò gii 'vee Jézù, máa, «Ye 'ví si có gítí ndâ vò i mì ná'vindí ye náa yí bàkà mítí ye mí to yee gbí ée, Buù? Yee gbí vò-nje só?»

²² Káa Jézù gii 'vìsì có ji yí, máa, «Me ká ta bà vò-nje só cuki lá. Ye nì ji yo a vò-nje só ta bà vò-nje só ta bà muu'bi.»

²³ Jézù gii lòkò'bò 'bí có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Bà dù Gba-gbírì tí gbolò gba mì ndâ 'duù muu to tí nó 'vii ká 'vii ta 'bí gbolò gba gbaànjé mbe eṛe muu wó gítí có ba kili ndâ i mì wó 'do mì ndâ kpo-kpò 'duù mì wó gî. ²⁴ Yí mâ gii 'bità bà tè'é tí ndú gbaànjé-gbaànjé, à gii gí ji yí kpédélé'i kùro a i ta 'duù ñínó náa i mì wó muu wó me gbolò ngé ndii gî nò. ²⁵ Káa kpokèjì bà dele ta ndâ i tí nò ji gba mâ gii kpò 'dakò tí nò gî, gba gii 'dè có máa, à ya gí bà mà ndâ 'dakò tí nò, ta nù mì wó, ta ndâ 'viì mì ndú, ta ndâ i-'bá mì ndú 'dáá gî. À má sù ndú gî, à 'ví kaa i gbí ndú gítí á ji yí gí bìndi ndâ i mì yí. ²⁶ Káa 'dakò tí nò mâ gii 'di có tí nò, yí gii zèè kò gba ta bà 'deke tí wó, ji yí máa, «Je o ji ye, buù, wàa ye 'ví pà kpokèjì bà sù có ndâ i mì lo 'do muu ye 'dáá

gî.> ²⁷ Gba mâ gii zeke 'dakò tí nò, yê ɾo wó gii bàkà yí ngé ndii gî. Bìndi yí gii si có gítí ndâ i mì wó á muu wó nó 'dáá gí mí to. Bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, yí ya gí 'bá mì wó.

²⁸ «'Dakò tí nò mâ gii co gí sè 'do gbí ngbàngà mì gba, yí gii 'de 'bí ka wó náa ndú kù bàkà nèté ta ndú 'bá mì gba, ta làmbu i mì wó á muu wó, bìndi yí gii nanaka mítí ka wó nò go cá tí ngbù tíítí, máa, <I mì ye kuu muu lo. Je i mì ye ji ye! Je i mì ye ji ye!»

²⁹ «Ka wó mbe nèté nò gii 'va tí wó kùro wó, ta bà 'deke tí wó ji yí, máa, <Je o ji ye, wàa ye 'ví ì ngèlè gítí .> ³⁰ Káa yí gii biya bà 'di có mì ka wó nó gî. Bìndi yí gii te yí mí gbí zàà, máa yí dù á kà di tí o tí nó náa yí má sì có ndâ i mì yì cee 'do muu wó gî, à 'ví gii dò 'bì á 'do tí wó. ³¹ Ndâ 'bí ka ndú náa ndú kù bàkà nèté 'bá mì gba ta ndú nó mâ gii nò ɲa i tí nò, tàkòcò ndú gii kpolo ngé ndii gî. Bìndi ndú gii ya gí bà 'vanda ndi ɲa i tí nó náa ka ndú bàkà nò 'dáá gí ji gba.

³² «Gba bà-i-nò gii tuu 'duù gí tàkò 'dakò tí nò. À mâ gii gí ta yí gí kùro wó gí, yí gii do mítí wó, máa, <Ndí lo vò 'duù! Wò kùtáá 'deke tí lo á ji ye, bìndi ye gii si có gítí ndâ kpo-kpò i mì ye náa áá muu lo nó mí to gí. ³³ Káa wò kpónó nò yê ɾo ka lo náa yo kù bàkà nèté ta yí bà gbèe to nó lá, tacó yè?» ³⁴ Tacó éno, gba gii te vò 'duù tí nò mí gbí zàà ta kpo tàkòcò. Máa, yí dù gbí zàà yee tí o tí nó náa yí má sì có ndâ i mì yì 'dáá gí delè.»

³⁵ Jézù gii yee nje có mì wó, máa, «Bu ye á gbìrì delè bà bàkà ta yo 'dáá gí ká éno, náa yo má je

à-cee-gî ji ndâ ná'vindí yo ta njembí yo gbaànjé lá nò.»

19

Có gítí bà njè nù

¹ Jézù mâ gii cee ta bà 'dè có tí nò ji ndâ mbe tala có mì wó gî, ndú gii di ngo 'do Gàlilèyà gítí 'bí to á tìto Jòròdàniyà á Jùdèyà. ² Ndâ 'duù me mbè gii ru ndi wó gítí to tí nò. Bìndi yí gii 'vala ndâ mbe nò'o gbí òkò tí ndú.

³ Mâ gii zeke'o, ndâ 'bí mbe kù kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gii gí mì Jézù, bìndi ndú gii 'vee yí ta tìrì tacó bà ò muu wó, máa, «'Duù má njè nù mì wó ta nderè náa à ká gbí muu wó, a vò i gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà?»

⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, do tí bà 'bità bà suu to tí nó, 'Duù tí nó mbe suu ndú nó, <suu ndú tí ndâ dì ta na > nó lá? ⁵ Nìno a gbí nderè có tí nó náa yí tí Mbírì gii 'dè ta có, máa, 'dakò 'ví si ndâ nawu wó, ta bu wó mí to, wàa yí 'ví nanaka mítí nawù wó, wàa ndú 'ví dù tí gbèe dìi nó ká nò. ⁶ Má éno, ndú káká'i me ndâ 'duù sósò'ò lá. Ndú a gbèe dìi. Má éno, 'bí 'duù muu to tí nó 'ví njèe gbí òkò tí ndâ i nìno náa Mbírì ká toko ndú nó lá.»

⁷ Káa ndâ mbe kù kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà nò gii 'vee Jézù káká'i máa, «Káa Mòze táánò 'dè có éno máa, 'duù 'ví cu wáràgà ta nderè bà njè tí ji nawù wó, wàa yí 'ví njè yí, tacó yè?»

⁸ Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji ndú, máa, «Mòze táánò 'dè ji yo éno tacó tù yo tí ndâ Jùdèyà 'di có lá. Káa áá táánò me go éno ta o bà 'bità bà suu

ndâ 'dakò ta niì mì Mbířì lá. ⁹ Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, 'bí 'duù má njè nawù wó á muu 'bí tende vò i á bìnđi có ngbà-'dakò, bìnđi yí giì kò 'bí ngú niì, yí kù zi a ngbà ta ngú niì tí nò.»

¹⁰ Bìnđi ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'dè có ji yí, máa, «Cè có gítí ndâ niì ta ndâ kù ndú má éno, à niki káa bà dù 'duù tí ò banga.»

¹¹ Káa Jézù giì 'vìsì có ji ndú máa, «À káa ndâ 'duù ñinó náa Mbířì wu ji ndú máa ndú dù tí ndâ ò banga nó ká bà dù éno. À me káa ndâ 'duù sàkàmàà lá. ¹² Tacó ndâ ña ndâ i mbe kù tii ndâ 'duù 'do tí bà kò niì me a mbè; à volo ndâ 'bí 'duù 'do ká gbí yì ndâ nawu ndú; à bàkà ndâ 'bí 'duù gítí bà dù éno ta wotí; ndâ 'bí 'duù biya bà kò niì tacó bà dù tí ndâ mbe bàkà nèté mì Mbířì. Wotí bà 'di có tí nò má kuu tí 'duù, yí 'ví 'di .»

Ndâ Jézù ta ndâ ví 'vii

¹³ Ndâ 'bí 'duù giì gi ta ndâ ví 'vii mì ndú ji Jézù, máa yí cù 'dè ngo cù wó mítí ndú, wàa yí 'ví 'deke tí wó ji Mbířì tacó tí ndú. Káa ndâ mbe tala có mì Jézù giì do ta ndâ 'duù tí nò. ¹⁴ Káa Jézù giì 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo sì ndâ 'vii tí nò 'ví giì gí mì ye. Yo tii kpokèjì 'do tí ndú lá, tacó ndâ mbe kù dù tí ndâ bòò-gba mì Gba-gbířì a ña ndâ 'duù ñinó go ndâ 'vii tí nò, nó.»

¹⁵ À mâ giì yee ta ndâ 'vii tí nò tí Jézù gí, yí giì cù 'dè ngo cù wó mítí ndú, bìnđi yí giì njè nó 'do bàndò tí nò gí.

'Bí 'vii-'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò

16 Mâ gii zeke'o, 'bí 'viì-'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò gii gí mí Jézù, bìndi yí gii 'vee yí, máa, «'Duù 'ví bàkà a ña tó i yè, tacó wàa yí 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nó?»

17 Káa Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «Wò 'vee ye á gítí tó i tacó yè? Tó 'duù ká gbaànjé cuki. Go bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó má kuu tí lo, kpòlo tí ndâ có tí nò.»

18 Káa 'viì-'dakò tí nò gii 'vee Jézù káká'i, máa, «Ndâ có ngàyi?»

Káa Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji yí, máa, «Ndâ có tí nó máa,

<Wò 'ví zi 'duù lá.

Wò 'ví bàkà bangbaya lá.

Wò 'ví zingbà i lá.

Wò 'ví 'dè 'vére gítí 'duù lá.

19 Wò 'ví tègàrà ndâ bu lo ta nawu lo.

Wò 'ví zè ndâ 'bí ka lo ñikì go bà zè 'dóó tí lo ñikì mì lo,» nò.»

20 Káa 'viì-'dakò tí nò gii 'vee Jézù máa, «Ye kpòlo tí ndâ có tí nò náa wò kpónó 'deke mí to nò 'dáá gí; 'bí i ñinó kpòò mbe gboo 'do mì ye gí nó a yè?»

21 Káa Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «Go bà dù tí cèe 'duù ta bà lê tí wó wálá má kuu tí lo, ya gí 'bá wàa wò 'ví sù ndâ i mì lo 'dáá gí gí 'dè, wò 'ví ñjèè ndâ i tí nó náa wò 'de gbí ndú nó ji ndâ mbe yè, bìndi wò 'ví gí gí bà ɾu ndi ye. Cì gúku lá, tacó wò bà 'de ndâ i me gbolò gí bìndi ndâ i mì lo nò 'do gbíri gí.»

22 'Viì-'dakò tí nò mâ gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò, yí gii ñjè nó 'do bà-i-nò ta máákà gbí dii wó, tacó ndâ i mì wó me gbolò ngé ndii gí.

23 'Vii-'dakò tí nò mâ gii ya gî. Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúcó, máa, bà dù tí bòn-gba mì Mbírì mì ndâ mbe kpo-kpò i muu to tí nó kpolo ngé ndii gî. 24 Ye bà 'dè gbí ndi có tí nò ji yo káká'i, máa, à peteke a bà ndii 'bí ña gbolò nò go ya co gbí gùù ngbàndú á co tí bà dù 'duù ñinó ta ndâ kpo-kpò i ká mì wó nó tí bòn-gba mì Mbírì.»

25 Nje ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'dèè ta bà 'di có tí nò gî. Bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «À má éno, a 'di ká bà 'de 'válá?»

26 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú ta bà zeke'o tí ndú, máa, «Wotí mì ndâ 'duù gítí wálá, káa 'bí i mbe kpò Mbírì wálá.»

27 Bìndi Piyétòrò gii 'vee Jézù, máa, «Káa ze, ñò káa ze jee ndâ i muu to tí nó 'dáá gî mí to kú ñu ndi lo. Ze bà 'de bìndi ndâ i mì ze náa ze jee ndú mí to nò a yè?»

28 Káa Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò máa, «Ye kú 'dè có ji wò ta yúcó máa, ta o tí nó náa ndâ i má gii gí 'dáá tí ndâ ngú i gî, 'Vii-mi-'Dakò bà gii kí tí wó dèngècè pí jàlàmbà mì wó, bìndi yo tí ndâ 'duù tí nò muu'bi-nje só mbe kú ñu ndi ye nó bà gii kí tí yo dengece-dèngècè to kú zogo ndâ ña ndâ Ìzìrìyélì muu'bi-nje só nò. 29 Bìndi ndâ 'duù ñinó 'dáá mbe jee ndâ 'bá mì ndú, ta ndâ ná'vindí ndú, ta ndâ námì ndú, ta ndâ bu ndú, ta ndâ nawu ndú, ta ndâ 'vii mì ndú mí to ta ñe ye nó, bà 'de ndâ i me gbolò á gí bìndi ndâ i mì ndú ta ndâ 'duù mì ndú nò. Mbírì delè bà je 'válá ñinó mbe cee lá nó ji ndú á bìndi ku mì ndú.

³⁰ «Káa yo 'ví koṛo muu yo máa, ndâ 'duù ñinó kpónó tí ndâ kpo-kpò 'duù kùro ndâ 'bí ka ndú nó bà gii dù tí ndâ ndòngbú 'duù, bìndi ndâ 'duù ñinó kpónó tí ndâ sílì ndâ ka ndú nó bà gii dù tí ndâ kùro ndâ 'duù.»

20

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ mbe bàkà nèté gbí njí

¹ Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ŋa kpokèjì bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì go i mì 'bí gbolò 'duù mbe gbo'o ya gí bà pà ndâ 'duù tacó bà bàkà nèté gbí njí mì wó. ² Yí mâ gii 'de ndâ kpédélé 'duù gî, ndú gii 'vii có ta ndú gítí bà ko mboo nèté mì ndú, bìndi yí gii tuu ndú gí gbí njí ta fírì dú'o. ³ Yí mâ gii ya gí bàndò 'véle si ɾi yèè gàà gí yaà gî, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù ta nèté mì ndú wálá. ⁴ Bìndi yí gii kaa ndú ya tí gí gbí njí mì wó, máa, ndú bàkà nèté, wàa yì bà je i ñinó mbe 'vii ta po nèté mì ndú ji ndú. ⁵ Yí mâ gii dele ndi wó ya gí bàndò 'véle ta ɾi dè gítí gbúrú, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù, bìndi yí gii kaa ndú ya tí gí gbí njí, máa, ndú bàkà nèté, wàa yì 'ví je bà 'bì ndú ji ndú. Yí mâ gii ya ndi wó gí bàndò 'véle si ɾi mò tí gî, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù kù dù sínò, bìndi yí gii kaa ndú ya tí gí gbí njí, máa, «Yo bàkà nèté! Yo bà 'de káa bà 'bì yo.» ⁶ Yí mâ dele ndi wó gí bàndò 'véle si o 'dèè gî, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù ta nèté mì ndú wálá. Bìndi yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kù dù sínò bà-i-nó 'do tí dú'o yee tí kpónó tacó yè?»

7 «Káa ndâ 'duù tí nò gii 'visì có ji yí, máa, <Tacó mbe je nèté ji ze wálá.> Bìndi yí gii 'visì có ji ndú, máa, <À má éno, yo ya gí gbí njí mì ye.>

8 «O bà nje nèté mâ gii me tí gî, yí gii tuu mbe kû kpolo tí ndâ i gbí gálá mì wó, máa yí ya gí bà nje ndâ 'duù 'do gbí nèté gî. Ndâ 'duù mâ gii gí 'do gbí njí gí 'bá gî, yí gii 'dè có ji mbe kpolo tí ndâ i gbí gálá mì wó, máa, yí ko mboo nèté mì ndú ji ndú. Máa, yí 'bità bà je i kpédélé'i a i ji ndâ ndòngbú 'duù tí nó mbe gí gí gbí nèté ta 'dè'o nô, bìndi ndâ mbe gí si ɾi mò tí gî, bìndi ndâ mbe gí ta ɾi gbúrú, bìndi ndâ mbe gí ta ɾi dú'o, bìndi ndâ mbe gí ta fírí dú'o, wàa yí 'ví je i ji ndú 'dáá gí 'vii ká 'vii. 'Bí có máa, 'duù ñinó gí gí gbí nèté ta fírí dú'o, káa ñizó gí si nèté kû nje-nje nò, 'ví dù lá. 9 Mbe kpolo tí ndâ i gbí gálá bà-i-nò gii 'bità bà ko mboo nèté mì ndâ 'duù ji ndú go có tí nó náa mbe njí 'dè ji yí nò. 10 Ndâ kpédélé 'duù tí nó náa mbe njí kaa ndú gí gbí nèté ta fírí dú'o nó gii gí ñindi ndú ta bà koɾo có éno máa, a ndâ yí ká bà 'de i me gbolò, káa ndú gii 'de káa gbèe ña i tí nó náa ndâ 'bí ka ndú 'de nô.

11 «Ndú bà-i-nò gii lì káa 'bí ndú gí ta i tí nó náa à je ji ndú nó gî, bìndi ndú gii ya gí bà 'dè kòlòwò ji mbe njí, máa, 12 <Ndâ ndòngbú 'duù tí nó náa wò kaa ndú gí tí kpónó-kpónó ta 'dè'o nó bàkà nèté ká ta làmbu o, káa wò gii 'vii ndú ta ze tí ndâ mbe 'bità bà ka wu'o si ɾi có lá yee tí 'dè'o ta ña kpokèjì ngàyi!>

13 «Káa mbe njí gii 'visì có ji 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kû 'dè kòlòwò

nò, máa, «Ye ñonoko wò gbaànjé lá, kómbe ye. À kpónó 'bì lo nò me i tí nó kùtàá náa ndà 'vii có gítí ta dú'o nó lá? ¹⁴ Má éno, je i mì lo, wàa wò 'ví ya . Ye je i ji ndâ ndòngbú 'duù tí nó mbe gí gí gbí nèté kpónó-kpónó si o bèè 'dáá gî nó 'vii ta yo 'do ká gbí 'dóó có mì ye gbí muu ye. ¹⁵ Rè i ñinó mbe tii ye 'do tí bà bàkà ta ndâ 'dóó i mì ye go có mì ye gbí muu ye 'ví dù a ña yè? Wò kù tò a kùì tacó ña gbolò nambeè tí nó náa ye bàkà ji ndâ 'duù tí nó mbe gí gí gbí nèté kpónó-kpónó á kùro bà njè nèté nó?» »

¹⁶ Jézù giì yee nje có mì wó, máa, «Ndâ ndòngbú 'duù wúnò bà dù tí ndâ kpédélé 'duù, bìndi ndâ kpédélé 'duù bà dù tí ndâ ndòngbú 'duù go ña i tí nó kpónó nô.»

Bà ta'ò bà 'dè có mì Jézù gítí o bà kònò sé'i mì wó

¹⁷ Jézù mâ giì cee ta bà 'dè có gítí ndâ mbe kpo-kpò i gí, ndú giì kaa kù ya gí gbí gbata Jèrùzàlémè. Káa si ndú kpokèjì, yí giì kaa ndâ mbe tala có mì wó muu'bì-nje só 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndiì, bìndi yí giì 'dè có ji ndú, máa, ¹⁸ «Ndoò kpónó kù ya gí gbí gbata Jèrùzàlémè, bìndi ndâ 'duù kà bà giì kpì ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà. Ndú bà giì waa có ku mítí wó, ¹⁹ bìndi ndú bà giì je yí ji ndâ mbe 'dó-'do tacó bà zi yí. Ndâ mbe 'dó-'do tí nó bà giì ño ndi wó, ta bà ño yí, ta bà lè yí, ta bà gbì yí, bìndi ndú bà giì zi yí ta bà gbì yí á mítí njèèkpè mù. Káa bìndi sili ta'ò yí bà giì 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó gî.»

Nawu ndâ Jákòmò ta Jòvànì yù i 'do mì Jézù

20 Nawu ndâ Jákòmò ta Jòvànì tí ndâ 'viì mì Zèbìdèyò gii kaa ndú ya tí ji Jézù kùro bà yee ndú Jèrùzàlémè. Bìndì yí gii zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó.

21 Káa Jézù gii 'dè có ji niì tí nò máa, «Nì 'dóó rẹ̀ ọ̀a i tí nó ta go tí lo nó gi.»

Káa yí gii 'visì có ji Jézù máa, «Có gbí njembí ye éno máa, wò ci ye éno máa, wò má gí tí gbolò gba gí, wò bà bàkà ndâ 'viì mì ye sósò'ò nó tí ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì lo. 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú 'ví dù tí mbe ki tí gbí kù'bi mì lo, wàa 'bí 'duù 'ví dù tí mbe ki tí gbí gàlì mì lo.»

22 Káa Jézù gii 'visì có ji ndâ niì tí nò ta ndâ 'viì mì wó, máa, «Yo ọ̀ò ọ̀a i tí nó náa yo kù yù nó ni lá. Wotí bà njù 'visí tí nó náa ye kẹ̀jì gí bà njù nó kuu tí yo?»

Káa ndú gii 'visì có ji yí, máa, «À kuu tí ze.»

23 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo bà njù 'visí mì ye nò gí. Káa à má gítí có ndâ bàndò bà ki tí rẹ̀gbà tí ye gbí ngbàngà mì ye, ndú me ndâ i mì ye tacó bà njèè ji ndâ 'duù lá. Ndâ bàndò tí nò a ndâ i mì ndâ mbe náa Bu ye 'viindi tacó tí ndú sàà gí.»

24 Sè ndâ mbe tala có mì Jézù muu'bi nó má gii 'di có tí nò náa ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì 'dè nò, tàkòcò ndú gii kpolo gítí ndú gí.

25 Jézù má gii ọ̀ò éno, yí gii kili ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só 'dáá gí, bìndì yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo ọ̀ò ni gí máa, ndâ gba mì ndâ 'duù ọ̀nó mbe ọ̀ò dúú kpokẹ̀jì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó kù toro nje ndâ bòò mì ndú ta to. Ndâ kpo-kpò 'duù kùro ndú delè kù bàkà ndú

ká tí cèè ndâ bè bòò mì ndú. ²⁶ Káa àà bà dù gbí òkò tí yo me go éno lá. Tacó 'duù ñinó tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo nó bà dù tí bòò mì ndâ ka wó. ²⁷ Bìndi 'duù ñinó tí kùro ndâ ka wó gbí òkò tí yo nó bà dù tí bòò mì yo. ²⁸ Tacó à kpêti káa 'Viì-mì-'Dakò, yí gí gí muu to tí nó me tacó máa ndâ 'duù 'ví bàkà nèté wó nó lá, yí gí a i tacó bà bàkà nèté ndâ 'duù, delè tacó bà sì miři wó ji ku á muu ndâ 'duù.»

Jézù njaanga ɾo ndâ 'bí mbe súro sósò'ô

²⁹ Si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù gii ñjè nó 'do gbí gbata Jérìkò kù ya gí Jèrùzàlémé, ndâ 'duù me mbè ká ko ndú. ³⁰ Ndâ 'bí 'dakò sósò'ô tí ndâ mbe súro mbe kù ki tí ndú seè kpokèjì, máa gii 'di có máa ñinó a Jézù ká kù ndii ta nó nó, ndú gii 'bità bà tò kù, máa, «'Viì mì Dàvídè! Nò yê ɾo ze!»

³¹ Ndâ mbè 'duù tí nó mbe kù ko tàkò Jézù nó gii do mítí ndâ mbe sú ɾo tí nó, máa ndú dù ngbì. Káa ndâ mbe sú ɾo tí nó gii tò kù ngéé gí yaà ndii ñinó kùro nó gí, máa, «'Viì mì Dàvídè! Nò yê ɾo ze!»

³² Jézù gii ɾò tíyò, yí gii tè'é tí ndú, bìndi yí gii 'vee ndú máa, «À tí yo a go ɳa yè, máa ye 'ví bàkà ji yo?»

³³ Káa ndú gii 'visì có ji Jézù máa, «Si ze 'ví zeke'o, Buù!»

³⁴ Jézù gii ñò yê ɾo ndú, bìndi yí gii tee 'bì wó ta ndi tí ndâ ɾo ndú, bìndi ndú ngé gii 'bità bà ñò ndâ i, bìndi ndú gii ɾu ndi Jézù.

21

Bà rì Jézù gí gbí gbata Jèrùzàlémè

¹ Ndâ Jézù mâ giì dooko ta gbata Jèrùzàlémè gî, si ndú pí Gú Mbâ, Jézù giì tuu ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ô, ² máa, «Yo ya gítí ndâ 'bá tí zó náa yo kú ñò muu ndú ngéé kùro yo zô. À káa póó bà yee yo kà, yo bà 'de na kècè náa à eṛe yí gî, ta 'viì mì wó gbí wú rẹgbà tí wó. Yo 'ví njaanga ndú 'do gbí wú gî, bìnḍi yo 'ví gí ta ndú jì ye. ³ 'Bí 'duù má 'vee yo, yo 'ví 'viì có jì yí, máa, «A Mbe tí ze ká tuu ze, máa ze ya ta ndú jì yì. Nèté mì wó má cee ta ndú gî, yí bà tuu ndú ngé gí bàndò mì ndú.» »

⁴ I tí nò bàkà tí go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì táánò 'dè éno máa,

⁵ «'Dè có jì ndâ 'duù Jèrùzàlémè, máa,

«Yo ñò gbolò gba mì yo á kẹ̀jì tí 'dè 'duù pí kècè tí ngbú kècè,» nò.»

⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù sósò'ô náa yí tuu ndú nó giì ñè nó ya gí bà bàkà go có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò. ⁷ Ndú bà-i-nò giì gbà ndâ ngbú 'viì-kècè tí nò ta nawu wó ya tí jì Jézù. Ndú mâ giì yee ta ndú tí Jézù gî, ndú giì ki ndâ bongo mí pí tí ngbú 'viì-kècè tí nò, bìnḍi Jézù giì o yí, ya tí gí gbí gbata Jèrùzàlémè. ⁸ Ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe tì mí mì Jézù nó giì gò ndâ bongo mì ndú mí to ta tí kpokèjì, ndâ 'bí giì ki'viki ndâ kpâ gò mítí kpokèjì, tacó wàa Jézù 'ví nò gbí, tacó bà te 'duù mítí bà rì yí gí gbí gbata Jèrùzàlémè. ⁹ Bìnḍi ndâ mbè 'duù giì 'bità bà ko Jézù ya tí gí gbí gbata. Ndâ 'bí 'duù

tè kùro wó, bìndi ndâ 'bí 'duù tàkò wó ndiì, kù
 tò kù ta líkí'o, máa,
 «'Vala ze kpónó, 'Viì mì Dàvídè!
 À ùlù yí tí mbe gí ta ɾè mì Mbíɾì!
 Áá Mbíɾì, 'vala ze kpónó!»

¹⁰ Gbata Jèrùzàlémè gii ngaka a cèe tí ta o bà
 yee Jézù. Ndâ 'duù ta o tí nò kù gii 'vee a 'vé,
 máa, «Ŋìnó a 'di? Nìnó a 'di?»

¹¹ Káa ndâ mbè ndâ 'duù tí nó mbe kù ko tàkò
 Jézù nó gii 'visì có jì ndâ mbe kù 'vee 'vé tí nó,
 máa, «A Jézù tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbíɾì mbe
 gí 'do gbí gbata Názàrètì á gbí to Gàliléyà nò.»

Jézù ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíɾì

¹² Jézù mà gii yee gbí gbata Jèrùzàlémè gí, yí
 gii ɾì gí gbí ndùgù 'bá-Mbíɾì. Bìndi yí gii mòkò
 ndâ mbe bàkà gbí ndùgù 'bá-Mbíɾì tí 'bá 'velè nó
 'dáá gí gí sè. Bìndi yí gii 'buku ndâ tàràbézà mì
 ndâ mbe kù 'visì gùrúsù, ta ndâ mbata mì ndâ
 mbe kù mà ndâ kùlè nó mí to. ¹³ Bìndi yí gii 'dè
 có jì ndâ 'duù tí nò ta kpo tàkòcò, máa, «À cu mí
 gbí wáràgà mì Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíɾì,
 máa: Mbíɾì máa, <'Bá mì ye a bàndò bà 'deke tí
 ndâ 'duù jì ye.> Káa yo kpónó bàngû nó gii 'visì tí
 bàndò mì ndâ mbe kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duù.»

¹⁴ Jézù mà gii cee ta ndâ mbe bàkà gbí ndùgù
 'bá-Mbíɾì tí 'bá 'velè nó gí, ndâ mbe sú ɾo ta ndâ
 mbe ku kò gii kaa ya gí mì wó gbí ndùgù 'bá-
 Mbíɾì kà, bìndi yí gii 'vala ndú. ¹⁵ Ndâ kpo-kpò
 bu-Mbíɾì ta ndâ mbe 'di gbí tàkùì mì ndâ Jùdéyà
 bà-i-nò mà gii nò ɲa ndâ i-seɾè tí nò náa Jézù kù
 bàkà nó, ndú delè mà gii 'di ndâ kù tí nó náa ndâ
 víí 'viì kù tò ta gbí ndùgù 'bá-Mbíɾì, máa, «'Vala

ze, 'Viì mì Dàvídè! 'Vala ze, 'Viì mì Dàvídè!» nó, ndú giì 'de nderè bà òkòlòwò gítí Jézù gí.

¹⁶ Ndú bà-i-nò giì 'vee Jézù máa, «Wò 'di có tí nò náa ndâ 'viì tí nò kù tò ta kù nò gí?»

Jézù bà-i-nò giì 'visì có ji ndú máa, «Ye 'di gí. Káa yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì máa, <A wò tí Mbírì ká nìbà cèe kpokèjì bà ùlù wò ji ndâ ví 'viì, ta ndâ dó 'viì,> nó lá?» ¹⁷ Jézù giì nje nó 'do Jèrùzàlémè bìndi ndâ có tí nò ya gí bà tè rì gbí gbata Bètáníyà.

Jézù ì njà mítí 'bí mû-mbiìgá

¹⁸ Ta dú'o si Jézù kù dele ta go tí wó 'do Bètáníyà gí Jèrùzàlémè, ¹⁹ yí giì nò 'bí mû-mbiìgá á seè kpokèjì. Yí giì ne tacó bà pà yú wàa yí 'ví zò gítí go tí nò tí yì nò. Káa yí giì 'de káa bè kpâ. Gbèe rì mbiìgá gbí mû wálá. Bìndi yí giì ì njà mítí mû tí nò máa, «Wò 'ví rì káká'i lá.» Ndâ kpâ-mbiìgá tí nò ngé giì me ɾemo-ɾémòò, goólá a wu ka có tí ndú nò.

²⁰ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ giì nò bà lemere bè mbiìgá tí nò ta ku gálà éno, nje ndú giì 'dèè gí. Bìndi ndú giì 'bità bà 'vee 'vé máa, «A ɳa yè ká zi mû-mbiìgá tí nó gálà go có 'dì nó?»

²¹ Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa, yo má ùnje gítí Mbírì ta njembí yo gbaànjé, yo bà bàkà cuki me káa ɳa i tí nó náa à bàkà mítí mû-mbiìgá tí nó, nó lá. Yo kpètí má 'dè có ji 'bí gbolò gú, máa yí nje nó 'do tí bàndò mì wó ya gí bà 'va tí tà kápá, yí bà bàkà go có mì yo nò gí. ²² Yo delè má 'deke tí yo ji Mbírì tacó 'bí i ta njembí yo gbaànjé, Mbírì bà je i tí nò ji yo gí.»

Ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdáyà 'vee rẹ mbe je wotí bà bàkà ndâ serẹ ji Jézù

²³ Jézù mâ giì rì jí gbí ndùgù 'bá-Mbíri kù nìbà i ji ndâ 'duù gí, ndâ 'bí bu-Mbíri ta ndâ 'bí kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdáyà giì jí mì wó, bìndi ndú giì 'vee yí máa, «A 'di ká je wotí bà bàkà ndâ i tí nó náa wò kù bàkà nó ji wò?»

²⁴ Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «Ye kpónó delè kù giì 'vee yo ta 'vé gbaànjé, yo má 'visì có ji ye jí tàkò gí, bìndi ye 'ví giì nì rẹ 'duù tí nó mbe je wotí bà bàkà ndâ i tí nó náa ye kù bàkà nó ji yo: ²⁵ A 'di táánò ká je wotí bà caka tí ndâ 'duù ji Jòvànì? A Mbíri wèè, a 'bí 'duù wèè? Yí 'de wotí tí nó 'do kòtí 'di? Nògí, yo nì rẹ 'duù tí nó ji ye.»

Káa ndú giì 'bìtá bà 'viiki gbí 'vé mì Jézù nò gbí òkò tí ndú ta kpéétí ndú máa, «Ndoo kpónó má 'visì có ji yí máa, Jòvànì 'de wotí tí nó táánò 'do mì Mbíri, yí bà giì 'vee ndoo máa, «Káa yo ùnje gítí ndâ i tí nó náa yí kù bàkà nó lá, tacó yè?»

²⁶ Káa bà 'dè éno máa, Jòvànì táánò 'de wotí tí nó 'do mì ndâ 'duù, delè káa bà le wú mítí mīri ndoo, tacó ndâ 'duù ùnje gí máa, Jòvànì táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíri.» ²⁷ Tacó éno, ndú giì 'visì có ji Jézù máa, «Ze ọò bà lá.»

Káa Jézù giì 'dè có ji ndú máa, «À má éno, ye delè bà nì rẹ 'duù tí nó mbe je wotí bà bàkà ndâ i tí nó ji ye nó ji yo wálá.

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ 'bí 'viì sósò'ò

²⁸ «Yo kù koṛo có máa yè? 'Bí 'dakò ta ndâ 'viì mì wó sósò'ò táánò giì ya jí mì kpo 'viì mì wó, yí giì 'dè có ji yí éno máa, «'Viì, ya jí bà bàkà nèté

gbí nǝí wúnó.> ²⁹ Káá 'vii tí nò gii 'visi có ji bu wó máa, <Ye tí nó wálá.> Káá 'vii tí nò má gii koṛo muu wó, yí gii 'visi muu wó gí, bǝndi yí gii ya gí gbí nǝí go có mì bu wó nò gí. ³⁰ 'Dakò tí nò gii ya gí mì làmbu 'vii mì wó, gí bà 'dè có ji yí máa, yí ya gí gbí nǝí. Káá 'vii tí nò gii eendi bu wó máa, <Ye bà ya gí, buù,> káá yí gii ya lá. ³¹ A 'di 'do gbí òkò tí ndá 'vii tí nò sósò'ò nò ká bàkà go có mì bu wó?»

Káá ndú gii 'visi có ji yí máa, «A kpédélé 'vii mì 'dakò tí nò ká bàkà go có mì bu wó.»

Káá Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, ndá mbe kú kili i-míri, ta ndá mbe nò vò ndoò, bà ya gí 'bá mì Mbíri si yo mí ndii. ³² Ye 'dè có tí nò ji yo tacó Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù táánò gí gí mì yo muu to tí nó tí mbe nìbà tó kpokèji ji ndá 'duù, káa yo táánò ùnje gítí ndá có mì wó lá. A ndá mbe kili i-míri ta ndá mbe nò vò ndoò nó táánò ká ùnje gítí ndá có mì wó. Yo táánò ñò ndú tí gí, káa yo biya bà 'visi muu yo 'do tí ndá vò kpokèji mì yo gí.

Jézù lòkò'bò có gítí ndá mbe bàkà nèté gbí nǝí nèbítì

³³ «Yo sè tù yo gítí 'bí có tí nó náa ye kú gii lòkò'bò ji yo nò. Ta 'bí o gbaànjé 'bí 'dakò gii rò nǝí mû-nèbítì mì wó, bǝndi yí gii rò ndá 'bí mû tí ndùgù gí tàkò, bǝndi yí gii duu gùù tí bàndò bà pee nèbítì mí gbí, bǝndi yí gii duu cèléngé tacó bà gbà i mí gbí nǝí tí nò. Bǝndi yí gii kaa ndá 'duù mí gbí, máa, ndú má pee nèbítì gí, bà ñìndi ndú 'ví dù éno, wàa bà ñìndi yì 'ví dù éno. Ndú má gii 'vii có ta 'dakò tí nò náa yí kaa ndú

mí gbí nǝ nò cee gí, yí gii ya gí bà nò ndoò gí gbí tende muu to. ³⁴ Yí mâ gii ñò o bà yù nèbítì dooko gí, yí gii tuu ndâ bòò mì wó jì ndâ mbe kú bàkà nèté gbí nǝ mì wó máa, ndú je bà nèbítì ñìndi yì jì ndú wàa ndú 'ví gí tí jì yì.

³⁵ «Ndâ bòò mì mbe nǝ mâ gii yee ta ña có tí nò náa mbe tí ndú tuu ta ndú nò tí ndâ 'dakò tí nò mbe kú bàkà nèté gbí nǝ mì wó nò, ndâ 'dakò tí nò gii bàkà gbínje ta ndú, ta bà gbì ndú, ta bà 'vaka ndú ta díí. Bìndi ndú gii zi 'bí gbaànjé gí. ³⁶ Có ña vò i tí nò náa ndâ 'duù tí nò bàkà ta ndâ bòò mì mbe nǝ nò mâ gii yee gbí tù wó, yí gii tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i, gbí ñìnò me mbè ndii ndâ kpédélé ñìnó gí jì ndú. Káa ndâ 'dakò tí nò gii bàkà káa ndi ña ndâ vò i tí nó náa ndú bàkà ta ndâ kpédélé bòò mì mbe nǝ nó mítí ndâ ñìnò. ³⁷ Bà ta'ô 'duù náa mbe nǝ gii tuu jì ndú a 'dóó 'viì mì wó ta bà koṛo có máa, <Ndú bà te duù mítí 'dóó 'viì mì ye gí.>

³⁸ «Káa ndâ mbe bàkà nèté gbí nǝ mâ gii ñò 'viì mì mbe nǝ kèjì, ndú gii 'dè có gbí òkò tí ndú máa, <Ñìzò a 'dóó mbe mbèlè tí nó ká kèjì zò. Ndoò zi yí gí, wàa ndoo 'ví dù tí ndâ mbe mbèlè tí nó bìndi wó.> ³⁹ 'Viì tí nò mâ gii yee mì ndú, ndú gii ja yí 'do gbí nǝ gí nje o, bìndi ndú gii zi yí gí. ⁴⁰ À má éno, yo kpónó kú koṛo ta muu yo máa, mbe nǝ tí nò bà gii bàkà a ña yè ta ndâ mbe nèté tí nò?»

⁴¹ Káa ndú gii 'visì có jì yí máa, «Yí bà ziki ndâ vo-vò mbe nèté tí nò 'dáá gí, ta kponje gítí wálá. Bìndi yí bà gii pà ndâ 'bí cèe ngú mbe nèté mbe kú je bà i ñìndi wó jì yí ta o bà kili i 'do gbí nǝ.»

42 Jézù bà-i-nò gii 'vee ndú, máa, «Yo jé 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó lá? Có tí nó máa,

<'Dóó díí tí nó táánò náa ndâ mbe bì 'bá bè gí nó ká gii gí tí cèe yú díí bà sè tà 'bá nô.

A Mbíri táánò ká bàkà éno,

Káa à nìkì gbí ọ ndoo gé ndii gî.»

43 «Má éno, ye kù 'dè có ji yo máa, <Áà bà mò yo 'do 'bá mì Mbíri gî, wàa à 'ví je 'bá tí nó ji ndâ 'bí ọa tende 'duù mbe kù bàkà tó i.» 44 'Duù má 'va tí wó pí díí tí nó náa ndâ mbe bì 'bá táánò bè gí nó, 'duù tí nó bà ki'viki tí vò ọa ọnô. Káa à má díí tí nó ká 'va tí pí tí 'duù, díí tí nó bà 'ba'daka gbí 'duù tí nó gî.»

45 Ndâ kpo-kpò 'duù gbí nghàngà mì ndâ Jùdéyà mà gii 'di có tí nó náa Jézù lòkò'bò nó, ndú gii ọò ní gí máa, yí kù lòkò'bò có tí nó a i gítí ndâ yì. 46 Tacó éno, ndú gii jè ta bà pà kpokèjì bà zèè yí, káa gúku ndâ mbè 'duù tí nó mbe kili mí mì Jézù nó gii kpò ndú gî. Tacó ndâ 'duù tí nó ọò ní gí máa, Jézù a mbe 'dòkò có mì Mbíri.

22

Jézù lòkò'bò có gítí o bà ko niì

1 Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ 'duù káká'i máa, 2 «Ye bà 'vii Gba-gbíri mítí 'bí gbolò gba mbe bàkà i-zó-zò me gbolò ta o bà ko niì mì 'vii mì wó gí 'bá. 3 Bìndi yí gii tuu ndâ bòò mì wó gí tàkò ndâ 'duù tí nó náa yí ma có bà ko niì ji ndú nô. Káa gbèè 'duù gbí òkò tí ndú gii gí lá. 4 Bìndi yí gii tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i máa, <Yo ya gí bà 'dè có ji ndâ 'duù tí nó náa ye ma có bà ko

nii mì 'vii mì ye ji ndú nó máa, ye bàkà i-zó-zò cee gî. Nògí, ndú gí gí bà zò i.> ⁵ Ndâ bòò mì gba gii ya gí bà 'vanda ndi kòcò gba ji ndâ 'duù tí nò gbaanjé-gbaanjé 'dáá gî. Káa có tí nò gii dù gbí tù ndú ká go mòngò gbí tù bô. Bìndi ndú gii 'vaaka ya ta ndi gbí ndâ 'dóó nèté mì ndú gbí muu ndú. Ndâ 'bí 'duù ya gí gbí njí mì ndú, ndâ 'bí 'duù 'vaaka ya gí bà mà 'vélè, ⁶ ndâ 'bí 'duù ñindi ndú gii zèè ndâ 'bí bòò mì gba náa yí tuu ndú nó, bìndi ndú gii bàkà ndâ i-nô mí tí ndú, ndâ 'bí 'duù gii ziki ndâ 'bí bòò mì gba náa yí tuu ndú nò gî.

⁷ «Có ña ndâ i tí nò náa ndâ 'duù tí nò bàkà nò má gii yee tí gba, yí gii tuu ndâ àsikèrì mì wó máa ndú ya gí bà ziki ndâ 'duù tí nò, wàa ndú 'ví cu wu mí tí ndâ 'bá mì ndú 'dáá gî. ⁸ Bìndi yí gii tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i máa, <Ye bàkà ndâ i-zó-zò bà ko nii cee gî. Káa ndâ 'duù tí nó náa ye táánò ma có bà ko nii ji ndú nó 'vii tí ndâ mbe gí lá. ⁹ Má éno, yo ya ta ndi tí ndâ kpokèjì, wàa yo má 'de ndâ 'duù, yo 'ví tè'é tí ndú, wàa yo 'ví njèè i-zó-zò ji ndú, tacó ndâ yâ bà kpílí-kpili.> ¹⁰ Ndâ bòò mì gba má gii kili ndâ 'duù go có mì wó nò gî, ndú gii kaa ndú mí tà'i bà zò i.

¹¹ «Gba má gii gí tacó bà 'vee ndâ wíri mì wó, yí gii nò 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú mbe yuu me bòngò bà ya gí bà ko nii lá. ¹² Bìndi gba gii 'vee 'dakò tí nò, máa, <Àá kómbe ye, wò rì gí tà'i tí nó ta ña kpokèjì ngayi?> Káa bà 'visì có ji gba gii kpò 'dakò tí nò gî. ¹³ Bìndi gba gii 'dè có ji ndâ 'duù mì wó mbe kù kpolo tí ndâ wíri nó máa ndú ẹre 'bí 'dakò tí nò gî, wàa ndú 'ví ẹre kò wó gî,

wàa ndú 'ví te yí 'va mí gbí 'dí'di'o sè, tí bàndò bà wa gbí ta bà 'vii tì ndâ 'duù. ¹⁴ Tacó à tè'é tí ndâ 'duù me mbè, káa yí ɾuka 'do gbí òkò tí ndú ká nǝí'díí.»

Có gítí bà gò i-mírì mì ndâ Jùdáyà jì gba Rómà

¹⁵ Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdáyà gii kili bà muu ndú káká'i tacó bà zèè Jézù 'do tí mè wó. ¹⁶ Bìndi ndú gii tuu ndâ 'bí mbe tala có mì ndú ta ndâ 'bí mbe kù tè gí tàkò có mì Èròdè tí gbolò gba, máa ndú ya gí mì Jézù, wàa ndú 'ví 'vee yí ta tiri máa, «Mbe nìbà i, ze nò wò ni tí 'duù nìnó jáá, mbe kù nìbà kpokèjì mì Mbírì jì ndâ 'duù me ta tiri lá gí. Wò delè cì gúku tí 'duù gbaànjé lá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí kùro lo ká gbaànjé. ¹⁷ Có mì lo kpónó máa yè? Có mì lo máa, à dú tacó tí ndoo tí ndâ Jùdáyà bà gò i-mírì jì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò? 'Dè jì ze gí.»

¹⁸ Káa Jézù gii 'di gbí tiri mì ndú nò gí. Tacó éno, yí gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo kù tala ye tacó yè, ndi yo ndâ mbe nambeè-ɾo? ¹⁹ Yo tù ɲa nǝi gùrúsù tí nò náa yo kù gò jì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò nò jì ye gí.»

Ndâ 'duù tí nò mâ gii tù ɲa nǝi gùrúsù tí nò jì Jézù gí, ²⁰ Jézù gii 'vee ndú máa, «À ka mítí gùrúsù tí nó nó a muu 'di, ta ɾè wó náa à cu mítí nó?»

²¹ Káa ndú gii 'visi có jì Jézù máa, «A muu ngáágbá gba mì ndâ Rómánò, ta ɾè wó náa à cu nò.»

Tacó éno, Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Má éno, yo je ndâ i mì gba mì ndâ Rómánò jì ngáágbá

gba mì ndâ Ròmánò, wàa yo 'ví je ndâ i mì Mbírì jì Mbírì.»

²² Ndâ 'duù tí nò mâ giì 'di ña có mì Jézù náa yí 'visì jì ndú gí tàkò 'vé mì ndú nò, nje ndú giì 'dèè gí, bìndi ndú giì nje jee yí mí bàndò mì wó.

Có gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

²³ Ta gbèè 'dê'o tí nò, ndâ 'bí ña Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó, giì gí gí mì Jézù, bìndi ndú giì 'vee yí máa, ²⁴ «Mbe ñibà i, Mòze táánò 'dè có éno máa, 'duù má kò niì, káa ku giì je yí gí, ndú má jò ta niì tí nò lá, ná'vindí ku tí nó 'ví zèè 'bì nawù ku tí nò. Mbírì má je 'viì-'dakò jì ndú, 'viì tí nó 'ví dù gbí mòòkò bìndi ku tí nó. ²⁵ Káa ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'viì-'dakò náa nawu ndú jò ndú vô-nje só giì kò niì, káa ku giì je yí si ndú jò ta niì tí nò lá. ²⁶ 'Bí ná'vindí 'viì-'dakò tí nò gbaànjé giì zèè 'bì nawù ku bìndi wó, káa ndú giì jò ta yí lá, bìndi ku giì je 'viì-'dakò tí nò gí tàkò ná'vindí wó gí. Ndâ 'viì-'dakò tí nò vô-nje só gbí yì mì nawu ndú nò 'dáá gí tèrì á cìkii niì tí nò gí. Ku delè giì ruka ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Káa gbèè 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe jò 'viì ta yí wálá. ²⁷ Bìndi niì tí nò giì cì tí ndòngbú 'duù gí tàkò ndú. ²⁸ Má éno, niì tí nò bà dù a niì mì 'di gbí òkò tí ndú wúnò ta o bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú?»

²⁹ Káa Jézù giì 'visì có jì ndú máa, «Có mì yo nò lè gí. Tacó yo 'di gbí ndâ có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì nó lá. Yo delè 'di gbí ndâ kpokèjì bà bàkà ndâ i mì Mbírì lá. ³⁰ Tacó ta o bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú wúnò, ndâ 'dakò ta ndâ niì bà kò tí ndú káká'i wálá. Tacó

ndâ 'duù ta o tí nò bà dù go ndâ basìlì á gbírì.
³¹ Káa à má gítí có bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú, yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì nó lá? ³² Mbírì táánò 'dè có ji Mòze, máa,

<Ye a Mbírì mì Àbìráámò,
 ye a Mbírì mì Ìzákò,
 ye a Mbírì mì Jàkóbè.>

Káa Mbírì táánò 'dè có tí nó ji Mòze si ndâ 'duù tí nò náa yí 'deke ndú, máa yí a Mbírì mì ndú nò, cì sàà gî. Káa yí kpòò káa Mbírì mì ndú. Gbí éno máa, ndâ 'duù tí nó kpòò kù 'vala bìndi bà cì ndú.»

³³ Ndâ mbè 'duù tí nó mbe tí mí mì Jézù nò má gii 'di có tí nó náa yí 'visì ji ndâ ña ndâ Jùdéyà nò mbe 'dè có éno máa ndâ ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá nò, nje ndú gii 'dèe gítí ña bà ñbà i mì wó nò gî.

Ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdéyà 'vee Jézù gítí kpóló-kpolo có gbí tàkù mì ndú

³⁴ Ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdéyà má gii 'di có éno máa Jézù kpò nje ndâ 'bí ña Jùdéyà ñinó mbe kù 'dè có máa ndâ ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá nó gî, ndú gii kili bà muu ndú, bìndi ndú gii kaa ya gí mì Jézù.

³⁵ Bìndi 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú tí cèe gbolò mbe 'di gbí tàkù mì ndâ Jùdéyà gii 'vee Jézù ta tiri, máa, ³⁶ «Mbe ñbà i, kpóló-kpolo có gbí òkò ndâ có mì Mòze 'dáá gî a có ngàyi?»

³⁷ Káa Jézù gii 'visì có ji yí máa, «Kpóló-kpolo có gbí òkò ndâ có mì Mòze 'dáá gî a ñinó máa,

«Wò 'ví zè Mbírì tí Mbe tí lo nìkì ta njembí lo gbaànjé, ta lilí lo gbaànjé, delè ta bà koṛo có mì lo gbaànjé.»

38 Nìnò a kpédélé có, delè tí kpóló-kpolo có mbe ndii ndâ 'bí sè có mì Mòze 'dáá gî ká nò. 39 'Bí có mì Mòze mbe gii kpolo gí tàkò ònò a ònó máa, «Wò 'ví zè ndâ 'bí ká lo nìkì go ba zè 'dóó tí lo nìkì mì lo.»

40 Ndâ có mì Mòze, ta ndâ bà nìbà i mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì táánò mì 'dáá ká mítí ndâ có tí nò sósò'ò nò.»

Bìndi-Mbírì me káa 'vii mì Dàvídè cuki lá, yí delè a Mbe tí Dàvídè

41 Jézù gii 'vee ndâ mbe kpolo tí tàkì mì ndâ Jùdéyà tí nó mbe tí 'dee yí gî nó máa, «Kóró-koṛo có mì yo kpónó gítí Bìndi-Mbírì máa yè? Yí a 'vii mì 'di?»

42 Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «Yí a 'vii mì Dàvídè.»

43 Káa Jézù gii 'vee ndú káká'i máa, «Má éno, à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, Dàvídè táánò 'dè kòcò ta wotí mì Bèri-mì-Mbírì gítí Bìndi-Mbírì máa,

44 «Mbírì 'dè có ji Mbe tí ye máa,
«Kí tí lo to gbí kù'bì mì ye,
yee tí o tí nó náa ye bà bàkà ndâ ku'di
mì lo tí ndâ i-tà-tàmà mì lo.» >

45 «Má éno, Dàvídè má kù nì mítí Bìndi-Mbírì a «Mbe tí ye,» Bìndi-Mbírì bà gii dù tí 'vii mì Dàvídè ta ña kpokèjì ngàyi?»

46 Káa bà 'visì có gí tàkò 'vé mì Jézù nò gii kpò ndú gî. Delè 'bí 'duù káká'i mbe gii yeeke tí wó

ta bà 'vee yí gítí 'bí có 'do gbí ɾi tí nò kù ya gí kùro wálá.

23

Jézù kpo-gbí-tà-tù ndâ 'duù gítí ɲa i mì ndâ mbe 'di gbí-o, tí ndâ mbe kpolo tí tàkùì mì ndâ Jùdéyà

¹ Ta o tí nò Jézù gii kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó ta ndâ 'bí 'duù me mbè, máa, ² «Ndâ mbe 'di gbí-o, tí ndâ mbe kpolo tí tàkùì mì ndâ Jùdéyà, a ndâ mbe ki tí pí jàlàmbà bìndi Mòze. ³ Má éno, yo 'ví kpolo tí ndâ có tí nó náa ndú kù ma ji yo nô. Yo delè 'ví bàkà go ndâ có tí nò. Káa yo 'ví mèlè ndi bà bàkà ɲa ndâ i mì ndú lá, tacó ndú kù ma ndâ có mì Mòze ji ndâ 'duù, káa ndú bàkà go ndâ có tí nò lá. ⁴ I tí ndú a bà 'deeke du koɾi tacó bà ba ta gbímbí ndâ 'duù. Káa ndú jé gítí bà tee vòò silì 'bì ndú mítí ba koɾi tacó bà konì ndâ mbe kù òlú tí nò wálá! ⁵ Ndú ta o 'dáá gí kù mà tí ndú ta bà bàkà ndâ i mì ndú ká mà, tacó wàa ndâ 'duù 'ví ɲò ta ndâ yì. Ndâ kúúkpá mì ndú me kpo-kpò, bìndi ɲa bà me vòngbò-vòngbò mì nje ndâ bònggo mì ndú mì sè ndâ 'bí 'duù wálá. ⁶⁻⁷ Ndú má yee tí bàndò ta mbè ndâ 'duù tí, à tí ndú káa go bà bàkà tí ndú, wàa ndâ 'duù 'dáá gí 'ví ɲò ndâ yì ni tí ndâ cèè 'duù, delè tí ndâ kpo-kpò 'duù mbe 'di gbí tàkùì mì ndâ Jùdéyà ndii sè ndâ 'bí Jùdéyà 'dáá gí, gí. Có mì ndú gbí njembí ndú máa, ndâ 'duù 'ví tè'è tí ndâ yì ká ta ndâ kpo-kpò ɾè, go ndâ <Mbe nìbà i>.

⁸ «Káa yo 'ví si 'duù 'ví nì <Mbe nìbà i> mítí yo lá, tacó mbe nìbà i ji yo ká gbaànjé, bìndi

yo 'dáá gî a ndâ ná'vindí. ⁹ Wàa yo delè 'ví nì <Buù> á mí tí 'bí 'duù á muu to tí nó lá, tacó Bu yo ká gbaànjé gbíri. ¹⁰ Ndâ 'duù 'ví nì ndâ <Mbe tí ze> mí tí yo delè lá, tacó mbe tí yo ká gbaànjé tí Bìndi-Mbíri. ¹¹ 'Duù ñinó tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gî nó 'ví dù tí bòò mì yo. ¹² 'Duù má si tí wó tí cèè 'duù, Mbíri bà si yí tí i wálá, káa 'duù má si tí wó tí i lá, Mbíri bà te duù mí tí wó.»

Ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà bà ñò mí tí ndú

¹³ Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpòlò tí tàkii mì ndâ Jùdèyà, máa, «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpòlò tí tàkii mì ndâ Jùdèyà, yo tí ndâ mbe nambeè-ṛo! Yo bà ñò mí tí yo, tacó yo nè njekèjì 'bá mì Mbíri 'do tí ndâ 'duù gî. Yo jèjèèkè tí yo mí njekèjì mì Mbíri ji ndâ 'duù go bà jèjèèkè tí ndâ kî mí nje mbu. Ndú gí gbí mbu wálá, káa ndú delè gí bà si kpokèjì ji ndâ 'bí ña sè wàa ndú 'ví ya tí gí gbí mbu ká wálá.

¹⁴ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpòlò tí tàkii mì ndâ Jùdèyà, bà ñò mí tí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ṛo. Wú'dè ṛè'dè ndâ nawù ku zii ji yo mì gî. Yo kù 'buuku muu ndâ vò i mì yo ta bà bàkà tí yo tí ndâ mbe 'deke tí yo ji Mbíri ta síí gbí wálá.

¹⁵ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpòlò tí tàkii mì ndâ Jùdèyà, bà ñò mí tí yo! Yo si sè to lá, yo nò cee pí gú, cee muu ngo, máa, yo kù pà ndâ 'duù tacó wàa yo 'ví gí ta ndú gí gbí tàkii mì yo tí ndâ Jùdèyà. Káa yo má tò kò yo ta gbèè 'duù, yo gii bàkà yí gí tí vò 'duù ndii yo ta bà sósò'ò.

16 «Yo tí ndâ mbe sú rò mbe kù túbà kpokèjì jì ndâ 'duù, yo bà ò mítí yo! Yo kù 'dè có máa, 'duù má be tí 'bá-Mbíṛì, ònò me có ká nò lá. Káa 'duù má be tí dâ'bì tí nó á tà'i 'bá-Mbíṛì nó, kózò tí wó 'ví bàkà go có tí nò. 17 Gbì có mì yo wálá! Kpóló-kpolo i kpónó a dâ'bì wèè, kpóló-kpolo i a 'bá-Mbíṛì, tí 'bá tí nó náa á má te dâ'bì á mí tà , káa dâ'bì tí nó gí tí i mì Mbíṛì gí nó? 18 'Bí có ònókó mì yo káká'i a ònó máa, 'duù má be tí bàndò bà te i-cí-ci jì Mbíṛì, ònò káa làmbu có sínò. Káa 'duù má be tí i-cí-ci, yí ga wú mítí mīṛì wó gí. 19 À kpolo a có i-cí-ci wèè, à kpolo a có bàndò bà ci i jì Mbíṛì mbe bàkà i tí nó náa á ci nò tí i mì Mbíṛì nó? Yo a ndâ ònókó 'duù mbe 'di gbí-o lá. 20 Má éno, 'duù má be tí bàndò bà ci i jì Mbíṛì, yí be me káa tí kùnga bàndò cuki lá. Yí nì a ndâ bàndò tí nó ta i-cí-ci tí nó náa à tí nò. 21 'Duù delè má be tí 'bá-Mbíṛì, yí nì me káa 'bá cuki lá. Yí be a tí Mbíṛì tí mbe kù 'vala tà'i tí nò. 22 Bìndi 'duù má be tí rì, yí kù be nò a tí ndâ jàlàmbà mì Mbíṛì ta Mbíṛì tí mbe kù ki tí pí jàlàmbà tí nò.

23 «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà, yo bà ò mítí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ṛo! Yo kù sì ṛo Mbíṛì ta bà gò ndâ víi i-gbì-njì ta i gbì ndú wálá, go ndâ kpátuyâ, go có mì Mòze. Yo kpétí má bàkà éno gí, yo kùtáá 'ví ò-bà-mbí ndâ kpóló-kpolo có mì Mòze, go ndâ có gítí bà waa có ta yúcó, ta bà ò yê ṛo ndâ 'duù, ta bà dù tí ndâ 'duù jáá nó lá. 24 Yo a ndâ mbe sú rò mbe kù túbà kpokèjì jì ndâ 'duù! Yo a ndâ mbe sú ṛo mbe kù guu ngo njú-njù mì yo ta kùtá, máa, ndâ víi gù'i gbì ngo

bà li tàkòcò yo, káa yo kù miṛi kùùyù ya ta nó!

²⁵ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà, bà ò mítí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ṛo! Yo kù 'dè líkí nje jì ndâ 'duù, káa à yè gbí njembí yo cuki káa có gítí bà kùmùkù ndâ i mì ndú ta wotí gítí miṛi yo; yo go 'duù ònó mbe kù caka kapí ndâ ká'i sù gbí ndú ta bètí nò. ²⁶ Yo tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà a ndâ mbe sù ṛo! Yo kùtàá bà caka a gbí ndâ ká'i kùṛo má kózò gí, bìndi yo 'ví gii caka kapí ndú.

²⁷ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà bà ò mítí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ṛo! Yo go ndâ muu'dú náa à te banga mítí ndú ta bà toṛo cé-ce mànò mítí ndú, káa tó i gbí gùù á tà banga tí nò bìndi ndâ kù 'bilì ku, ta zì ku, wálá. ²⁸ Yo go banga muu'dú, tacó ndâ 'duù kù ò yo go ndâ tó 'duù mbe kù co tí jáá kpokèjì, káa yo a cèe ndâ vò 'duù, tí ndâ kpo-kpò mbe nambeè-ṛo.

²⁹ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà, yo a ndâ mbe nambeè-ṛo! Yo tí ndâ mbe kù te banga mítí ndâ bàndò bà duu ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíṛì! Yo tí ndâ mbe kù te banga mítí ndâ muu'dú ndâ tó 'duù mì Mbíṛì! Yo bà ò mítí yo, ³⁰ tacó yo kù 'dè 'véṛè éno máa, <Ze táánò má 'vala gbí o mì ndâ ká gù ze, ze bà gbètèkè mbelè ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíṛì mítí 'bì ze go i mì ndú wálá.> ³¹ Má éno, yo kù yù nò a gbí tí yo á gí sè ta kpéétí yo, máa, yo a ndâ 'vii mì ndâ 'duù tí nó táánò mbe ziki ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíṛì nò! ³² Nògí, yo cee sè nèté tí nó táánò náa ndâ bu yo 'bìtà nó gí. ³³ Yo a ndâ kpoo! Yo a

ndâ 'viì mì ndâ gùlù kpoo! Yo bà ndo 'do gbí bà waa có mítí yo mì Mbířì co tí kpokèjì ngàyi?

³⁴ «Má éno, ye kù giì tuu ndâ 'bí ngú mbe 'dòkò có mì Mbířì, ta ndâ 'bí ngú mbe 'di gbí-o, ta ndâ 'bí ngú mbe nìbà i ji yo. Yo bà giì ziki ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gí. Yo bà giì gbì ndâ 'bí ta ndi tí ndâ bándò bà kili yo. Yo bà mòkò ndú cee gbí ndâ gbata 'dáá gí, bindi yo bà giì le ndâ 'bí lé-le. ³⁵⁻³⁶ Ye bà tuu ndâ ngú 'duù tí nò ji yo tacó waa có tàkò ndâ mbelè ndâ tó 'duù mì Mbířì 'dáá gí, mbe 'bità bà yee to á 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó, mbe 'bità 'do tí mbelè Àbélè tí yê sínò ta có mì wó ta ná'vindí wó wálá, yee tí Zàkàriyà tí 'viì mì Bàràkíyà, náa ndâ gù yo zi yí mí řègbà bándò bà te i-cí-ci á tà'i 'bá-Mbířì nó, 'ví dù ti 'bì yo tí ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó, nô!»

Jézù 'deke tí wó tacó tí ndâ 'duù Jèrùzàlémè

³⁷ Jézù bà-i-nò giì 'deke tí wó tacó tí ndâ 'duù Jèrùzàlémè máa, «Ákoo Jèrùzàlémè, Jèrùzàlémè! Wò ziki ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì, tí ndâ 'duù ñinó náa Mbířì tuu ndú ji wò nó gí. Ye jè ta bà kili ndâ 'viì mì lo go bà kili ndâ 'viì mì na ngùù gí tà mbí wó ta bà me mbè, káa à kpò ye gí. ³⁸ Ye bà si éno! 'Bá mì lo bà 'bu gí, ³⁹ tacó ye ci wò gí. Wò bà ñò ye ta ọ lo káká'i wálá, yee tí o tí nó náa wò bà 'dè ta nje lo máa, <À ùlù mbe gí ta řè mì Mbe tí ndoo!> gí.»

24

Jézù 'dè có gítí bà mèkèkè Jèrùzàlémè

¹ Jézù mà gii co jí sè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gî, ndâ mbe tala có mì wó gii ùlù banga tí ndâ 'bá tí nó a bándò 'bá-Mbíri nó jì yí si yí kù bàkà có bà nje nó. ² Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Yo òndâ díí tí nò 'dáá gî, gî? Áá bà gii ki'viki ndâ banga 'bá tí nò 'dáá náa yo kù òndâ òndâ lú' bú-lú' bú gî! 'Bí gbèe díí bà gii dù pí ka wó bà-i-nò wálá.»

³ Ndâ Jézù mà gii yee ta ndâ mbe tala có mì wó pí Gú Mbâ gî, yí gii ki tí wó to, bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii 'vee yí tà bèngii máa, «Áá bà ki'viki ndâ 'bá tí nò jí to ta o ngàyi? Káa ze bà òndâ ní míí yè? Ze delè 'ví òndâ ndòngbú o, ta o bà gí 'Vii-mi-'Dakò ní míí yè?»

Bà 'bità ndâ vò o

⁴ Káa Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì ndú máa, «Yo kpolo tí yo, máa 'bí 'duù 'ví òndâ yo lá. ⁵ Tacó ndâ 'duù me mbè ta o tí nò bà gí ta rẹ ye, ndú bà bàkà tí ndú tí ndâ Bìndi-Mbíri ta wotí. Ndâ òndâ 'duù tí nò bà gí tí ndâ mbe òndâ muu ndâ 'duù me mbè. ⁶ Yo delè ta o tí nò bà 'di có gítí ndâ kpo-kpò gó, ta ndâ fiíní-fiini có gítí ndâ kpo-kpò gó. Káa njembí yo 'ví mù lá, tacó ndâ i tí nò 'dáá gî bà me tí gî, káa ndòngbú o kálásê. ⁷ Tacó ta o tí nò ndâ 'duù 'do muu to kè'bí bà ya gí bà tè 'bá mí ndâ 'bí ka ndú ta gó. Ndâ kpo-kpò gba bà tè ndâ ka ndú ta gó. Làngàwìrì bà tè to. To bà gii tanga tí tí ndâ bándò me mbè. ⁸ Ndâ i tí nò 'dáá gî bà dù káa bà 'bità gò-káyì sínò.

⁹ «Ta o tí nò, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî bà sogo yo á muu ye. Ndú bà gii kaa yo ya tí gí gbí ngbàngà, bìndi ndâ gba bà gii waa có míí yo ta 'véřè. Ndú bà kaa yo jì ndâ 'duù máa ndú

mèèkè'i tí yo, wàa ndú 'ví ziki yo gí. ¹⁰ Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù mì ye bà bè ye gí. Ndú delè bà kpì ngbàngà tí ndâ 'bí ka ndú ònínó mbe kú tee njembí ndú mítí ye nò. Ndâ 'duù bà gii sogo tí ndú gbí òkò tí ndú. ¹¹ Ta o tí nò delè, ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbíri me mbè bà oloko kú ònínó muu ndâ 'duù 'do tí cèe kpokèjì. ¹² Ndâ 'duù bà zè tí ndú gbí òkò tí ndú ta o tí nò nìkì dúú-dúú wálá, tacó yúcó bà gii dù wálá. ¹³ Káa Mbíri bà 'vala ndâ 'duù ònínó mbe sè kò ndú á mí to tí kpoè yee tí ndòngbú ndâ vò o tí nò nó gí.

¹⁴ «À delè bà ma a Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba ji ndâ 'duù muu to tí nó má 'dáá kózò gí, bìndi ndòngbú o bà gii gí .

Ndâ 'duù Jèrùzàlémè bà ò vò i ònínó ta ò wálá nò

¹⁵ «Má éno, yo má gii ò ò vò i tí nó ta go bà ò yí rẹ ọ ndâ 'duù tí ndú wálá, náa Dàniyéle tí mbe 'dòkò có mì Mbíri dígísèé 'dè cò gítí wó nó, co kú ọ tíyò á rẹgbà 'bá-Mbíri gí ('duù tí nó mbe kú 'deke i tí nó, nó 'ví koro muu wó), ¹⁶ bìndi , ndâ 'duù gbí to Jùdéyà 'ví kaa ta ngèlè ya gí bà ngùù tí ndú pí ndâ gú. ¹⁷ 'Duù ta o tí nò má kú tẹwo wó á tàzo 'bá, yí 'ví ndii ká ta gbí muu wó ya gí bà pà kpokèjì 'válá. Yí 'ví koro có me gítí bà ya gí bà zeke bà ndâ i mì wó tà'i nò lá. ¹⁸ 'Duù delè ta o tí nò má gbí ní, yí 'ví ndii ká ta kpokèjì ká ya gí bà pà bándò 'válá. Yí 'ví koro có gítí bà ò ngèlè ya gí bà kaa ndâ bongo mì wó 'do 'bá lá. ¹⁹ Káa áá bà volo ji ndâ 'duù ònínó ta ndâ víi 'vii ká mì ndú nó, ta ndâ nawu ndâ dó 'vii, ta ndâ

mbe nakáyì gbí ndâ sili tí nò ngé! ²⁰ Má énon, yo 'deke tí yo jì Mbírì máa vò o tí nò 'ví dù me ta bitìi bembìlì lá. À delè 'ví dù me ta ɾi bà wotí gbí tàkìi mì yo tí ndâ Jùdéyà lá. ²¹ Tacó ɲa ndâ vò i tí nò bà gii bàkà tí ta o tí nò nò, jé sàà bàkà tí 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó mì Mbírì yee tí wúnó lá. Ndú delè káká'i bà bàkà tí wálá. ²² Mbírì táánò má ja tí o tí nò lá, sè 'duù gbaànjé gí bà dù wálá. Káa yí ja tí o tí nò gî, tacó bà 'vala ndâ 'duù mì wó náa yí ɾuka ndú nô.

O bà gî 'Viì-mì-'Dakò wúnò bà gîri tí wálá

²³ «'Bí 'duù ta o tí nò má 'dè có jì yo, máa, <Yo zeke'o gî, Bìndi-Mbírì nô! Yí a i zò!> Yo 'ví ùnje gítí có mì wó nò lá. ²⁴ Tacó ta o tí nò ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ bìndi-Mbírì ta ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì me mbè bà oloko kù bàkà ndâ serè tacó bà eendi ndâ 'duù 'dáá gî, kpétí káa ndâ 'duù ɲinó náa Mbírì ɾuka ndú gí nô, náa ndú má 'de kpokèjì gítí bà me énon gî nò. ²⁵ Má énon, yo kpolo ɾo yo, tacó ye 'va nò a gbí tù yo gítí bà gî o tí nò gî.

²⁶ «Má énon, ndâ vò 'duù tí nò má eendi yo ta o tí nò máa, <Yo ɲò 'Viì-mì-'Dakò ngéé gbí kángáá nga ngoò zò!> yo 'ví ya gí kà lá. ²⁷ Ndú delè má tù 'bì ndú jì yo máa, <'Viì-mì-'Dakò kù nguù tí wó ngéé mítí bàndò tí zò!> yo 'ví tè gí tàkò có mì ndú nò lá. Tacó bà gî 'Viì-mì-'Dakò bà dù go ngbàngbàri mbe ba i gbaànjé bìndi yí gii ɾengà cee to 'dáá gî. ²⁸ Ndâ galàmbá má yaà kere-kèrèè, gbí énon máa, ku i kuu gbí to tí nò. Káa à me 'duù ká kù túbà ku nò jì ndú lá. Má énon, à delè me 'duù ká bà túbà o bà gî 'Viì-mì-'Dakò jì yo lá.

29 «Ngé bìndi ndâ vò i tí nò, ɾo ɾi bà giì 'di gî, ngba pì bà giì dù wálá, ndâ yii bà giì 'duku 'do tàrì gí to, tàrì bà giì ngaka tí. 30 Nògí, 'Viì-mi-'Dakò bà giì co go seɾè á tàrì, bìndi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî bà giì zèè muu ndú ta bà ñò 'Viì-mi-'Dakò kù da nó ta wotí tí co gbí kùlù mù ngbèzèè kù gí gí muu to tí nô. 31 Gbí mòngò bà giì me tí ta wotí tí, bìndi yí bà giì tuu ndâ basìli ya gí bà tè'é tí ndâ 'duù mì wó náa yí ɾuka ndú nó cee muu to tí nó 'dáá gî.

32 «Mbiìgá má 'bìtà bà tù dó kpá gî, yo ñò ni gî máa bèmbìli dooko gî. 33 Má éno, yo má ñò ndâ i tí nó náa ye 'dè có ji yo gítí ndú nó kù bàkà tí, yo 'ví koɾo muu yo máa, o bà gí 'Viì-mi-'Dakò dooko jé'déé gî. 34 Yo te mí gbí muu yo máa, ndâ i tí nó 'dáá náa ye 'dè có gítí ndú ji yo ñò bà bàkà tí kùɾo o bà mii ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nô. 35 Ndâ tàrì ta to tí nó bà cee gî, káa, ndâ có mì ye bà dù cóo ká tí bàndò mì ndú. 36 Káa à má gítí ndâ o ta ɾi tí nó, 'bí 'duù gbaànjé mbe ñò ni wálá. À kpétí káa ndâ basìli gbìrì, ndú ñò ni lá. 'Viì delè ñò ni ká lá. À káa Buù ta kpéetí wó ká ñò ni

37 «Yo kpolo tí yo, tacó ña ndâ i tí nó táánò mbe bàkà ndâ 'duù gbí o mì Nówà nó bà giì 'de ndâ 'duù ta o bà gí 'Viì-mi-'Dakò. 38 Tacó áá táánò ta kùɾo bà ò ngo gbí o mì Nówà, ndâ 'duù kù zò i, ndâ 'duù kù njù i, ndâ 'dakò ta ndâ niì kù kò tí ndú yee ká ngé tí o bà o Nówà gí gbí gbâ. 39 Ndú koɾo 'bí làmbu có njí'dí éno máa, vò i kèjì nò, ngé gî lá, yee ká tí o tí nó náa ngo giì ò có tàkò ndú léé gî. À wúnò bà dù go éno ta o bà gí

'Vii-mi-'Dakò. ⁴⁰ Ta o tí nò ndâ 'dakò má sósò'ò kù bàkà nèté gbí nǝ, àá bà je 'bí 'duù gbaànjé gǝ, si 'bí ka wó. ⁴¹ À delè má 'de ndâ ni sósò'ò kù no 'vuù, àá bà je 'bí 'duù gbaànjé, si ka wó ta kpéetí wó mí ɾo 'vuù. ⁴² Káa à má éno, yo 'ví kpolo tí yo, tacó yo bà nò o tí nó náa Mbe tí yo bà gǝ gbí nó ni wálá. ⁴³ Káa yo 'ví te mí gbí muu yo máa, mbe 'bá kùtàá má nò o bà gǝ mbe ngbà ta bèbìlì ni gǝ, yí bà dù tí zò'o, tacó wàa, mbe ngbà 'ví ngbà ndâ i mì wó lá. ⁴⁴ Má éno, yo delè 'ví 'viindi tí yo, tacó 'Vii-mi-'Dakò bà gbaaka yo wúnò gbááká-gbaaka ta o bà gǝ yí.

⁴⁵ «Má éno, yo koɾo muu yo gǝ. Gba kù si ndâ i-'bá mì wó náa yí kpétí má 'bá wálá a i mí 'bì ɲa bòò ngàyi? Yí kù si ndâ i-'bá mì wó náa yí kpétí kù ya ká gǝ muu nǝa nó a i mí 'bì ɲa bòò ɲinó ta muu kuu tí wó, delè mbe kù bàkà nèté ta njembí wó gbaànjé nò. ⁴⁶ Gba má dele ndi wó 'do muu nó gǝ gǝ bà 'de ndâ 'duù 'bá mì wó ta líkí'o tí ndú, yí bà peteke tàkòcò tó bòò mì wó nò ta ɲa wálá, ⁴⁷ ta bà bàkà yí tí mbe kpolo tí ndâ i-'bá mì wó 'dáá gǝ. ⁴⁸ Káa wò ɲindi lo tí vò bòò mbe tee mbí lo mítí nèté mì lo lá bà gǝ koɾo a có máa, <Gba kpónó a ye!> ⁴⁹ Bìndi wò bà gǝ 'bì a tà bà mèèkè'i tí ndâ 'bí ka lo bòò ɲinó náa yo kù bàkà nèté ta ndú bà gbèe to nò. Wò delè bà gǝ zèe kpolo ma a ngé bà zò i ta bà nǝ pe ta ndâ wú-pe. ⁵⁰ Vò bòò tí nò bà gu a ndi ta bà gǝ gba. ⁵¹ Bìndi yí bà gǝ 'de tí wó kù wa gbí ta bà 'vii tí wó gbí sé'i á mì ndú ta ndâ mbe nambeè-ro.»

Jézu lókò'bò có gítí ndâ 'bí mbutu 'vinî muu'bi

¹ Ta o tí nò Jézu gii lókò'bò có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndâ ña ndâ 'duù tí nó náa, Gba-gbíri kú zogo ndú nó go ndâ 'bí 'vinî muu'bi mbe kaa 'do 'bá mì ndú ya tacó bà ñò 'bí 'dakò náa à kú ko niì mì wó gí 'bá. ² Ndâ 'bí 'duù vô 'do gbí òkò tí ndâ 'vinî tí nò gii dù a ndâ mbe koṛo có. Káa muu tí sè ndâ 'bí ka ndú ñinó vô nó wálá. ³ Ndâ 'vinî ñinó mbe ni bà koṛo có lá nò gii ɾuka i tacó bà tù ta wu tacó bà ñò ta gbíro mbe kú kò niì nó ká ɾuka. ⁴ Káa ndâ 'bí ka ndú ñinó vô ta muu kuu tí ndú nó gii kaa ndâ 'bí i bà tù wu gítí bà-i-mì-i. ⁵ Ndú mâ gii yee tí 'bá tí nó náa à kú ko niì gítí nó, ndú gii 'de ndâ 'duù kú ù bà gii mbe kú kò niì. Ndâ 'duù dù kpòò, káa yí gí lá. Bìndi ndú gii miì 'dáa ta ɾi gí. ⁶ O mâ gii gbooko gí, ndú bà gii gundiì 'do tí ɾi ta kòcò 'bí 'duù kú gbà ndú, máa, «Mbe kò ngú niì yee gí! Yo ya gí kùro wó!»

⁷ «Ndâ 'vinî tí nò mâ gii ziya, ndú gii 'de ndâ i bà tù wu mì ndú doo cee gí. Bìndi ndâ 'vinî ñinó vô ta muu tí ndú nó gii 'bità bà òlò wu míti ndâ 'bí i bà tù wu ñinó náa ndú kùtàá kaa gítí có bà-i-mì-i nò. ⁸ Ndâ 'bí ka ndú ñinó tí ndâ mbe ñónókó mbe gí ta ndâ 'bí i bà tù wu lá nó mâ gii yù ndâ 'bí i bà tù wu 'do tí ndú, máa, «Yo ɾuka ndâ 'bí i bà tù wu ji ze náa ndâ ñindi ze doo cee gí nò,» ⁹ ndú bà-i-nò gii 'visì có ji ndú máa, «Yo ya gí bà pà 'do kè'bî, tacó ndâ ñinó mì ze nó bà tè ta ndoo wálá!»

¹⁰ «Ndâ mbe ñónókó tí nò mâ gii ya wê-wê gí bà pà ndâ i bà tù wu, ndú mâ gii dele ndi ndú á 'do kà, ndú gii 'de ndâ 'duù ñinó kùtàá mbe

'viindi tí ndú sàà gî nó kaa ya gí tà'i ta ndâ mbe kû kò niì gî. ¹¹ Ndú mâ gî gbà njekèjì ta bà tè'é máa, <Njaanga njekèjì ji ze, Buù! Njaanga njekèjì ji ze, Buù!> ¹² 'Dakò tí nò náa à kû ko niì mì wó nò gî 'visì có ji ndú máa, <Ye kû 'dè có ji yo ta yúcó máa, «Ye ñò yo ni lá.» >

¹³ «Ye cè cè tìrì tí nò ji yo tacó wàa yo 'ví kpolo ta tí yo, tacó o bà gî 'Vii-mi-'Dakò gí bà zogo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî wúnò bà dù go éno. Yo bà gu káa ndiì tí .»

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ bòò mì 'bí 'dakò

¹⁴ Jézù gî lòkò'bò có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ta o tí nò wúnò náa 'Vii-mi-'Dakò bà gí gí bà zogo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî nó, yí bà bàkà i go i mì 'bí 'dakò mbe kû ya gí muu nó. Bìndi yí gî ñjèè ñjì ña ji ndâ bòò mì wó 'vii ta wotí mì ndú. ¹⁵ Yí gî wele ñjì ña ji 'duù ñìnó ta wotí nèté tí wó ngé ma nó ta 'visì vò. Yí gî wele ji ñìnó ta wotí nèté tí wó gàà-gàà nó ta 'visì sósò'ò, bìndi yí gî wele 'visì gbaànjé ji 'duù ñìnó ta wotí mì wó mbe me ñjì'dí nò. Bìndi yí gî ya ta nó mì wó.

¹⁶ «Bòò tí nó náa mbe tí ndú wele ñjì ña ji yí ta 'visì vò nó gî da i, bìndi yí gî yili ta ndâ bagà vò.

¹⁷ Ñìnó náa mbe tí ndú wele ñjì ña ji yí ta 'visì sósò'ò nó gî da i, bìndi yí gî yili ta ndâ bagà sósò'ò. ¹⁸ Káa 'duù ñìnó náa mbe tí ndú wele ñjì ña ji yí ta 'visì gbaànjé nó, gî cu gboko, bìndi yí gî yili ta gbèè 'visì ña tí nò le mí ɾo wu.

¹⁹ «'Dakò tí nò mâ gî dele ndi wó 'do muu nó bìndi gbolò o, yí gî 'vee ndâ bòò mì wó gítí ña i ñìnó náa ndú bàkà ta ñjì ña mì wó náa yí ñjèè ji

ndú á kùṛo o bà njè nó mì wó 'do 'bá nò. ²⁰ Bìndi bòò mì wó náa yí wele nji ṛa ta 'visî vò ji yí nó, gii túbà ndâ bagà tí nó náa yí yili ndú vò nó ji mbe tí wó, máa, <Njìno a ndâ i gbí nètè tí nó táánò náa wò si ji ye nò, mbe tí ye.>

²¹ «Bìndi 'dakò tí nò gii 'visì có ji bòò mì wó nò, máa, <Wò bàkà nìkì ngé! Wò a tó bòò mbe zèè nètè mì lo ta njembí lo gbaànjé. Wó kpolo tí làmbu nji ṛa tí nó táánò náa ye wele ji wò nó ta njembí lo gbaànjé. Má ènò, ye bà je 'bí i mbe me gbolò ndii njìno gí ji wò, wàa wò 'ví kpolo tí . Gí gí bà dù gbí líkí'o á 'bá mì mbe tí lo.>

²² «Bòò njìno náa yí táánò wele 'visî ṛa ji yí sósò'ò nó gii túbà ndâ bagà tí nó náa yí yili ndú sósò'ò nó ji mbe tí wó, máa, <À sósò'ò nó a ndâ bagà náa ye yili 'do gbí ndâ 'visî tí nó sósò'ò náa wò táánò wele ji ye nò, mbe tí ye.>

²³ «Mbe tí wó bà-i-nò gii 'visì có ji yí ta líkí'o, máa, <Wò bàkà nètè nìkì ma! Wò a tó bòò ta njembí lo gítí nètè mì lo ká gbaànjé. Wò ni bà kpolo tí làmbu i ta njembí lo gbaànjé gí. Má ènò, ye bà je wò tí mbe kpolo tí 'bí i mbe me gbolò ndii njìno gí. Gí gí bà dù gbí líkí'o á 'bá mì mbe tí lo.>

²⁴ «Bìndi bòò njìno náa yí táánò wele 'visî ṛa gbaànjé ji yí nó gii le gboko gbèè 'visî ṛa mì wó náa yí kpolo tí nó gí tí ji yí, máa, <À nò, Buù! Ye 'di a tàwo lo, máa wò a cèè vò 'duù, ta yè ṛo 'duù tí lo gbaànjé wálá. Nètè mì lo káa bà njèè nji ṛa ji ndâ 'duù wàa ndú 'ví kù da ta i ji wò. À delè káa ndâ 'duù ká kù taa kánjí gbí i tacó bà te gí tí gí gbí gálá mì lo. ²⁵ Tacó ènò, gúku bà gàà tí nji

ṣa mi lo gi kpo ye gi. Niṣo a yi naa ye kpono le gi ti ji wo no.»

²⁶ «Kaa 'dakò ti nò gi 'visi có ji bòò mi wó nò ta kpo tàkòcò máa, <Wò a vò bòò, tí mbe kpó! Wò táánò má ṣò ni gi máa, à kaa ndá 'duù ká kú ji i ji ye, à delè kaa ndá 'duù ká kú kili i 'do gbí njí gí 'bá ji ye, ²⁷ wò táánò lẹ̀ 'bi lo gí ta ni ṣa mi ye tacó yè? Wò táánò má je ji 'bí 'duù waa yi 'vi ji ji ye, ye wálá kponó 'de 'bí i gbí gi?> ²⁸ Yi bà-i-nò gi te gboko ti nò 'do ti vò bòò ti nó, bẹ̀ndi yi gi je ji mbe yili bagà vò 'do gbí 'visi ni ṣa vò no. ²⁹ Tacó i má kuu mi 'duù, à kú je 'bí ji yi á mí pí, tacó waa yi 'vi dù tí gbolò mbe i. Kaa i má mi 'duù wálá, àá bà je lambu niṣo naa à kuu mi wó nó 'do ti wó gi. ³⁰ Kaa à má gítí bòò ti nó ta i gbí wó wálá nó, à 'vi 'va yi gí gbí 'dí'di'o ti bẹ̀ndò bà ṣa gázá.»

Ndòngbú bà waa có

³¹ Jézù gi 'dè 'bí có káká'i ji ndá mbe tala có mi wó, máa, «Ta o ti nó wúnò naa ndá basili bà ko 'Vi-i-mi-'Dakò ti gba 'do gbí'ri gi ti gí pí jàlambà mi wó nó, ³² ndá 'duù muu to ti nó 'dáá gi bà kili mí kùro wó, bẹ̀ndi yi bà gi njèè gbí òkò tí ndú go bà pí gbí cù mi ni. ³³ Yi bà gi mò ndá 'duù niṣo ti ndá tó 'duù go cèe ni cù nó gí gbí kù'bi mi wó, bẹ̀ndi ndá 'duù niṣo ta gbí ndú wálá go póró cù nó gí gbí gàlẹ̀ mi wó.

³⁴ «Bẹ̀ndi yi ti 'Vi-i-mi-'Dakò ti Gbolò gba bà gi 'dè có ji ndá 'duù niṣo gbí kù'bi mi wó nó máa, <Bu ye cù 'dè ngo cù wó mítí yo gi! Yo gi gí bà zèè 'bá ti nó naa à 'viindi ù ta ndi yo 'do ti o bà 'bità bà suu to ti nó, no. ³⁵ Tacó ye táánò ta go ti

ye, bìndi yo gù je i-zó-zò ji ye gî; ye táánò ta go ngo tí ye, bìndi yo gù cu ngo ji ye gî; ye táánò 'dó-'do, bìndi yo gù te wìrì mítí ye gî; ³⁶ ye táánò ta só, bìndi yo gù je bòngò ji ye gî; ye táánò ta sé'i tí ye, bìndi yo gù pò ye gî; ye táánò gbí zàà, bìndi yo gù ya gí bà ò ye gî.>

³⁷ «Bìndi ndâ tó 'duù bà gù 'vee yí máa, <Ze táánò je i-zó-zò ji wò si wò ta go tí lo ta o ngàyi, Mbe tí ze? Ze táánò je ngo ji wò si wò ta go ngo tí lo ta o ngàyi? ³⁸ Ze táánò ò wò tí mbe 'dó-'do bìndi ze gù te wìrì mítí lo ta o ngàyi? ³⁹ Ze ya gí bà ò wò si wò ta sé'i tí lo ta o ngàyi? Ze ya gí bà ò wò si wò gbí zàà ta o ngàyi?>

⁴⁰ «Bìndi Gbolò gba bà gù 'vìsì có ji ndú máa, <Ta ndâ o tí nó 'dáá táánò náa yo kù bàkà ndâ i tí nó, kpêtí ká ji 'bí zé'verè 'duù gbaànjé ta gbí wó ngé gî wálá á gbí òkò tí ndâ ná'vindí ye nó, yo kù bàkà ò a i ji ye.>

⁴¹ «Bìndi yí bà gù 'dè có ji ndâ 'duù ònó gbí gálì mì wó nó máa, <Yo co 'do tí ye gî, tacó Mbìrì ì njà mítí yo gî! Yo ya gí gbí wu tí nó jé mbe mee lá náa Mbìrì táánò òlò ù ta ndi ndâ Gba-vò-i ta ndâ basìlì mì wó nó. ⁴² Tacó ye táánò ta go tí ye, káa yo jé je i-zó-zò ji ye lá; ye táánò ta go ngo tí ye, káa yo je ngo ji ye lá; ⁴³ ye táánò 'dó-'do, káa yo te wìrì mítí ye lá; ye táánò ta só, káa yo je bòngò ji ye lá; ta o tí nó táánò náa ye ta sé'i tí ye nó, yo ya gí bà ò ye lá; yo delè ya gí bà ò ye gbí zàà lá.>

⁴⁴ «Bìndi ndú bà gù 'vee yí máa, <Ze ò wò ta go tí lo ta o ngàyi káa ze je i-zó-zò ji wò lá, Mbe tí ze? Ze biya bà konì wò si wò táánò ta go ngo

tí lo, si wò 'dó-'do, si wò ta só, si wò ta sé'i tí lo, si wò gbí zàà, ta o ngàyi?>

⁴⁵ «Bindi yí bà gù 'visì có ji ndú máa, <Ye kù 'dè có ji yo ta njembí ye gbaànjé éno máa, yo má bàkà ndâ i tí nò ji 'bí táangbà 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ná'vindí ye tí nó á kuu nó, nó gí, gbí éno máa, yo bàkà nò a i ji ye.>

⁴⁶ «À ngbé nò a bà 'vaka ndâ vò 'duù gí tà wu ñinó mbe mee lá ká kpòò ya tí nò. Bìndi ndâ tó 'duù bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nò.»

26

Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdáyà toko có gítí bà zi Jézù

¹ Jézù mà gù cee ta bà ñibà ndâ i ji ndâ mbe tala có mì wó gí, yí gù 'dè có ji ndú máa, ² «Yo ñò ni gí máa, sè sili kpónó ká sósò'ô gítí gbolò o bà waa mbelè mì ndoo tí ndâ Jùdáyà tacó bà mèlè ndi tàkìi bà njè nó mì ndâ ká gù ndoo 'do Másìrì. À delè nò a sè sili gítí bà je 'Viì-mì-'Dakò ji ndâ tende 'duù tacó bà gbì yí mítí njèèkpè mù.»

³ Káa ta gbèe o tí nò náa Jézù kù 'dè ta có gítí bà gù gbì yí mítí njèèkpè mù ji ndâ mbe tala có mì wó nò, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdáyà kili mí 'bá mì Kayífa tí Kùro ndâ bu-Mbíri, ⁴ kù toko có gítí bà zèè Jézù á tàbèngù, wàa à 'ví zi yí gí. ⁵ Ndú ta o tí nò gù ẹre gba có mì ndú gbaànjé éno máa, ndâ yì 'ví zèè yí me ta ẹri mì gbolò o lá, tacó ndâ 'duù bà tanga i.

'Bí nù yee banga pó bàà mítí Jézù á gbí gbata Bètáníyà

⁶ Jézù ta o tí nò kuu 'bá mì 'bí 'dakò ta rẹ wó a Simónè ta rẹ 'viya mì wó a «Mbe cì» gbí gbata Bètánìyà. ⁷ Mâ giì zeke'o, 'bí niì giì gi ta banga pò bàà náa yí sì ta i me gbolò, gbí banga ká'i-bàà náa à bàkà 'do tí 'bí ña duù ta có kpóló-kpolo, bìndi yí giì yee bàà tí nò 'dáá gî mítí muu Jézù si yí kù zò i. ⁸ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ giì ò ña gbolò pò bàà tí nò náa niì tí nò yee 'dáá mítí muu Jézù nò, ndú giì 'bità bà 'dè có ta kpo-tàkòcò, máa, «Ñìnò a ña bà volo i yè ká nò? ⁹ Áá kùtàá bà sì pò bàà tí nò ta i me gbolò, wàa à 'ví ko ta ndâ mbe yê!»

¹⁰ Jézù mâ giì 'di có mì ndâ mbe tala có mì wó nò, yí giì 'visì có ji ndú, máa, «Niì tí nò bàkà ji yo a cèè tó i, káa yo kù pèè mbí wó tacó yè? ¹¹ Ndâ mbe yê ta o 'dáá gî bà dù kuu ta yo. Káa ye bà dù ta yo me ta o 'dáá gî lá. ¹² Niì tí nò yee bàà tí nò mítí ye tacó bà 'viìndi ye kù ù ta bà giì duu ye. ¹³ Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa, tàwo i tí nó náa niì tí nó bàkà nó bà cee wálá. Tacó bàndò tí nó náa à má ma Banga-Ngú-Có mítí gî nó, à delè bà dità ña i tí nó náa yí bàkà nó gî.»

Júdà ùnje gítí có bà ba ngbù Jézù

¹⁴ Bìndi 'bí mbe tala có mì Jézù gbaànjé, ta rẹ wó a Júdà Ìsìkàriyótè, bà-i-nò giì ya gí mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ¹⁵ bìndi yí giì 'vee ndú, máa, «Ye má pà kpokèjì gítí bà zèè Jézù ji yo, yo bà je ji ye a yè?» Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri bà-i-nò giì 'visì có ji yí ta bà 'deke ñjì fádà zi'duù-gbaànjé-nje muu'bi ji yí. ¹⁶ Júdà mâ giì kaa gùrúsù 'do mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri gî, yí ngé giì 'bità bà pà tó o ta tó kpokèjì gítí bà zèè Jézù.

Ndâ Jézù zò i-cí-ci ta ndâ mbe tala có mì wó ta gbolò o tacó bà mèlè ndi tàkù bà njè nó mì ndâ Jùdéyà 'do Másiṛì

¹⁷ Ta kpédélé ṛi mì gbolò o bà bàkà tàkù bà ci 'Dê-kô náa à bàkà 'do tí 'dê njú kô, ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'vee yí, máa, «Có mì lo máa, ndoo 'ví zò i-cí-ci tacó bà 'dè nìkì maa ji Mbíṛì tacó bà mèlè ndi tàkù bà njè nó mì ndâ ká gù ndoo 'do Másiṛì mí ngò?»

¹⁸ Káa Jézù giì 'vìsì có ji ndú, máa, «Yo ya gí mì 'daàno gbí gbata Jèrùzàlémè, bìndi yo 'ví 'dè có ji yí máa, «Mbe nìbà i ji ze máa, o mì yì dooko gí. Má éno, ndâ yì ta ndâ mbe tala có mì yì bà gí bà zò i-cí-ci mí 'bá mì lo.» »

¹⁹ Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò giì ya gí gbí gbata, bìndi ndú giì bàkà i-cí-ci tacó bà 'dè nìkì maa ji Mbíṛì gítí o bà njè nó mì ndâ ká gù ndâ Jùdéyà 'do Másiṛì.

²⁰ Káa ta 'dê'o, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó muu'bì-nje só kù zò i-cí-ci, ²¹ Jézù giì 'dè có ji ndú, máa, «Ye kù 'dè có ji yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo wúnó bà ba ngbù ye ji ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà.»

²² Có tí nò náa Jézù 'dè nò giì zèè tí ndâ mbe tala có mì wó ngé ndii gí. Bìndi ndú ta bà muu ndú nò 'dáá gí, giì 'bità bà 'vee yí gbaànjé-gbaànjé, máa, «Áá bà dù a ye, Mbe tí ye?» «Áá bà dù a ye, Mbe tí ye?»

²³ Káa yí giì 'vìsì có ji ndú, máa, «'Bí 'duù náa ze toko 'bì ze mí gbí gbèè ká'i i-zó-zò ta yí gí bà giì ba ngbù ye. ²⁴ 'Viì-mì-'Dakò bà ya gí nje ku mì wó go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì

nó gî. Káa tende i bà gii 'de a 'duù tí nò mbe ba ngbù 'Viì-mì-'Dakò nô! Áá táánò nìkì káa bà jò 'duù tí nò lá.»

²⁵ Júdá tí mbe ba ngbù Jézù mâ gii 'di có mì wó náa yí 'dè gítí mbe kù gii ba ngbù wó nò, yí gii 'vee yí, máa, «Wò kù nì me ye lá, Mbe nìbà i?»

Káa Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «A wò ká kù 'dè ta nje lo máa, à me wò lá.»

Ndòngbú bà zò kô-njewu mì Mbe tí ndoo

²⁶ Si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù zò i-cí-ci, yí gii je kù kô, bìndi yí gii 'dè nìkì maa ji Mbírì, bìndi yí gii ki'viki gbí kù kô tí nò, bìndi yí gii kaa ji ndâ mbe tala có mì wó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo kaa , wàa yo 'ví zò . Njínó a diì ye.» ²⁷ Bìndi yí gii te 'visì nèbítì, bìndi yí gii 'dè nìkì maa ji Mbírì, bìndi yí gii je ji ndú, máa, «Yo 'dáá gî njù ²⁸ Njínó a mbelè ye tí nó náa Mbírì bà gii njù ta ngú mùkà ta ndâ 'duù nô. Mbelè ye tí nó bà gii yee to tacó tí ndâ 'duù me mbè. Tacó wàa, Mbírì 'ví je ta à-cee-gî gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù. ²⁹ Yo te mí gbí muu yo máa, ye káká'i bà njù nèbítì tí nó ta yo wálá, yee tí o bà gii njù mì ndoo ta ndoo ta o bà zogo to tí nó mì Bu ye.»

Jézù 'dè có gítí bà gii o 'do tí wó mì Piyétòrò

³⁰ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ gii cè cè ta bà be ɾè Mbírì bìndi bà zò i-cí-ci gî, ndú gii njè nó tacó bà ya gítí Gú Mbâ. ³¹ Káa si ndú kpokèjì Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo wúnó ta bèbìlì tí nó bà oloko 'do tí ye 'dáá gî. Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, <Ye bà gii zi mbe gbà bee, bìndi ndâ rómbo bà gii 'vaaka gî.>

³² Káa ye bà ya gí kùro gí bà ù ndi yo mí Gàlilèyà á bìnḍi bà 'vala ndi ye 'do gbí muu'dú ye.»

³³ Káa Piyétòrò gii 'visì có ji Jézù, máa, «Kpèti sè ndâ 'bí ka ye 'dáá gí má bà oloko 'do tí lo, ye ta bà miri ye jé gí bà o 'do tí lo wálá.»

³⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò, máa, «Ye kù 'dè có ji wò ta yúco máa, kùro bà kò kò mì ngùù ta bà ta'ò ta nje yé wúnó, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò delè.»

³⁵ Piyétòrò á bìnḍi ñìnò gii 'visì có ji Jézù, máa, «Ye jé gítí bà 'boo wò wálá. À kpèti má káa ku, à niki káa bà cì ndà só ndúkú gí.» Sè ndâ 'bí ka Piyétòrò 'dáá gí gii 'dè káa gbèe ña có mì Piyétòrò nò ji Jézù.

Jézù 'deke tí wó ji Mbíri gbí nji Jètisèmánè

³⁶ Káa si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù 'do Gú Mbâ, Jézù gii ne ta ndú gítí 'bí wúngbó jìlì mbâ náa à kù nì mítí a Jètisèmánè, náa à rò nji'dí gí to tàgbà gú. Bìnḍi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo ki tí yo to bà-i-nò, wàa ye 'ví yèè gí zó gí bà 'deke tí ye ji Mbíri.»

³⁷ Yí bà-i-nò gii 'daka ta yí káa ndâ Piyétòrò ta ndâ 'viì mì Zèbìdéyò sósò'ò. Bìnḍi ndú gii co ta ndú gí ndi 'do gbí òkò tí sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó. Ndú má gii co gí ndi gí, njembí Jézù gii 'bità bà mù ta wotí tí. Bìnḍi líkí'o gii dù káa cee 'do tí wó gí. ³⁸ Yí bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó ta'ò náa ndú gí ta ndú nó éno máa, «Sé'i yè gbí njungu ye dê gí mì ku. À má éno, yo dù nô wàa yo 'ví kpolo tí yo.»

³⁹ Bìnḍi yí gii yèè ndi wó 'do tí ndú gàà gí ndi, bìnḍi yí gii 'bu gbíro wó mí to, bìnḍi yí gii 'deke

tí wó jì Mbírì éno máa, «Àá Bu ye, kpokèjì gítí bà te 'visî sé'i tí nó 'do nje ye gî má kuu mì lo, te gî. Káa wò 'ví te ká 'do gbí 'dóó có mì lo gbí njembí lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

⁴⁰ Jézù mâ gii dele ndi wó 'do bàndò bà 'deke tí wó jì Mbírì gí mì ndâ mbe tala có mì wó, yí gii 'de ndú ta'ô 'dáá mù ta rì gî. Bìndi yí gii gbà Piyétòrò gí yaà, yí gii 'vee yí, máa, «Bà dù tí zò'o ta ye njí'dí wàa yo 'ví nò ta ña i ñinó kèjì nó kpò yo gî? ⁴¹ Yo dù tí zò'o, wàa yo 'ví 'deke tí yo jì Mbírì éno máa, 'bí i má tala yo, yí 'ví 'de yo tí ndâ 'dakò. Ye nò ni gî máa, go bà bàkà go có mì Mbírì dú kuu gbí njembí yo, káa wotí tí yo gí tàkò wálá.»

⁴² Bìndi bà 'dè có jì ndâ Piyétòrò máa ndú dù tí zò'o, wàa ndú 'ví 'deke tí ndú jì Mbírì nò, Jézù gii dele ndi wó káká'i ya gí bà 'deke tí wó jì Mbírì éno máa, «À má gbí njembí lo éno máa, 'visî sé'i tí nó 'ví tè ká ndúkú ta ye, ye bà njù go có mì lo nó gî, Bu ye.» ⁴³ Yí mâ gii dele ndi wó ya gí mì ndâ Piyétòrò káká'i, yí gii 'de ndú 'dáá ta'ô tí rì, tacó bà dù tí zò'o kpò ndú gî.

⁴⁴ Yí gbí ñinò gii dele káa ndi wó jéé gî, si ndú kú tè rì, ya gí bà 'deke tí wó jì Mbírì ká go ña ndâ bà 'deke tí wó ñinó kpédélé'i kùro nô. ⁴⁵ Yí mâ gii dele ndi wó, yí gii 'de ndâ Piyétòrò zii ká zii ta rì. Bìndi yí gii gbà ndú, ndú mâ gii ziya gî, yí gii do mítí ndú máa, «Yo kú tè ndi yo a rì wàa? Yo tè rì wàa yo 'ví tèwo yo. Káa yo nò nô, o bà cu gòmbò tí 'Viì-mì-'Dakò jì ndâ vò 'duù kpónó dooko gî. ⁴⁶ Yo nò mbe cu gòmbò tí ye kèjì zò! Yo a gí yaà wàa ndoo 'ví ù bà gí yí.»

Bà zèè Jézù

⁴⁷ Káa si Jézù kù 'dè có ji ndâ Pìyétòrò, ndú má gii zeke'o, ndú gii ò Júdà tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó tí Jézù muu'bi-nje só nó ta ndâ mbè 'duù, náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà ká tuu ndú tacó bà gí gii zèè Jézù yee tí ndú ɾóó-ɾo-ɾò gí, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ta kpo sizò, ndâ 'bí ta ndâ ndòngbòlò mù. ⁴⁸ Káa ta kùro bà yee ndâ 'duù tí nò, Júdà tí mbe ba ngbù Jézù kpo-gbì-tà-tù ndú sàà gí, máa, «'Duù ònó náa yo bà ò ye 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó nó, a ní Jézù tí nò.»

⁴⁹ Tacó éno, ndú má gii yee tí Jézù gí, Júdà gii 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó, máa, «Kútí lo ta 'dè'o nó ée, Mbe nìbà i?»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «Bàkà nèté mì lo náa wò gí tacó bà bàkà nó gálà, nambe ye!» Ndâ 'duù tí nó mbe gí ta Júdà nó má gii 'di có mì Jézù nò, ndú gii njè gítí wó, bìndi ndú gii zèè yí gí. ⁵¹ Káa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù ta'ò mbe co ta yí gí ndii nó má gii ò éno, yí gii ja sizò mì wó 'do gbí foko, bìndi yí gii da ta tù bòò mì Kùro ndâ bu-Mbíri waa gí. ⁵² Káa Jézù gii 'dè có ji mbe tala có mì wó nó, máa, «Dele ta sizò mì lo nó gí gbí foko mì wó. Tacó ndâ mbe kù te sizò 'dáá gí bà cì káa ku sizò. ⁵³ Wò kù kojo có máa, ye kpónó má 'dè có ji Bu ye, máa, yí tuu ndâ basìli yè to tí nó gí tacó bà kpolo tí ye, yí bà bàkà wálá? ⁵⁴ Káa ye má bàkà éno, wàa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí 'vèrè wàà?»

⁵⁵ Bìndi Jézù gii 'vee ndâ mbè 'duù tí nó náa Júdà kaa ndú gí tí tacó bà zèè yí nó, máa, «Ye a

mbe tè kùro vò i wàa yo 'ví kaa tí gí gí bà zèè ye ta ndâ kpo sizzò ta ndâ ndòngbòlò mù a 'bì yo? Ye ta ri 'dáá gí kù nìbà i jì ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri, káa yo jé zèè ye lá. ⁵⁶ Káa i tí nó kpónó bàkà tí tacó wàa ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri náa ndú cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí tí yúcó.»

Bìndi ndâ mbe tala có mì Jézù gii nje 'dáá 'do tí wó gí.

Jézù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà

⁵⁷ Ndâ 'duù tí nò mbe zèè Jézù nò gii ya ta yí gí 'bá mì Kàyífà tí Kùro ndâ bu-Mbíri. Tacó ndâ kpo-kpò mbe nìbà i, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdèyà kili ta o tí nò 'dáá gí mí kà. ⁵⁸ Káa ta o tí nó si ndú kù ya ta Jézù gí 'bá mì Kàyífà nó, Piyétòrò gii dù 'do tí ndú jàngáá gí ndiù kù ko tàkò Jézù gbí ngbà, tacó wàa yí 'ví ya gí bà nò ndòngbù ña i ñinó náa ndâ 'duù tí nò bà bàkà ta yí nò. Ndú mà gii yee gbí ngbàngà á 'bá mì Kàyífà gí, Piyétòrò gii ya gí bà kí tí wó to mì ndú ta ndâ mbe ù gbí ngbàngà. ⁵⁹ Bìndi ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà gii pà gbí to 'vére ngé cee gí, tacó wàa ndâ yì 'ví 'de ta kpokèjì bà waa có ku mítí Jézù, ⁶⁰ káa à gii kpò ndú ngbàà gí. Sè ndâ 'bí cèè 'duù gii waaka bà ña 'vére ñindi ndú, káa à delè dí bà ká lá. Ndâ 'bí 'dakò sósò'ò bà-i-nò gii oloko gí kùro ndâ 'duù, bìndi ndú gii 'dè có, máa, ⁶¹ «Ze táánò 'de 'dakò tí nó kuu nó kù 'dè có jì ndâ 'duù máa, yì bà kí'viki gbolò 'bá-Mbíri tí nó á gbí gbata Jèrùzàlémè nó gí to, wàa yì 'ví bì ndí gí yaà gbí sili ta'ò.»

⁶² Kàyífà tí Kùro ndâ bu-Mbíri mà gii 'di có mì ndâ 'dakò tí nò, yí gii a gí yaà 'do pí jàlambà mì wó, bìndi yí gii 'vee Jézù, máa, «Có mì lo gí tàkò có tí nò náa ndâ 'dakò tí nò 'dè gítí lo nò wálá?»

⁶³ Káa Jézù gii njaa nje wó gí tàkò 'vé mì Kàyífà nò gbaànjé lá. Bìndi Kàyífà gii 'vee yí ta 'bí 'vé, máa, «Ye kù be ji wò a tí Mbíri tí nó tí wu Mbíri nò, 'dè ji ze gi, wò a Bìndi-Mbíri tí nó tí 'Vii-mi-Mbíri?»

⁶⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji Kàyífà, máa, «A wò ká 'dè ta nje lo. Káa yo dele kpónó-kpónó bà gii nò 'Vii-mi-'Dakò kù ki tí wó gbí kù'bì mì Mbíri tí mbe wotí, bìndi yí bà gii gí 'do gbíri co gbí ndá kùlù mù gí muu to tí nò.»

⁶⁵ Kàyífà mà gii 'di có mì Jézù nò, yí gii yaka gbí bongo 'do tí wó ta sé có gí, máa, Jézù 'dè zu có gítí Mbíri gí. Bìndi yí gii 'vee ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdèyà, máa, «Yo kpónó 'di nò a bà 'dè zu có mì wó gítí Mbíri ta tù yo gí. Má éno, ndoo kpòò kù ù a ndi ndâ 'di, máa ndú ká 'ví gii 'dè ndi ndâ có gbí nje wó ji ndoo? ⁶⁶ Có gbí muu yo kpónó máa yè?»

Káa ndú gii 'visì có ji Kàyífà, máa, «À 'vii ta yí káa ku.»

⁶⁷ Bìndi ndú gii nje gítí Jézù ta ba cù cù mí gbíro wó, ta bà dómò yí, ta bà gbí yí, ⁶⁸ ta ba lè yí, máa, «Nì rẹ ndâ mbe kù gbí wò ji ze gi, Bìndi-Mbíri.»

Piyétòrò 'boo Jézù ta bà ta'ò

⁶⁹ Ta o tí nó náa ndâ 'duù tí nò kù mèèkè ta i tí Jézù mí kùro Kàyífà nò, Piyétòrò kù ki tí wó to á gbí ngbàngà sè. Mà gii zeke'o, 'bí niì mbe

kû bàkà nèté gbí ngbàngà gii gí mí Piyétòrò, bìndi yí gii 'dè có jì yí, máa, «Wò delè táánò kû dù ta Jézù tí nó tí 'duù Gàlilèyà nò.»

⁷⁰ Káa Piyétòrò gii tò kponje si mí kùro ndá 'duù 'dáá gî, máa, «Ye 'di gbí ña có mì lo náa wò kû 'dè jì ye nò lá.»

⁷¹ Piyétòrò mâ gii co gí njekèjì ndùgù, 'bí 'viní mbe kû bàkà nèté 'bá mì Kàyífà mâ gii ñò yí, yí gii 'dè có jì ndá 'duù ñinó mbe kû rò tíyò á rẹgbà tí wó nó, máa, «Yí táánò kû dù a i mì Jézù tí nó mbe 'do Názàrètì nò.»

⁷² Káa Piyétòrò káká'i gii tò kponje gî, ta bà see tí wó, máa, «Ye ñò 'duù tí nò ni lá.»

⁷³ Ndú mâ gii dù ndi-ndi-ndi éno, ndá 'bí 'duù mbe kû rò tíyò ta ndá Piyétòrò gii gí mí Piyétòrò, bìndi ndú gii 'dè có jì yí, máa, «Wò nó kuu nó a 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kû tala có mì Jézù nò, ta kponje gítí wálá. A cè ña bà 'de có mì lo ká yù wò gí sè.»

⁷⁴ Káa Piyétòrò gii see tí wó ta bà gò ku, máa, «Ye ñò 'dakò tí nò ni lá,» ká jé kpóó 'vii ta bà kò kò mì ngùù.

⁷⁵ Bìndi mbí Piyétòrò gii 'va tí có tí nó náa Jézù 'dè jì yí, máa, «Wò bà 'boo ye ta bà ta'ô á kùro bà kò kò mì ngùù» nò. Bìndi yí gii co 'do gbí òkò tí ndá 'duù gí ndii, bìndi yí gii wa gbí ta wotí tí ngé ndii gî.

27

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà ya ta Jézù gí kùro Pìlátò

¹ Yé mà giì too gî, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdéya 'dáá gî giì toko có mì ndú máa, à 'ví waa có ku mítí Jézù. ² Ndú bà-i-nò giì eře 'bì wó gî, bindi ndú giì ya ta yí gí kùro Pìlátò tí gbolò 'duù mì ndâ Ròmánò.

Júdà le tí wó ta kpéetí wó

³ Júdà tí mbe ba ngbù Jézù mà giì nò éno máa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéya kù giì ya ta Jézù a i gí nje ku, nikalaká giì zèè yí mbi gî. Bìndi yí giì kaa ndâ nji fádà tí nó zi'duù-gbaanjé-nje muu'bi náa à kaa ji yí tacó bà ba ngbù Jézù nó ya tí ji ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdéya. ⁴ Bìndi yí giì 'dè có ji ndú gí tàkò éno máa, «Ye bàkà vò i gî. Ye ba ngbù 'duù nìno ta vò i mì wó wálá nó gî.»

Káa ndú giì 'visì có ji yí éno máa, «Sè nìno a nìndi lo. 'Bí có mbe mù njembí ze bà-i-nò wálá.»

⁵ Júdà bà-i-nò giì ya ta ndâ nji fádà tí nó, bìndi yí giì vaka ndú 'do 'bì wó mí tà'i tí nó náa à kù kili i-Mbíri mítí nó ta sé có. Bìndi yí giì lu ya gí bà le tí wó gî.

⁶ Júdà mà giì lu gî, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri giì ya gí bà ruka ndâ nji fádà tí nó náa yí vaka mí tà'i bà kili i-Mbíri nó 'do to gî. Ndú 'de nderè bà bàkà éno mì ndú éno máa, «À gbí tàkù mì ndoo tí ndâ Jùdéya toko ndâ i nìno náa à 'de 'do gbí mbelè 'duù nó mítí gbèè bàndò ta ndâ i nìno náa à kù gò ji Mbíri nó lá.» ⁷ Ndú bà-i-nò giì toko có mì ndú, bìndi ndú giì kaa ndâ nji fádà tí nó, ndú giì sì ta to 'do mì 'bí mbe suu kára tí bàndò bà duu ku ndâ 'duù nìno mbe 'dó-'do nó. ⁸ Nìno a

nderè bà kpì rẹ̀ to tí nò tí «To gbí mbelè» á yee gbí ọ̀rì tí nọ́ wúnó nọ́ ká nò.

⁹ Cọ́ tí nò bàkà tí go có mì Jèrèmíyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì náa yí 'dè sàà gí énó máa,
«Ndú kaa gùrúsù tí ndâ nji fádà zi'duù-gbaànjé-
nje muu'bi náa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú
tí ndâ Ìzìrìyélì ká 'deke tí gùrúsù bà sì
'duù,

¹⁰ bìndi ndú gii kaa gí tàkò to mì mbe suu kàrà,
go có tí nọ́ náa Mbírì táánò 'dè ji ye nò.»

Jézù kùro Pìlátò

¹¹ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdáyà má gii yee ta Jézù kùro Pìlátò gí, Pìlátò gii 'vee Jézù máa, «Wò a gbolò gba mì ndâ Jùdáyà?»

Káa Jézù gii 'visi có ji Pìlátò, máa, «A wò ká 'dè éno.» ¹² Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdáyà gii waaka ndâ có gítí wó ji Pìlátò, káa Jézù gii biya bà 'visi có gí tàkò ndâ có mì ndú nò gí.

¹³ Bìndi Pìlátò gii 'vee yí, máa, «Wò 'di ndâ có mì ndú 'dáá náa ndú 'vanda ta rẹ̀ lo nò gí. 'Bí có mì lo tacó bà 'visi gí tàkò ndú wálá?» ¹⁴ Káa nje Pìlátò gii 'dèè gí, tacó Jézù gii biya bà 'visi có gí tàkò ndâ có tí nò 'dáá gí, gí.

Pìlátò waa có ku mítí Jézù

¹⁵ 'Bí ọ̀rì i mì Pìlátò ta gbolò o bà waa mbelè mì ndâ Jùdáyà ta ndoò 'dáá gí, a bà njaanga 'bí 'duù mì ndâ Jùdáyà gbaànjé mbe niki tí ndú 'do gbí zàà ji ndú, tacó bà peteke tàkòcò ndú. ¹⁶ Káa ta o bà ya ta Jézù gí kùro Pìlátò nò, 'bí ọ̀rì vò 'dakò ta rẹ̀ wó a Bàràbà kuu gbí zàà. ¹⁷ Ndâ 'duù má gii

kili gî, Pilátò gii 'vee ndú máa, «Có mì yo máa ye njaanga ji yo a 'di? Bàrábà wèè, Jézù tí nó náa à kù nì Bìndi-Mbíri mítí wó nó?»¹⁸ Pilátò 'vee ña 'vé tí nò tacó yí ñò nì ngbàrángà'i gî máa, à káa kii cuki ká a tàmuu ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gítí bà biya Jézù.

¹⁹ Káa si Pilátò kuu gbí ngbàngà, nawù wó gii tuu 'duù ji yí éno máa, «Gàà 'duù tí nò lá, tacó ye kùbòó mbu muu wó gbí riì ngé ndii gî.»

²⁰ Káa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gii volo muu ndâ 'duù éno máa, ndú 'dè có ji Pilátò máa yí njaanga Bàrábà ji ndâ yí, waa yí 'ví zi Jézù gî.

²¹ Káa Pilátò gii 'vee ndâ Jùdéyà káká'i máa, «À má go có mì yo, máa ye 'ví njaanga a 'di ji yo 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó só nó?»

Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «Bàrábà.»

²² Bìndi Pilátò gii 'vee ndú, máa, «Káa ye 'ví bàkà ta Jézù tí nó náa à kù nì Bìndi-Mbíri mítí wó nó a yè?»

Káa ndú 'dáá gî gii 'visì có ji yí, máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mû.»

²³ Káa Pilátò gii 'vee ndú máa, «Tacó yè? Yí bàkà a ña vò i yè?»

Káa ndú 'dáá gî gii tò kù ta kòcò ndú gí yaà ndii kpédélé ñinò gî, máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mû.»

²⁴ Pilátò mâ gii ñò éno máa, yí kù yeeke a tí yí sínò ta bà tì muu Jézù, káa ndâ 'duù kù gii 'bì a tà bà bàkà wo, yí gii cu ngo, bìndi yí gii caka ta 'bì wó mí kùro ndâ mbè 'duù tí nò 'dáá gî, máa, «Ye caka mbelè tó 'dakò tí nò 'do tí 'bì ye gî. Sè ñinò a ñindi yo!»

²⁵ Káa ndâ 'duù tí nò 'dáá gî giì 'vìsì có ji Pilátò, máa, «Si mbelè wó 'ví dù tí 'bì ze ta ndâ 'vii bìndi ze!» ²⁶ Pilátò bà-i-nò giì njaa Bàrábà 'do gbí zàa gí sè ji ndâ 'duù. Bìndi yí giì je Jézù ji ndâ àsikèrì, máa ndú gbì yí má kózò gî, wàa ndú 'ví ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mû.

Ndâ àsikèrì 'viya Jézù

²⁷ Ndâ àsikèrì mì Pilátò bà-i-nò giì ya ta Jézù gítí gbolò bàndò mì ndú 'bá mì Pilátò. Ndú má giì kili 'dáá gî, ndú giì tí jèlè yí 'dee gî. ²⁸ Bìndi ndú giì jaka ndâ 'dóó bòngò mì wó 'do tí wó gî, ndú giì yuu bí-bi bòngò gba mì ndú tí ndâ àsikèrì ji yí. ²⁹ Ndú delè giì paṛaka kperè go ké'bí nó, ndú giì te mítí muu wó tí tàgíyà-gba, ndú giì je nji ngba mí 'bì wó ñìnó gbí kù'bì tí kóró-gba mì wó. Bìndi ndú giì 'bìtà bà 'viya yí, ta bà kucuku muungbó ndú mí kùro wó, kù 'vee yí, máa, «Kútí lo ée? Gbolò gba mì ndâ Jùdèyà!» ³⁰ Bìndi ndú giì mèèkè'i tí wó ta bà cù cù mì gbíro wó, delè ta bà ja nji ngba tí nó náa ndú je mì 'bì wó tí kóró-gba nó 'do 'bì wó kù gbì ta yí tí muu wó. ³¹ Ndú mâ giì 'viya yí tè ta ndú gî, ndú giì ja bí-bi bòngò gba mì ndú náa ndú yuu ji yí nó 'do tí wó gî, bìndi ndú giì yuu ndi ndâ 'dóó bòngò mì wó ji yí. Bìndi ndú giì ja yí 'do gbí ndùgù gí sè tacó bà ya ta yí gí sè 'do gbí gbata, wàa ndâ yì 'ví gbì yí mítí njèèkpè mû.

Bà gbì Jézù mítí njèèkpè mû

³² Káa si ndâ àsikèrì kù giì ya ta Jézù gí bàndò bà gbì yí mítí njèèkpè mû, ndú giì 'de 'bí 'dakò ta rẹ wó a Sìmonè mbe gí 'do gbí gbata Sìrìní kpokèjì, bìndi ndú giì zèè yí ta wotí gítí bà te

njèèkpè mû mì Jézù. ³³ Ndú mâ giì yee tí 'bí bàndò náa à kû nì mítí a Gòlìgátà (gbí máa «bàndò Kù-'bili-muu-ku»), ³⁴ ndú giì je nèbíti náa ndú ònòkò ta ju i ji Jézù. Yí mâ giì tala , yí giì bè gí.

³⁵ Ndâ àsikèrì mâ giì gbì Jézù mítí njèèkpè mû gí, ndú giì njèè gbí ndâ bongo bìndi wó ta bà ki-mbíli. ³⁶ Bìndi ndú giì ki tí ndú to kû ù rẹgbà tí wó. ³⁷ Ndú giì cu nderè ku wó, bìndi ndú giì gbì mítí njèèkpè mû á còmuu wó, máa, «Ŋìnó a Jézù tí Gbolò gba mì ndâ Jùdéyà.»

³⁸ Ndú ta gbèe o tí nò giì gbì ndâ 'bí mbe ngbà sósò'ò mítí ndâ njèèkpè mû, 'bí gbí kù'bi, bìndi 'bí gbí gálì mì Jézù.

³⁹ Ndâ mbe kû co tí kpokèjì mâ giì ò Jézù tí njèèkpè mû, ndú giì miyà muu ndú ta bà lè yí, ⁴⁰ máa, «Wò táánò máa wò bà ki'viki 'bá-Mbíri gí, wàa wò 'ví bì ndí gbí sili ta'ò. 'Vala tí lo! Co gí to 'do tí njèèkpè mû, náa wò dú má káa 'Viì-mì-Mbíri nò.»

⁴¹ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe 'di gbí-o, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdéyà delè giì lè Jézù, máa, ⁴² «Yí táánò kû 'vala ndâ 'bí 'duù, káa bà 'vala 'dóo miři wó kpónó kpò yí gí. Ndoò kpónó dù ká jé wàa ndoo 'ví ò bà co Gbolò gba mì ndâ Jùdéyà 'do tí njèèkpè mû gí to, tacó wàa ndoo 'ví ù ta nje máa yí a Bìndi-Mbíri. ⁴³ Yí kû tee njembí wó mítí Mbíri. Má éno, ndoo ò bà 'vala yí mì Mbíri, tacó yí táánò máa, yì a 'viì mì Mbíri.»

⁴⁴ Ndâ mbe ngbà tí nó náa à gbì ndú mítí ndâ njèèkpè mû ta ndâ Jézù nó giì si ndâ vò i òndi

ndú mí tí ndú, bìndi ndú gii loko kù lè Jézù delè.

Bà cì Jézù

⁴⁵ Káa si Jézù kuu tí njèèkpè mû, ɾo ɾi gii 'di cèe to 'dáá gî 'do tí ɾi gbúru yee tí ɾi ta-'de-kiyà. ⁴⁶ ɾi mâ gii gî gí ta-'de-kiyà gî, Jézù gii ja kù mí to gbí có Ìbìráyò máa, «Éélì, Éélì, lámà sàbàkítàní?» (Gbí máa, «Áá Mbìrì mì ye, áá Mbìrì mì ye, wò biya ye tacó yè?»)

⁴⁷ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù ɾò kù zeke Jézù tí njèèkpè mû nó mâ gii 'di kú tí nò, à gii dù gbí tù ndú go ñinó máa Jézù kù tè a é tí Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbìrì nò. Bìndi ndú gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó kù tè'é tí Èlìjà.» ⁴⁸ 'Bí 'dakò gii co ta ngèlè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò ya gí bà je 'bí i fòkò-fòkò éno, yí gii ya gí bà yuu mí gbí zùù-zùù kpongo nèbítì, yí gii sè mí nje nji ngba, bìndi yí gii ya gí bà te mí nje Jézù, yí gii 'dè có ji yí máa, yí no-no .

⁴⁹ Káa ndâ 'bí 'duù gii 'dè có máa, «Ndoo ù bà ñò bà gii Èlìjà gí bà 'vala yí.»

⁵⁰ Jézù bà-i-nò gii tò ndòngbú kù ta kòcò wó ngé gí yaà, bìndi njembí wó gii ki gí.

⁵¹ Mâ gii zeke'o, kpâ-bòngo tí nó náa à ẹre mí yaà tacó bà njèè gbí tà'i 'bá-Mbìrì nó gii yaka tí 'do yaà dí to, gbí ndâ díí gii baṛaka tí ta bà ngaka tí mì to. ⁵² Ndâ muu'dú gii baṛaka ɲe-ɲè-ɲe-ɲè. Bìndi Mbìrì gii 'vala ndâ 'bí tó 'duù mì wó ñinó táánò mbe cì gî nó 'do gbí muu'dú ndú gí. ⁵³ Bìndi ndú gii ya bìndi bà 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó gí Jèrùzàlémè. Ndâ 'duù me mbè ñò ndú gí.

⁵⁴ Kùro ndâ àsikèrì, ta ndâ àsikèrì mì wó náa ndú kù ù rẹgbà tí Jézù ta ndú nó mà giì ò bà ngaka tí mì to, ta i tí nó mbe bàkà tí nó, gúku giì zèè ndú 'dáá mbi gî. Bìndi ndú giì 'dè có máa, «'Dakò tí nó táánò dú ká 'Vii mí Mbíri!»

⁵⁵ Mbè ndâ niì tí nó mbe ko tàkò Jézù 'do Gàliléyà tacó bà koni yí nó giì rò janga-jàngá gí ndiì ézó kù zeke ña ndâ ña i tí nó náa à me kù ta Jézù nó, ⁵⁶ ta ndâ Màríyà Màdèlénà, ta Màríyà nawu ndâ Jákòmò ta Jùzépè, ta nawu ndâ 'vii mì Zèbìdéyò.

Bà duu ku Jézù

⁵⁷ 'Dê'o mà giì bàkà tí gî, 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Àrìmátíyà tí mbe kpo-kpò i, delè tí mbe giì tí mbe tala có mì Jézù gî, ta rẹ wó a Jùzépè, ⁵⁸ giì ya gí bà 'deke tí wó jì Pilátò, máa yí bàkà nambeè mì wó, wàa yí 'ví si yí 'ví ya gí bà duu ku Jézù. Pilátò mà giì ùnje jì yí gí, Pilátò giì tuu 'duù jì kùro ndâ àsikèrì mì wó, máa yí si Jùzépè 'ví te ku Jézù. ⁵⁹ Jùzépè bà-i-nò giì ya gí bà te ku Jézù, yí giì so ta ngbárángà cé-ce bòngò, ⁶⁰ bìndi yí giì te yí ya tí gí bà duu mí gbí kánjí ngú gùù náa yí duu mí gbí díí gítí 'dóó miři wó tí Jùzépè. Yí mà giì nè njekèjì 'bá muu'dú ta du díí gî, yí giì nè nó 'do bà-i-nò gî. ⁶¹ Káa ndâ Màríyà Màdèlénà, ta Màríyà nawu ndâ Jákòmò ta Jùzépè ta o tí nó ki tí ndú ézó kù zeke 'bá muu'dú.

⁶² Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà giì kili mí kùro Pilátò ta yé bìndi bà duu Jézù, ⁶³ bìndi ndú giì 'dè có jì yí máa, «Buù, mbi ze 'va tí 'bí có náa mbe 'vére tí nó táánò 'dè si yí káa wuù éno máa, yí bà 'vala ndi yí 'do gbí muu'dú yí bìndi sili ta'ò.

64 Má éno, à nìkì go éno máa, wò kaa ndâ àsikèrì ya gí bà ù rẹgbà muu'dú wó yee gbí ndâ sili tí nò. Tacó wò má me éno lá, ndâ mbe tala có mì wó bà gii ya gí bà ngbà ku wó 'do gbí gùù gî, bìndi ndú bà gii 'dè có jì ndâ 'duù máa, yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gî. Káa wotí tí ndòngbú 'véřè tí nò bà ndii kpédélé ñinó gî.»

65 Káa Pilátò gii 'visì có jì ndú máa, «Yo ya gí bà kaa ndâ àsikèrì wàa ndú 'ví ù rẹgbà muu'dú tí kpoò.»

66 Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii ya gí bà bàkà ndâ i mítí njekèjì 'bá muu'dú tacó wàa 'duù má njaanga , à 'ví ñò ni gî, bìndi ndú gii kaa ndâ àsikèrì mí gbí nèté bà ù rẹgbà muu'dú.

28

Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

¹ Si yé kù gii bàkà có bà ngbařanga to ta dú'o mì kpédélé ři nèté á bìndi ři bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà, ndâ Màríyà Màdèlénà, ta Màríyà nawu ndâ Jákòmò ta Jùzépè gii gbo'o tacó bà ya gí bà gala muu'dú Jézù. ² Káa à káa póó bà yee ndú kà, to gii 'bità bà ngaka tí tí vò ña ñinò. Tacó basìlì mì Mbíři gí 'do gbíři, yí gii mèřèkè gbolò díf tí nó náa à nè ta njekèjì 'bá muu'dú nó gî, bìndi yí gii kì tí wó pí . ³ Ndâ niù tí nó mà gii zeke'o, ndú gii ño gbířo basìlì tí nó kù tòngbaà go bà ì mù nó, ta ndâ bòngó tí wó ce go turè. ⁴ Ndâ àsikèrì tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà kaa ndú máa ndú ù rẹgbà muu'dú nó má gii ñò yí, lílí ndú gii oloko 'do tí ndú gî, bìndi ndú gii

dù kù gu ta gúku goólá a 'boṛò ká nì ndú too yé gí nò.

⁵ Káa basìlì tí nò gii 'dè có ji ndâ Màríyà, máa, «Yo cì gúku lá, tacó ye ònò nì gí máa, yo kù pà a bà tí Jézù tí nó náa à gbì yí mítí njèèkpè mú nò. ⁶ Yí bà-i-nó wálá. Yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó go có mì wó táánò náa yí 'dè nó gí. Yo gí gí tàkò ye, wàa yo má ònò bàndò tí nó táánò náa à sii ku wó mítí nó ta ɾo yo gí, ⁷ yo 'ví goonó ya gí bà 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. Káa yí kù ya gí bà ù ndi ndú mí Gàliléyà. Ndú bà ya gí bà ònò yí ta ɾo ndú a i kà, go có tí nó náa ye kù 'dè ji yo kpónó nò.»

⁸ Ndâ niì tí nò gii co 'do tà 'bá muu'dú kà gí sè ta ngèlè ta gúku ònòkò ta líkí'o tacó bà ya gí bà 'vanda ndi ndâ có tí nò ji ndâ mbe tala có mì Jézù. ⁹ Káa Jézù gii túbà tí wó ji ndú si ndú á kpokèjì, bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Kù tí yo ée?» Ndâ niì tí nò bà-i-nò gii ìrì ta muungbó ndú ta líkí'o ya gí bà zèè kò Jézù. ¹⁰ Bìndi Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Yo cì gúku lá, yo ya gí bà 'dè có ji ndâ ná'vindí ye máa, ndú ya gí Gàliléyà, wàa ndú 'ví 'de ye kà.»

¹¹ Ndâ Màríyà gii yee mì ndâ mbe tala có mì Jézù si ndâ 'bí àsikéřì tí nó náa à kaa ndú máa ndú ù ɾègbà muu'dú Jézù nó waa kùro ndú ta ngèlè ya gí bà 'vanda ndi ndâ i ònò mbe bàkà tí nó ji ndâ Kùro ndâ bu-Mbířì mì ndâ Jùdèyà sàà gí. ¹² Bìndi ndâ Kùro ndâ bu-Mbířì bà-i-nò gii kili ndâ kpo-'duù-'bá, ndú gii toko có ta ndú gbaànjé, bìndi ndú gii too bàà mítí nje ndâ

àsìkèrì tí nò. ¹³ Bìndi ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ya gí bà ma có ji ndâ 'duù éno máa, «Ndâ mbe tala có mì wó ká ngbà ku wó si ze muu ɾì.» ¹⁴ Káa ɱa có tí nò má yee tí Pilátò, ze bà ɱò kpokèjì bà mee wu 'do tí gí.»

¹⁵ Ndâ àsìkèrì gii lè 'bì ndú mí tà i tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà je ji ndú nó gí, bìndi ndú gii 'bità bà ma 'vèrè ji ndâ 'duù máa, a ndâ mbe tala có mì Jézù ká ngbà ku wó 'do gbí guù si ndâ yì tí ɾì. Có tí nò máa, a ndâ mbe tala có mì Jézù ká ngbà ku wó nò nanaka mí gbí muu ndâ Jùdèyà tí yúcó yee gbí ɾì tí nó wúnó ñò.

Jézù túbà tí wó ji ndâ mbe tala có mì wó

¹⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii 'di ndâ có tí nó náa ndâ Màríyà 'vanda ji ndú nó gí, ndú gii kaa 'do Jèrùzàlémè ya gítí gú tí nó náa Jézù ci ndú máa ndú ya gí bà 'de yì tí á Gàlìlèyà ñò.

¹⁷ Ndú mâ gii 'de Jézù gí, ndú gii ɱì ta muungbó ndú ya gí kùɾo wó. Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ùnje ta njembí ndú máa ɱìnò a Jézù nò dúú-dúú lá. ¹⁸ Káa Jézù gii yèè dé gí mì ndú, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Mbíɾì le bèrè ji ye tacó bà dù tí Gba-gbíɾì, delè tacó bà dù tí gba muu to tí nó á gí. ¹⁹ Má éno, yo ya gí bà bàkà ndâ ɱa ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí tí ndâ mbe tala có mì ye. Yo caka tí ndú ta ɾè mì Buù, ta ɾè mì 'Viì, ta ɾè mì Bèɾi-mì-Mbíɾì. ²⁰ Yo 'ví ñìbà kpokèjì gítí bà 'di ndâ có tí nó náa ye 'dè ji yo nó 'dáá gí ji ndú. Ye delè bà dù toko ta yo ta o 'dáá gí yee tí ndòngbú o.»

CXXXV

Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
New Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndogo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa